

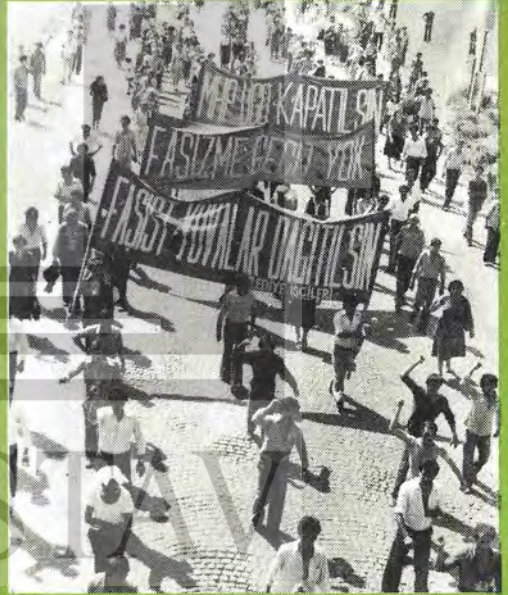
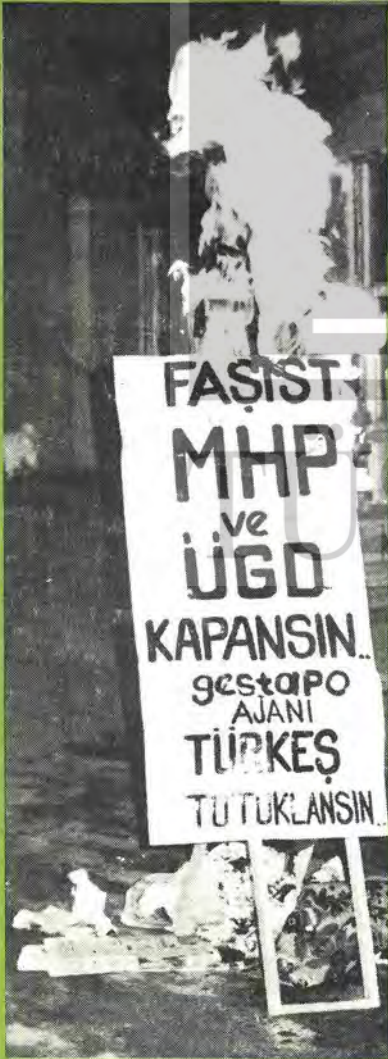
MHP KAPATILSIN! CAN GÜVENLİĞİ SAĞLANSIN!

ÖNDER SAĞLAM

ürün
yayınları

haber.yorum.inceleme dizisi 4

MHP Kapatılsın!

Can Güvenliği

Sağlansın!

Önder SAĞLAM

ürün yayınları : 43

[Haber - Yorum - İnceleme Dizisi 41

Eylül 1979

•

ÜRÜN YAYINCILIK

Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. 59-61/2

İstanbul - TÜRKİYE

Tic. Sicil No : 144745 / 92262

TÜSTAV
Yazışma Adresi:
ÜRÜN, PK. 41 Sirkeci - İSTANBUL

•

Türkiye Dağıtımı :

TEMEL DAĞITIM, Himaye-i Etfal Sok.

Orhanbey İşhanı, No. 6, Kat 1, Daire 1

Cağaloğlu - İSTANBUL

•

Dizgi - Baskı :

Başaran Matbaası

•

İstanbul 1979

İçindekiler

GİRİŞ	3
TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in TKP'nin Sesi Radyosu'na Verdiği Demeç	4
"Bir Broşür Üstüne"	6
Savaşkan Kadro	7
CHP ve Eylem Birliği	8
TKP 59 Yaşında	11
MHP Kapatılsın! Can Güvenliği Sağlansın!	12
Halkın Can Güvenliği	20
Faşizm	
Faşizmin Tarihsel Kökleri	25
Komintern'de Faşizm Tartışması	27
Günümüzde Faşizm	29
Latin Amerika'da Faşizm	30
Avrupa'da Neofaşizm	32
Türkiye'de Faşizmin Kaynakları	34
Faşist Tırmanışın İki Aracı: Terörizm ve Sosyal Demagoji	37
Faşizme Karşı İdeolojik Savaşım	40
Birkaç Önemli Nokta	41
14 Ekim Seçimleri Üzerine	42
Bakiye Beria Onger'in Çağrısı	45
Derinleşen Bunalım Koşullarında Sendikal Savaşım	46
Sendikal Birlik ve Sendikal Savaşımın Önemi	49
Sendikal Harekette Bugünkü Durum	50
Bağımsız Sendikalar	52
MİSK	53
Türk-İş	54
DİSK	56
Toplusözleşmelere Giren İşçi Sayısı ve İşyerleri	57
Sendikal Eylembirliği	58
Toplusözleşme Yılında Bazı Önemli Sorunlar ve Yanlış Eğilimler	59
Silahlanma Yarışının Perde Arkası (Bilderberg Kulübü'nün Esrarı)	63
İrkçılığa, Sömürgeciliğe, Yenisömürgeciliğe Karşı Sonuna Dek Savaş!	69
Devrimci Durum	74
Dünya Komünist ve İşçi Partilerinden Haberler	
SSCB ve Macaristan Parti ve Hükümet Delegasyonlarının Görüşmeleri	79
AKEL MK'nin 13 Haziran 1979 Tarihli 3. Olağan Plenum Kararları	82
Fransız Komünist Partisi'nin 23. Kongresi	89
Brezilya Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Luiz Carlos Prestes'le Röportaj	92

Kapak Resimleri: "Faşizme Karşı Savaşım Kampanyası"ndan.

Giriş

Bu kitapçıkta, ülkemizdeki kimi toplumsal politik gelişmelere değinecek; radyolardan ve basından yaptığımız derlemeleri ve izlenimlerimizi sunacağız.

TKP 59 yaşında ve savaşıyor! Bu yıl TKP'nin kuruluşunun 59. yıldönümü. «Türkiye işçi sınıfının bu yeni tip Leninci partisi, Türkiye'nin bu en eski, en köklü ve aynı zamanda en genç, dinamik, en savaşkan partisi hızla güçleniyor, etkinliğini artırıyor, yığınsallaşıyor. ...»

“Faşizm”, “Halkın Can Güvenliği”, “MHP Kapatılsın Can Güvenliği Sağlansın” başlıklı bölümlerde şu konuları bulacaksınız: faşizmin tarihsel kökleri ve Komintern’de faşizm tartışması, günümüzde dünyada ve ülkemizde faşizm, faşizmin kaynakları ve faşist tirmanışa karşı demokrasi güçlerinin savaşı; halkın can güvenliğini sağlama yolunda işçi sınıfının örgütlü gücünün gösterdiği çıkış yolları ve bu konuda kimi yanlış tutumlar; faşist tirmanışa karşı yurdun her köşesinde yükselen yığın çıkışları ve yığınların yükselttiği “MHP Kapatılsın! Can Güvenliği Sağlansın.” belgisi karşısında sağcı CHP yönetiminin ve kimi sosyalistlerin tutumları...

“Derinleşen Bunalım Koşullarında Sendikal Savaşım” başlıklı bölümde, ülkemiz sendikal hareketinin kaynakları, günümüzdeki kimi sorunları ve yaklaşan toplu sözleşmeler döneminde sınıf ve kitle sendikalarının sözleşmelerle ilgili kimi sorunları ve çıkış yolları konu edilmekte.

Komünistlerin 14 Ekim Seçimleri karşısındaki tutumlarını gösteren, “14 Ekim Seçimleri Üzerine” başlıklı bölümden sonra; Güney Afrika Komünist Partisi’nden bir yoldaşın çeşitli sorulara verdiği yanıtları; Batı’daki egemen güçlerin bir tür gizli kurmayı, “Bildenberg Kulübü” üzerine bir derlemeyi; K. Zardov’un “Devrimci Durum” başlıklı yazısının çevirisini ve “Komünist ve İşçi Partileri’nden Haberler” bölümünü sunacağız.

Önder SAĞLAM

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in TKP'nin Sesi Radyosu'na Verdiği Demeç

- Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen'in, 22 Temmuz 1979 günü TKP'nin Sesi Radyosu'na verdiği demecin tam metnini aşağıda sunuyoruz :

• **Soru : Bilen yoldaş, memlekette faşist bir tırmanışa karşı savaş bugün hangi evrededir?**

• **İ. BİLEN :** Memlekette bunalımlar daha da derinleşiyor. Emperyalizm bölgemizdeki, ülkemizdeki baskılarını artırıyor. Bunlar, faşist tehlikeyi daha da yoğunlaştırıyor. Bununla birlikte faşizmin vurucu güçleri, MHP ve yan örgütleri, faşist saldırının bu odakları, giderek yalıtlanıyor. İpekçi'yi vuranlar ortaya çıktı. Bunlar MHP'lidir. MHP'nin sözde sendika örgütü MİSK gerçekte faşistlerin silah deposudur. İşçilerden zorbalıkla alınan keseneklerle Ülkü Ocak'lı faşist Bozkurtlar besleniyor. Bütün bunlar kanıtlanmış gerçeklerdir.

Böylelikle MHP'nin faşist kimliği, caniler yuvası olduğu gerçeği gizlenemez olmuştur. Ama MHP'yi aklama, savunma girişimleri var. MHP ile diyalog politikası isteyenler var. Bütün bunlar, gerçekler, olgular karşısında iflas ediyor. Günümüzde işçi sınıfının, halkımızın bu faşist partiye karşı nefreti, tepkisi daha da artmıştır. Faşistlerin başı Türkes'i her gittiği yerde halk artık, taşla, sopayla kovalıyor. Bu gelişmeler gösteriyor ki faşist tırmanışı geriletecek güçler var, olanaklar var. Bu güçleri "MHP kapatılsın, can güvenliği sağlansın" istemiyle ortak savaşa çekmek günceldir. Komünistler bu amaçla bütün ilerici güçlerle, MHP'ye karşı olan, can güvenliği isteyen herkesle eylem birliği yapmaya hazırdır. TKP bunun için savaşıyor.

• **Soru : Can güvenliği belgisinin bu savaştaki rolü nedir?**

• **İ. BİLEN :** Can güvenliği istemi, yığınların yakıcı, güncel istemlerinin başında geliyor. Hergün en az üç yurttaşımız faşist kurşunlarla can veriyor.

Eli kanlı faşist çeteler, ana karnındaki bebeden seksenlik niyeye kadar ayrımsız tüm yurttaşları ateş altına almıştır. CHP ağırlıklı hükümet kurulduktan sonra da faşist terör durmadı. Hele, sıkıyönetimlerle halkın can güvenliğini sağlama savı gürültüyle çöküyor. Terör daha da tırmanıyor. Bu nedenle can güvenliği belgisi, iş, ekmek, özgürlük, ulusal bağımsızlık istemleri gibi

yiğınlara malolmuştur. TKP, bu istemin nasıl gerçekteşeceğini gösteren tek partidir. Halk birleşir, örgütlenir, savaşırsa kendi can güvenliğini kendisi koruyabilir. Böylesi bir belđi, en geniş güçlerin eylem birliği için temel oluşturuşor. Bunu sağlamak zorunluktur. Bu, "MHP kapansın" savaşımıyla bağlıdır. Küçükburjuva yalpalamalar, oportünizm, böylesi durumlarda daha açık ortaya çıkıyor. Kimileri can güvenliğini hükümetten, sıkıyönetimden bekliyor. Kimileri de halkın can güvenliğini sağlamayı, üç-beş silahlı serüvencinin bekçiliğine bırakıyor. Ya da, can güvenliği için yapılan eylem birliği örgütlenmelerini, silahlı ayaklanma örgütleri gibi çarpıtıyor. Her iki sapma da halkın gücüne inanmamakta birleşiyor. Hepsisi de halkın savaşlarına öncülük etme, onları örgütleme ve en geniş güçlerin eylem birliğini gerçekteştirme görevini, bu savaşta atlıyor.

• **Soru :** Bilen yoldaş, Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye adlı broşürde de bu tür bir çarpıtma var. Bu broşürde sizin de sık sık adınız geçiyor. Parti belgelerimizden alıntılar yapıyor. Bu broşürün vardığı sonuçlar işçi sınıfına, devrimci hareketin çıkarlarına uygun düşüyor mu?

• **İ. BİLEN :** Hayır, kesinlikle değil. Bu kitapçıkta ileri sürülen tutum, çıkarılan sonuçlar, partimizin Marksizm-Leninizm temelinde dayalı politikasına ters düşüyor. İşçi sınıfını serüvene sürüklemek anlamını taşıyor. Partimizin bugünkü savaş görevlerini yerine getirmesini, halk yiğınlarını daha da çetin savaşlara hazırlama çabalarını baltalıyor. Bunu da dürüst olmayan bir yöntemle yapıyor. Özellikle parti sempatizanlarını, devrimci gençliği, partimize umut bağlayan aydın çevreleri şaşirtma amacı güdüyor. Adı geçen broşür, benim adımlı, parti belgelerini, kendi özel görüşlerini yayabilmek için bir kalkan olarak kullanıyor. Bu görüşleri savunan yurt dışındaki bir gazetenin, partimizin birliğine karşı dolaylı saldırıya geçtiği görülüyor. Bunların, çok geçmeden, ardına gizlendikleri kalkanları bir yana atmaları, açıkça saldırıya geçmeleri hiç de şaşirtıcı olmayacak. Bütün çarpıtmalar ve küçükburjuva dedikodularına karşı uyanık olmak, kesin tutum almak gerekiyor. Egemen çevreler, bulanık suda balık avlamak istiyor. Partimizin savaş rotasını doğrulukla yayan merkez organına, onun yolunu izleyen yayınlara bakmak; yolu şaşirtmamak için pusula budur.

• **Soru :** Bilen yoldaş, içinde bulunduğumuz savaş döneminde Leninci parti normlarının savunulması ne gibi bir önem taşıyor?

• **İ. BİLEN :** Partimiz, ideolojik savaşın düzeyinin yükseltilmesini öne koyuyor. Güçlenme sürecinde ortaya çıkan tüm zorluk ve eksikliklerin giderilmesi için savaşıyor. Kadrolarımızın bu dönemde Leninci savaş niteliklerini daha geliştirmek zorunluktur. Bunun için parti sıralarının arılığı ve proleter bileşimin daha da

güçlendirilmesi büyük önem taşıyor. “Fabrikalar kalemizdir” belgisi gündemdedir, gündemden hiç inmiyor. Savaşların içinden, proletarya yataklarından partimize yeni güçler akıyor. En başta bunları örgütlemek, bu kaynağı iyi değerlendirmek, köyde örgütlenmek. Bunun yanı sıra, kariyerist, küçükburjuva ögeleri değil, ancak kendini proletaryanın savaşına vermiş aydınları partiye almak. Bütün bunlar, kadro politikamızın belkemiğidir. Çetin savaşlar içindeyiz. Bu savaşlar daha da sertleşiyor, sertleşecektir. TKP'nin Leninci birliğini var güçle savunmak, güçlendirmek, utkumuzun anahtarıdır.

2

“Bir Broşür Üstüne,,

- ATILIM'ın Temmuz 1979 sayısında yayımlanan “Bir Broşür Üstüne” başlıklı yazıyı aynen sunuyoruz :

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye adlı broşürün genişletilmiş baskıları çıktı. Önsözünde belirtildiği gibi, bu baskılar “yeni yanlar” taşıyor. Özellikle vardığı politik sonuçlar üstünde durmak zorunluk oluyor.

Yazar savunduğu kimi görüşlere TKP'nin politikasını yansıtır yönde bir izlenim yaratıyor. TKP adına görüş bildirir bir üslup kullanması, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın adının sürekli geçirilmesi bu izlenimi güçlendiriyor. Öte yandan kimi sosyalist çevreler de “zayıf halka”, “devrimci durum”, “barikata çıkmak”, “savaş komiteleri” gibi kavramlarla sözkonusu broşürü anımsatmak, onu TKP'nin yayınıymış gibi göstermek için uğraşıyorlar. Gerici burjuva basını ve maocu basın da aynı çarpıtmayı daha kaba olarak yapıyor.

Türkiye Komünist Partisi'nin politikası, Konferans, Plenum kararlarıyla, Merkez Komitesi belgeleriyle, yazılı sözlü merkez yayınlarıyla belirlenmiş, halkımıza duyurulmuştur. Yazar bu belgelerden, yayınlardan, TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın konuşmalarından işine geldiği gibi bölümler seçiyor. Bunları kendi görüşlerine kalkan ediyor, içeriklerini çarpıtıyor.

Yazar, günümüzde bunalımın derinleşmesiyle artan faşizm tehlikesine karşı savaşın önemini küçümsüyor. Güçler dengesini çok yönlü olarak, özenle incelemiyor. TKP Programı'nın cephebağlaşıklık ilkesinin gereklerini, ulusal demokratik güçlerin birliği politikasını atlıyor. Yığınsal eylem birliği örgütleri olan “can güvenliği komiteleri”ni amacından saptırmaya, silahlı ayaklanmanın örgütleri yönünde bir anlam vermeye çalışıyor. «... ayaklanma ve devrim, burjuva devletinin yerle bir edilmesi ve dikta-

törlük sorunlarının bugün çeşitli yönleriyle pratik sorunlar olduğunu» ileri sürüyor.

Broşür vardığı sonuçlarla, yaptığı önerilerle TKP'nin eylemlerine, hareket birliğine temel oluşturan politikasına ters düşüyor. Parti'nin Leninci politikasını bugünkü koşullarda serüvenliğe götürecek bir biçimde çarpıtıyor.

Sonra, uluslararası komünist hareketin sorunlarına sorumsuzca, günümüz koşullarında kardeş komünist partilerinin birliğine hizmet etmeyen bir yaklaşım ile değiniyor. TKP'nin bu konudaki ilkesel tutumunu çarpıtıyor.

TKP MK Politik Bürosu'nun açıklaması sağ ve "sol" yanlış görüşleri eleştirmenin, "parti politikasını çarpıtan" yanlış tutumlarla savaşmanın zorluğunu belirtiyor. Marksizm-Leninizm ilkelerinin temelinde, parti kararlarının ışığında ideolojik çalışmayı her alanda geliştirmenin önemini vurguluyor.

3

Savaşkan Kadro

- ATILIM'ın Temmuz 1979 sayısında yayımlanan "Savaşkan Kadro" başlıklı yazıyı sunuyoruz :

TKP kadro sorununu en öne sürüyor. Kadrosuz birşey yapılamaz. Bilinçli, savaşlarda pışmış, Leninci bir kadro herşeyi çözer. Böylesi bir kadro için TKP, sağ ve "sol" oportünizmle, tüm düşmanlarla kıyasıya savaşagelmıştır. Böylesi bir kadro kolay yetişmiyor. Partimizin Merkez Komitesi'nin, tüm örgütlerinin, yöre, il, semt, bölge komitelerinin kadro sorunlarına özel bir önem vermesi, ayrı bir özen göstermesi zorunluktur.

TKP anayurdumuzun en eski politik partisidir. TKP kadrolarıyla en genç partidir. Bu böyledir. Tarihsel bir olgu. 59 yıllık parti. Bu savaş süresi içinde parti kadroları kırimlardan, yıkımlardan geçmiştir. Provokatörler, polis ajanları, dönekler, sağlı "sol"lu oportünistler partinin yakasını bırakmamıştır. Bütün bu süre içinde TKP, bugüne dek 16 binin üstünde kurban vermiştir. Faşist saldırılarla bu sayılar artıyor.

Kadroları yetiştirmek, hele onları korumak sorunu böylesi bir savaş sonucu daha yakıcı, daha güncel olmuştur.

Parti yığınlarına iniyor. Fabrikalara demir atıyor. Buralarını kalelere çeviriyor. Kadrolar nefes alıyor. Kadrolar savaşların içinde. Bunları, bu savaşların içinde yetiştirmek, onlara Marksist-Leninist bilinç vermek, eğitmek görevi boydan boya partinin, tüm örgütlerinin önünde duruyor. Parti'nin politikasını, savaş belgelerini, propagandasını, savaş biçimlerini yığınlarına özellikle taban

örgütleri taşıyor. Partinin ideolojik, örgütsel granik birliği böylesi savaşlarda pekişiyor. Kadrolar böyle pişiyor.

Genç yönetici kadrolar, bugün, en sert baskı, terör koşulları altında, ateş altında manevra yapmasını beceriyorlar. Yığınları yönetiyor, yığınların deneylerinden ders çıkarıyorlar. Yığınlarla böylesi bağlanıyorlar. En önemlisi, legal, açık, illegal, gizli savaşım biçimlerini, gittikçe daha ustalıklı uyguluyorlar. Bu, bir olgunluk sınavıdır. Politik Büro'nun yöre komiteleri sekreterleri ve yığın örgütleri yöneticileriyle yaptığı toplantı bu gerçeği, bu olguyu iyice gözler önüne seriyor.

Lenin der ki: «Tarihte hiçbir sınıf, kendi arasından, hareketi örgütleyebilecek, yönetebilecek, ona başarı sağlayabilecek yetenekli, anıklı önderler ileri sürmeden politik egemenlik kazanmamıştır.» Bunun için oturaklı, sağlam, atılğan kadrolar gerek!

4

CHP ve Eylem Birliği

- ATILIM'ın Temmuz 1979 sayısında yayımlanan "CHP ve Eylem Birliği" başlıklı yazıyı aynen sunuyoruz :

CHP 24. Kurultayı beklendiği gibi sonuçlandı. Bugünkü bunaldıktan çıkış yolu sorununda CHP'nin çözümsüzlüğü sergilendi. Kurultay, büyük çoğunlukla emperyalizmin baskılarını yoğunlaştırmasına ve faşizm tehlikesinin daha da artmasına neden olan CHP yönetiminin NATO'culuk, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasını onayladı. Bu politika, açıktır ki, halkın değil, emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin çıkarlarını yansıtıyor. Kaldı ki bu politika CHP programının bile gerisinde kalıyor.

CHP'nin antidemokratik yapısı, bu partinin tabanındaki antiemperyalist, demokratik potansiyelin Kurultay'a yansımalarını büyük ölçüde engelledi. Buna karşılık, zayıf da olsa, CHP içindeki sol kanat, öteki grupların, hükümetin konumlarını eleştirdi. Kurultay, yönetimle taban arasındaki çelişkileri derinleştirdi.

CHP Nedir?

CHP politik yaşamımızda hangi akımın partisidir? Birçok yayın organında bu soru rastgele terimlerle yanıtlanıyor. Özellikle CHP'yi, işçi hareketi içinde boy veren oportünist bir akımın adıyla, "sosyal demokrat" kavramıyla tanımlama girişimleri görülüyor. Böylesi bir çözümleme, kuşkusuz işçi sınıfının birliği ve bağlaşıkları sorununda karışıklıklara, yanlışlara yol açar.

İçindeki değişik akımları, bu arada sosyal demokrat akımı barındırırsa da, CHP burjuva reformcu bir partidir. Bu partinin prog-

ramı ve eylemleri, emperyalizme bağımlılığı sürdürme ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin egemenliğini ayakta tutma, kapitalizmin yaşamını uzatma amacını taşır. Burjuva reformcu CHP, bu amacına, tekellerin çıkarlarıyla tekel dışı burjuvazinin çıkarlarını, emperyalizmin çıkarlarıyla Türkiye'nin ulusal çıkarlarını uzlaştırma, çeşitli yöntemlerle sınıf çelişkilerini yumuşatma politikasıyla ulaşmaya çalışıyor.

Günümüzde burjuva reformculuğu, halkın belirli kesimleri üzerinde politik etkinliğe sahiptir. Bu etkinlik, gerici-faşist partilerin etkinliğinden ayrılmıştır. Bunlar, yığınların bilincinin geriliğinden, ön yargılarından destek alırken, burjuva reformculuğu tekellerin dışında kalan sınıfların antiemperyalist, antitekelci, demokratik eğilimine sahip çıkar görünür, özellikle küçükburjuvazinin sallantılı karakterinden yararlanmaya çalışır. Bu durum kuşkusuz, yığınların gerçek devrimci yönde bilinçlenmelerini ve savaşa atılmalarını engelliyor.

Buna karşın, özellikle muhalefetteyken CHP'nin yığınların istemlerine sahip çıkar görünmesi, bu parti içinde yığınların istemlerine gerçekten sahip çıkan güçlerin doğmasına da yol açıyor. Tekel dışı ulusal burjuvazinin, orta katmanların çıkarlarını savunan, giderek işçi sınıfına yaklaşan kesimlerle CHP'ye egemen burjuva reformist güçler arasındaki çatışmalar, bu partinin hükümete geçmesiyle kızışıyor. CHP'nin kendi sağ'ından değil, sol'undan korkması rasgele bir olgu değildir. Çünkü ülkemizin koşullarında, burjuvazinin reformcu yöntemlerle kalıcı adımlar atması ve halkın yaşamında belirli bir düzelme sağlaması için yeterince olanak yoktur. CHP'nin 17 aylık hükümet dönemi bunu yeterince kanıtıyor. Bu durum, son Kurultay'da da görüldüğü gibi iç çatışmaları alabildiğine körüklüyor.

CHP içindeki bu çatışmadan abartmalı sonuçlar çıkartmak doğru olmaz. Bu partinin kurulduğu günden beri sınıfsal temelinin değişmeden kalabilmesi rastlantı değildir. CHP, tepeden aşağıya kadar, burjuvazinin en deneyimli güçlerince örgütlenmiştir. Onun evrimleşerek burjuva partisi olmaktan çıkması, örneğin "sol sosyal demokrat bir işçi partisi" olması olanaksızdır.

Bununla birlikte komünistler, burjuva reformcu akımın içindeki ayrışmalara ilgisiz kalmıyorlar. Bir yandan yığınları burjuva reformculuğunun etkisine karşı uyarıyor, bu politikanın emperyalizm ve tekellerden yana içyüzünü açıklıyorlar. Bir yandan da CHP sağ kanadı dışında kalan tüm ulusal, demokratik eğilimli güçleri destekliyorlar. Bunları bunalımdan biricik çıkış yolu olan ileri demokratik cepheye çağırıyorlar.

Faşizm ve Reformizm

Bazı holdinglerin CHP ağırlıklı hükümete karşı çıkışlarından ve faşizmin bu hükümeti de hedef almasından aceleci sonuçlara

varmamak gerekir. Bu olgular, CHP'nin burjuva reformcu bir parti olduğu yolundaki görüşlerle çelişmez. **Birincisi**, kapitalistlerin bir sınıf olarak çıkarlarının savunulması, tek tek kapitalistlerin ve hatta kimi tekелci grupların ivedi, özel çıkarları ile belli ölçülerde çelişen bir politikanın izlenmesini engellemez. Örneğin, KİT'lerde, kredilerin harcanmasıyla ilgili çatışmalar böyledir. **İkincisi**, burjuva reformcu parti, burjuvazinin tümünün desteğini arkasına alamaz. Burjuvazinin en tekелci, en işbirlikçi, en şoven kesimi, günümüzde reformcu yöntemlerden değil, terörcü yöntemlerden yanadır, politik alanda desteğini gerici, faşist partilerden yana vermektedir.

Birinci nedenle yapılan "reform"larda, antiemperyalist, anti-tekелci dönüşümlerin düşünüyü görmek, buradan çıkarak böylesi bir hükümete "köklü dönüşümler", "demokratikleşme" yolunda "adım attırmayı" kendine "yakın" program yapmak burjuvazinin kuyruğuna takılmak olur. Buna karşılık, ikinci yöndeki çelişkileri görmemek ise antiemperyalist, antifaşist savaşta onarılmaz yanlışlara, sekterliklere yol açar. Pratikte bu iki yanlışın aynı anda yapıldığına bile tanık oluyoruz.

Özellikle günümüzde bu ayrımı yapmak özel önem taşıyor. Çünkü, bir yandan tekeller, bunalımın derinleşmesi koşullarında kısa erimli çıkarları uğrunda tam cephe saldırıyor. Emperyalizme kapıları ardına kadar açmak, devlet sektörünü yağmalamak, emperyalistlerden alınan borçları paylaşmak, çelişkileri alabildiğine keskinleştirme pahasına ücretleri dondurmak, halkın yaşam koşullarına çok daha canavarca saldırmak istiyorlar. CHP ise, olanakları, tekellerin, kapitalizmin daha uzun erimli çıkarları için kullanmaya çalışıyor. Bu alandaki çatışmayı "antitekelci" özde saymak yanlış olur. Öte yandan yine bunalımın derinleşmesi ve bölgemizde devrimci süreçlerin hızlanmasıyla gerici ya da faşist bir rejime gitmek isteyen emperyalizm ve finans oligarşiyle, tekellerin ve büyük burjuvazinin reformcu parlamenter yöntemleri savunan kesimleri arasındaki çelişkiler artıyor. Bu çatışmanın ulusal, özellikle demokratik yönde bazı özellikler taşıdığını görmemek de yanlış olur.

Burada bir noktaya dikkat etmek gerekir: Egemen sınıflar arasındaki bu çelişkilerden işçi sınıfı bazı somut konularda, özellikle emperyalizmin artan baskılarına ve faşizm tehlikesine karşı son derece geçici, sallantılı da, koşula bağlı da olsa, bağlaşıklık kurmakta yararlanır. Bunu ulusal demokratik cepheyi oluşturacak ve ileri demokratik devrimi utkuya ulaştıracak bağlaşıklık-tan, işçi sınıfının köylülükle, orta katmanlarla ve ulusal, tekелci olmayan burjuvazinin bir kesimiyle kuracağı bağlaşıklıktan ayırmak gerekir.

TKP buradan çıkarak, CHP'ye egemen kesimin sınıfsal niteliğini gözardı etmeden bu partiyle gerici-faşist partilerin arasın-

daki ayrımı vurguluyor. Kendi bağımsız politikası temelinde en geniş yığınlarla bağlanarak, CHP'yi de artan emperyalist baskılara ve faşizm tehlikesine karşı savaşa zorluyor. TKP MK Politik Büro'sunun 13 Haziran 1979 günlü Açıklaması'nda da belirtildiği gibi, TKP baş düşmana karşı savaşı öne alıyor, emperyalizmin baskılarına, faşizm tehlikesine, tekellerin artan sömürüsüne karşı olan bütün güçleri eylem birliğine çağırıyor.

5

TKP 59 Yaşında

Bu yıl, 10 Eylül'de, Türkiye Komünist Partisi 59 yaşında. TKP, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında, yer yüzünde yepyeni bir çağın açıldığı, devrim hareketlerinin yükseldiği bir dönemde, Türkiye'de ulusal kurtuluş savaşının ölüm, kalam günlerinde doğdu. 10 Eylül 1920'de, Baku'da, 15 örgütten 75 delegenin katıldığı birinci kongre, bütün komünist grupları bir çatı altında topladı.

TKP'nin kurulmasıyla Türkiye proletaryasının savaşı, bunun yanı sıra ulusal kurtuluş savaşı yeni, tarihsel bir aşamaya yükseldi. Türkiye işçi sınıfı eline yepyeni tip bir araç, Leninci bir örgüt aldı.

Türkiye işçi sınıfının bu yeni tip Leninci partisi, Türkiye'nin bu en eski, en köklü ve aynı zamanda en genç, dinamik, en savaşkan partisi, hızla güçleniyor, etkinliğini artırıyor, yığınsallaşılıyor. Politik Büro'nun 8 Haziran 1979 tarihli açıklamasında belirtiliyor: TKP nicel ve nitel yönden hızla gelişiyor, yurt çapında işçi sınıfının yığınsal Marksçı-Leninci partisi olma niteliğine yükseliyor. TKP'nin Leninci politik, ideolojik, örgütsel birliği daha da güçleniyor. Parti kadrolarının politik deneyimi, olgunluğu artıyor. Savaşkanlık düzeyi gelişiyor. Parti örgütleri, çetin koşullarda devrimci özveriyle savaşıyor. Yığınlar içinde donmuş kalıplarla değil, dahıcı, yaratıcı biçimlerle çalışıyor. Böylece, egemen güçlerin TKP'ye karşı çok yönlü saldırı ve yalıtılma girişimlerini kırıyor.

TKP, 59 yıllık çetin savaş yolunun 57 yılını illegal koşullarda, ağır gizlilik koşulları altında aştı. Bugün yüzbinler, milyonlar sokaklarda, alanlarda var güçleriyle haykırıyorlar: "Türkiye Komünist Partisi'ne özgürlük!" Yığınların bu gür sesi parlamentoda, Bakanlar Kurulu'nda, mahkemelerde, Anayasa Mahkemesi'nde yankılanıyor. Dünyanın her yerinde, kardeş komünist ve işçi partileri, ilerici, demokratik güçler ve örgütler TKP'nin, Türkiye işçi sınıfının, emekçi yığınlarının, ilerici güçlerinin bu savaşıyla en yakın, en sıcak dayanışmayı gösteriyor. "TKP'ye özgürlük" savaşımı, TKP üzerindeki yasak zincirini kırıyor.

Türkiye Komünist Partisi, yığınların savaşlarının ön sıralarında yürüyor. TKP'nin programı, Leninci politikası bu savaşlar içinde yığınlara maloluyor. TKP, halkımıza bunalımdan çıkış yolunu gösteriyor.

Türkiye Komünist Partisi, baş düşman NATO'ya, emperyalizme, işbirlikçi, tekelci burjuvaziye, gerici, faşist güçlere karşı savaşı öne almıştır. Ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi, barış ve sosyalizm için yığınların savaşlarını örgütleyiyor. Onların güncel istemleri için çıkışlarını, sosyalizme açılan ileri demokratik devrim savaşıyla bağlıyor. TKP, Kürt halkı üzerindeki şoven baskı, ulusal ezgi ve zorla özümseme politikasına karşı savaşıyor. Hükümetin NATO'culuk, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasının içyüzünü yığınlara açıklıyor. Onları uyandırıyor. Yığınların hoşnutsuzluğunu kendi çıkarları için kullanmak isteyen AP, MHP gibi gerici, faşist partilerin demagojilerine karşı savaşıyor. Hükümetten yüz çeviren ya da onu henüz destekleyen halk yığınlarını eylem birliğine çekmek, ulusal demokratik cepheyi oluşturmak savaşına kazanmak yolunda yürüyor.

Türkiye Komünist Partisi, bundan 59 yıl önce, daha ilk programında yer alan «bütün ilerici güçlerin ulusal bir savaş cephesinde birleşmesi» belgisini bugün de yükseltiyor. TKP, bütün ulusal, demokratik güçleri savaş birliğine çağırıyor. Faşist saldırılara karşı halkın can güvenliğini, baskı ve zorbalıklara karşı halkın demokratik hak ve özgürlüklerini korumak için yığınsal örgütlenmek; emperyalizmin, NATO'nun dayatmalarına, Amerikan üslerine, ikili anlaşmalara, U-2 casusluk uçaklarına, nötron bombalarına karşı ulusal bağımsızlık ve barış eylemlerini yükseltmek; işçi sınıfının tekellere karşı toplu sözleşme dönemindeki savaşımında eldeki kazanımları korumak ve ilerletmek; ara seçimlerde gerici, faşist güçleri geriletmek, komünist, sosyalist öteki antiemperyalist, antifaşist politik güçlerin ortak başarısını sağlamak: Türkiye Komünist Partisi, önümüzdeki yakın dönemde, özellikle bu amaçları paylaşan her örgütle, herkesle eylem birliği yapmaya hazır olduğunu açıklıyor.

6

MHP Kapatılsın! Can Güvenliği Sağlansın!

Türkiye işçi sınıfı, emekçi yığınlar artan bir aktiflikle antiemperyalist, antifaşist eylemlere katılıyorlar. Geçtiğimiz aylardaki 1 Mayıs, Kocaeli, İzmir, Manisa, İskenderun'daki yığın çıkışları, İstanbul'da, öteki sıkıyönetim bölgelerindeki protesto eylemleri, Söke tarım işçilerinin şanlı direnişi, soda işçilerinin Mer-

sin-Ankara yürüyüşü, ilerici, emekçi kadınların düzenledikleri büyük kadın yürüyüşü bunun en canlı kanıtları oldu.

Ağustos ayında, Savaş Yolu gazetesinin duyurduğu "Faşizme Karşı Savaşım" kampanyası boyunca düzenlenen yığınsal miting ve gösteriler, bu gelişmede yeni bir kilometre taşıdır. Yurdun değişik bölgelerinde onbinlerce işçi, emekçi alanlara çıktı. Yılmadıklarını, savaştan geri durmadıklarını dosta, düşmana gösterdiler. Halkımızın, milyonların ana istemlerini gür bir sesle haykırdılar. Onbinlerce işçinin, emekçinin, yurtseverlerin, demokratların İzmir'de, Ankara'da, Kırıkkale'de, Edirne'de, Trabzon'da, Mersin'de, Seydişehir'de, Şerefli Koçhisar'da, Kayseri'de, Konya'da, Zonguldak'ta, daha bir çok kentlerde haykırdıkları "MHP kapatılsın! Can güvenliği sağlansın! Sıkıyönetim kaldırılsın!" belgeleri tüm yurttan yankılandı.

Bu belgeler, yurt dışındaki işçilerimizin, ilerici örgütlerin aktif olarak katıldıkları antifaşist dayanışma eylemlerinin de ana belgeleri idi. Batı Berlin'de, Federal Almanya'nın 15 kentinde, Batı Avrupa'nın diğer ülkelerinde örgütlenen miting ve gösterilere o ülkelerin işçileri, ilerici örgütleri de katıldılar, bu yığınsal antifaşist çıkışları desteklediler. Batı Avrupa kentleri, proletarya enternasyonalizminin en canlı örneklerine tanık oldu.

Türkiye'nin dört bir yanında, yurt dışında haykırılan "MHP kapatılsın! Can güvenliği sağlansın! Sıkıyönetim kaldırılsın!" belgeleri, bu belgelerin iş, ekmek, özgürlük istemleri gibi ulusal bir istem haline geldiğini gösterdi. Halkımızın güçlü, çelik ellerinin katillerin yakasında olduğunu gösterdi. İşçilerin, emekçilerin, tüm ilerici, demokrat güçlerin güncel görev olarak MHP ve katil yuvaları kapatılana dek, faşist katiller cezalandırılana dek, can güven-

liği sağlanana dek bu savaşı sürdürmeye kararlı olduklarını gösterdi.

MHP'yi Kurtarma, Yığınları Sindirme Çabaları Boşa Çıkarıldı

Faşist MHP'nin, onun başı gestapo ajanı, CIA ajanı Türkeş'in, faşist cinayet yuvalarının çevresindeki ateş çemberi daraldıkça gerici, faşist güçlerin, CIA'nın, Mess patronlarının, TÜSİAD patronlarının kaç ay önceden giriştikleri bu çemberi kırma çabaları, faşist MHP'yi sanık sandalyesinden kaldırma çirpimşaları, yığınları sindirme oyunları da yoğunlaştı.

MHP'nin 14. Kurultayının ardından Türkeş, MHP'nin yeni Genel İdare Kurulu'nun başına geçip Çankaya'nın yolunu tuttu. İşçilere, emekçilere, ilerici güçlere, komünistlere, sosyalistlere kapalı olan Çankaya kapıları, faşist Türkeş'e açıldı. O görüşmede Cumhurbaşkanı, Türkeş'in temel görüşlerinin, günümüzde büyük önem taşıdığını ilan etti. Bunun ardından da, Çankaya'dan o ünlü "partilerarası diyalog" çağrısı yapıldı.

MHP Beşiktaş ilçe başkanının faşist terör hareketlerinin, cinayetlerin örgütleyicisi olduğu ortaya çıkınca, Türkeş, MHP'yi terör hareketlerine sokanların MİT ajanları olduğunu söyledi. MHP'nin ta baştan beri CIA ile, MİT ile olan içiçeliğinin suçunu hükümetin sırtına atmayı denedi.

MHP'nin iyice köşeye sıkıştığı bir anda, Mısır elçiliği baskını ile kamuoyunun dikkatleri başka yöne çekilmeye çalışıldı. Bu olay MHP'nin eroin ve silah kaçakçılarıyla, CIA ile olan bağlarını bir kez daha kanıtladı.

Bir yandan Demirel Türün'lerle, Elverdi'lerle, Alpkaya'larla Öğün'lerle, Ünlütürk'lerle birlikte gizli toplantılar yaparken, hükümeti devirme planları tezgahlarken, Saadettin Bilgiç de «MHP demokrasiden yanadır,» dedi.

Gerici, faşist güçlerin aleyhine gelişen dengeyi değiştirmek için "sol" maskeli terör örgütleri piyasaya sürüldü. CIA'nın, AP ve MHP yanlısı gizli-açık polisin güdümündeki bu örgütlere baskınlar düzenletildi, bombalar atıldı. Bir yandan faşist katiller, öte yandan bu "sol" maskeli terör örgütleri "davadan dönenleri" kurşunladılar. Faşist MHP "mağdur" gösterilmeye çalışıldı.

Başını MHP'nin ve işbirlikçi, tekelci sermayenin koltukaltı için MHP ile yarışan Pekin ajanı maocuların çektiği, gerici, faşist basının var gücüyle desteklediği yoğun bir anti-TKP kampanya başlatıldı. Faşizme, MHP'ye karşı savaşın öncülüğünü yapan TKP ve komünistler, terörün içinde gösterilmeye çalışıldı. Ama TKP'nin temel belgelerinde, yayınlarında bu yalanlarına, çarpıtmalarına destek olabilecek hiçbir şey bulamayan gericiler, faşistler, maocular, bu kez de yurt dışında yayımlanan ve savunduğu kimi görüşlerle, TKP adına görüş bildirir bir üslup kullan-

masıyla TKP'nin politikasını yansıttığı izlenimini yaratan bir broşürü ve bir gazeteyi "TKP yayını" ilan ettiler. Bu yayınları, kendi uydurdukları "TKP bölündü" masallarına dayanak yapmaya kalkıştılar.

Kampanya sırasında düzenlenen miting ve gösteriler, sıkıyönetim gerekçesiyle, "seçim yasakları" bahanesiyle engellenmeye çalışıldı. Bu sökmeyince, göstericilerin üzerine faşistler ve polis saldırtıldı. Göstericiler gözaltına alındı, demokratik dernek binaları basıldı. İzmit valisi faşist Ural, faşist kiralık katil sürüleriyile birlikte göstericilere tuzaklar kurdu. Bir İGD yöneticisini, faşist katillere öldürttü. Cinayetin en yakın görgü tanığını faşistlerin eline verdi. Bir başka ilerici genci polis cipine ezdirtti. Bir başkasını komaya girene dek Pol-Bir'li faşist polislere dövdürttü. Başbakan, çeşitli illerden otobüslerle Ankara'ya gelen antifaşist temsilcilerden 40 kişilik delegasyonla görüşmeyi reddetti. Bunun üzerine, MHP'nin kapatılması için hükümetin elinde bir olanak bulunmadığını söyleyen Başbakan Yardımcısı H. Çetin'le yapılan görüşmeden hemen sonra, tüm delegasyon 30 saat süreyle gözaltına alındı. Ardından, Ankara'da oturanlar bile sıkıyönetim bölgesi dışına çıkartıldı. Bütün bunlar, devlet mekanizmasının gericilerden, faşistlerden temizlenmesinin güncelliğini ortaya koydu. Faşist tehlikeyi geriletmede bu sorunun çözümünün önemli bir yer tuttuğunu gösterdi. Hükümetin politikasının içyüzünü bir kez daha açığa vurdu.

Faşizme Karşı Savaşım kampanyası boyunca halkın antifaşist yığın çıkışlarını yalnızca **TKP'nin Sesi Radyosu**, **Politika** ve **Savaş Yolu** gazeteleri yansıttı. "İlerici" geçinenleri de içinde, TRT de içinde, tüm burjuva basını tam bir suskunluk içine girdi. Halkın, onbinlerin yığınsal çıkışlarına eksiksiz bir sansür uygulandı. CİA'nın, faşistlerin, terörist grupların saldırıları, bomba patlatma olayları, "davadan dönenlerin" katledilmeleri manşetlerden, haber bültenlerinden inmedi. Böylece halk yıldırılmaya, antifaşist eylemlerden uzak tutulmaya çalışıldı.

Ama gerici, faşist güçlerin MHP'yi kurtarma, yığınları sindirme çabaları, manevraları boşa çıkarıldı. Bunlar, yurdun dört

bir yanında onbinlerin alanlara çıkmasına engel olamadılar. Ne sıkıyönetimlerin, ne İzmit Valisi İbrahim Ural gibi faşistlerin provokasyonlarının, ne faşistleri aklama operasyonlarının halkın faşist tehlikeye karşı yükselen bu devrimci kararlılığını durduramayacağı bir kez daha görüldü. Sıkıyönetimin uygulandığı ve uygulanmadığı bölgelerde örgütlenen bu eylemlerle işçi sınıfı, ilerici, demokrat güçler, sıkıyönetimden ve hükümetten can güvenliği konusunda medet umanlara açık bir yanıt daha verdiler. Onbinlerin bu yığinsal çıkışları, halkın hükümetin faşizme geçit veren sıkıyönetimcilik politikasına karşı olduğunu ortaya koydu.

Faşizme Kapı Aralayanlar Açığa Çıktı

Faşizme Karşı Savaşım kampanyası, Türkiye'de faşizm tehlikesini artıran, faşist tırmanışa kapı aralayan hükümetin, CHP üst yönetiminin ters politikasını ve sağlı, "sol"lu tüm oportünistlerin ulusal, demokratik güçlerin eylem birliğini engelleme çabalarını açığa çıkarttı.

Hükümet ve CHP üst yönetimi, ta baştan beri emperyalizme bağımlılık, gerici, faşist güçlere ödün verme, ilerici, demokratik güçlere karşı baskı uygulama politikası gütmüştür. Sekiz aylık süre içinde sıkıyönetim işçi sınıfına, ilerici, demokrat güçlere karşı bir baskı aracı olarak kullanılmıştır. Sıkıyönetim ilerici basını susturmuş, birçok demokratik örgütü kapatmıştır. Öte yandan, birkaç piyon dışında faşist katillerin ele başlarına dokunmamıştır. Hatta sıkıyönetim mahkemeleri birçok sicilli katili birer birer serbest bırakmıştır.

CHP üst yönetiminin ve hükümetin faşist tırmanış karşısındaki politikası ve taktiği, gerici, faşist güçlerle diyalog kurmak, AP'ye, Demirel'e ve tekelci patronlara faşist MHP'nin kötü olduğunu anlatmaktan ibaret kalmıştır. MHP başlarına, Türkeş'e «üyeleriniz ve güdümünüzdeki örgütlere söyleyin, silahı bıraksınlar» gibi öğütlerde bulunmaktan ibaret kalmıştır. CHP yönetimi ve hükümet, faşist cinayetlerin kaynağını MHP'de, ona bağlı katil yuvalarında değil, «olaya karışanların geriye dönüş yolu bulamamalarında ve suç işleyip yakalananlara yapılan af vaadlerinde» aramıştır. Bundan ötürü de, faşist tırmanışı durdurmayı, can güvenliğini sağlamayı MHP'yi kapatmakta değil, faşist katillere geriye dönüş, kaçış kapısı aralamakta, faşist MHP ile diyalog kurmaya çalışmakta bulmaktadır.

«Biz faşizmi sloganlarla değil, oylarla yaktık», «Mesele Türkeş meselesi, MHP meselesi, ÜGD meselesi değildir. Biz işin kaynağına iniyoruz», «MHP ve ÜGD'nin kapatılması yargı organlarının işidir», «MHP kapatılıp da ne olacak, daha önce de Milli Nizam Partisi kapatılmıştı, ardından MSP kuruldu», «Bu ülkeye faşizm de, komünizm de giremez»: Başbakan Ecevit'in, CHP kurmaylarının MHP'ye arka çıkan bütün bu birbirini tutmaz, antikomünist sözleri faşistleri cesaretlendirmiştir.

CHP üst yönetiminin, hükümetin bu politikası, burjuvazinin hiçbir kesiminin, hiçbir kanadının hem faşizmin üstesinden gelebileceğini, hem de bunu hiçbir zaman tam anlamıyla istemeyeceğini açığa çıkardı. Faşizmin, iç ve dış gericiliğın bu kanlı pençesinin hakkından ancak işçi sınıfının öncülüğünde emekçi halk yığınlarının örgütlü savaşının gelebileceğini bir kez daha gösterdi. Faşizme Karşı Savaşım kampanyası, CHP ve hükümet başlarının ters tutumlarına, mantıklarına verilen kesin bir yanıt oldu. Kamuoyunun, halkın antifaşist gösterilere geniş destekte bulunması, sempati göstermesi, "faşizmi oyla yendik" görüşünü savunanların emekçilerin ana istemlerinden, ulusal sorunlardan denli uzak olduklarını ortaya koydu.

Onbinlerin dev çıkışları, hükümetin sıkıyönetimcilik politikasına bel bağlayan, can güvenliğinin sağlanmasını hükümetten bekleyen, burjuvazinin kuyruğuna takılan, eylemsizliği savunan, kampanya sırasında sözde "platformlar" toplamaya yeltenerek ulusal, demokratik güçlerin eylem birliğini engellemeye çalışan, seçim çalışmaları bahanesiyle kampanyaya seyirci kalan sağ oportünizme en güçlü yanıt oldu. "Faşist tehlikeyi oyla yendik" diyenlerle, "faşist tehlikeyi oyla yeneceğiz" diyenlerin, burjuva reformizmiyle sağ oportünizmin tutumlarının nasıl birleştiği açığa çıktı.

MHP'nin kapatılmasının güçler dengesini işçi sınıfından, ilerici, demokratik güçlerden yana değiştirmekteki önemini göremeyen, "MHP kapatılsa ertesi gün başka vurucu güçler çıkıverir" diyen, faşist cinayet odaklarının, CİA denetimindeki "sol" maskeli terör örgütlerinin tırmandırdıkları anarşiyi "devrimci durum" ilan eden "sol" oportünizm ve onun serüvenci politikasının maskesi de düştü. "Sol" oportünizmin bu "devrimci" lafazanlığının gerçekte işçi sınıfının, ilerici, demokratik güçlerin, halkımızın an-

tifaşist savaşım kampanyasını zayıflatmayı amaçladığını somut olaylar gösterdi. “Sol” oportünizmin pratikte burjuvazinin kuyruğuna takılmakta sağ oportünizmle nasıl yarıştığı ortaya çıktı.

İşçilerin, emekçilerin, gençlerin, ilerici, yurtsever güçlerin, onbinlerin alanlarda haykırdıkları “MHP kapatılsın! Can güvenliği sağlansın!” belgileri, faşist tırmanışa kapı aralayanlara, faşist MHP’ye can simitleri atanlara, burjuva reformizmine, sağ ve “sol” oportünizme indirilen ağır bir darbe oldu.

Bu Kavga Faşizme Karşı!

Bu Kavga, İş, Ekmek, Özgürlük Kavgasıdır!

“Faşist MHP ve ülkü ocakları kapatılsın! Gestapo casusu, emperyalizmin ajanı faşist Türkeş tutuklansın! Can güvenliği sağlansın!” belgilerini ilk atan Türkiye Komünist Partisi oldu. TKP, antiemperyalist, antifaşist yığın eylemini ana savaşım biçimi olarak belirledi. Faşist MHP ile, faşist MHP’yi besleyen, palazlandıran tekelci burjuvazinin en işbirlikçi, en şoven, en saldırgan kesimleriyle terörün, faşist tırmanışın gerçekten son bulmasını isteyen tüm örgütler ve partiler arasına kesin bir sınır çizgisi çekti. Komünistler, işçi sınıfının, emekçi yığınların sınıfsal, devrimci özüne, gücüne güvenerek, devrimci atılganlık, yaratıcılık ve özveriyle halkın güncel istemleri uğrunda verilen savaşımın en ön sıralarında yer alarak, halkın can güvenliğini kendisinin sağlması için örgütlü savaşın başını çekerek, emekçi yığınlara kendi deneyimleriyle politik gerçekleri gösterdiler; onbinlerce emekçiye antifaşist, antiemperyalist savaşıma aktif olarak katıldılar. Faşizme karşı savaş kampanyasının başarısını, en başta işçi sınıfının, tüm ulusal, demokratik güçlerin eylem birliğine, halkımızın aktif yığınsal savaşına bağladılar. TKP’nin, komünistlerin bu politikası, “MHP kapatılsın! Can güvenliği sağlansın!” belgisini bugün milyonlara maletti. Bu belgi en güncel ulusal istem haline geldi.

TKP Merkez Komitesi’nin 9 Temmuz 1979 günlü Çağrısı’nda, «İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin bu taktikleri, bu politikası bozulabilir, faşist tehlike önlenebilir. Ülkemizde faşist tırmanışı durduracak güçler vardır» deniliyordu. Faşizme Karşı Savaşım kampanyası ve işçilerin, emekçilerin, gençliğin, tüm ilerici, demokratik güçlerin bu kampanya sırasında örgütledikleri yığınsal çıkışlar, TKP’nin bu saptamasının ve politikasının doğruluğunu bir kez daha gösterdi.

Gösterilerde, mitinglerde yapılan konuşmalarda da vurgulandığı gibi, faşist tehlike yalnız MHP ile sınırlı değildir. Türkiye’deki faşizm tehlikesinin kaynakları emperyalizmdir, NATO’lardır; finans oligarşiye, devlet-tekelci kapitalizmine yükselme süreci içindeki işbirlikçi, tekelci burjuvazidir. Tekelci, holdingci burjuvaziyle iç içe giren militarist kliktir. Faşizmin kökü, tekellerin egemenliğinin yıkılmasıyla, sosyalizme açılan ileri demokratik er-

kin kurulmasıyla kazanacaktır. Gericiliğin, faşizmin vurucu gücü MHP'nin kapatılması, can güvenliğinin sağlanması bu savaşta bir aşamadır. İleri savaşlar için bir çıkış noktasıdır. Bu savaşta elde edilecek her kazanım, tekellerin yarım milyon işçimize sıkıyönetim koşulları altında dayatmak istedikleri toplu sözleşme dönemini de, hükümetin sıkıyönetim koşullarında yürütmek istediği seçimleri de etkileyecektir.

Kampanya sırasında işçi basınında çıkan yazılarda, mitinglerde yapılan konuşmalarda şu gerçek vurgulandı: daha ileri savaşlara hazırlanma, örgütlenme ve çıkış noktası olma niteliklerine sahip bu antifaşist savaşım kampanyasını başarıya ulaştırma, bu kampanya çevresinde işçi sınıfının, ilerici, demokratik güçlerin eylem birliğine bağlıdır. Yazarlar, konuşmacılar, MESS patronlarına karşı kesin bir savaşa hazırlanan metalurji işçileriyle, Maden-İş sendikasıyla aktif dayanışma gösterme sorununu, kampanya sırasında ulusal, demokratik güçler arasında eylem birliğini sağlama sorununa sıkı sıkıya bağlı olduğunu belirttiler. Faşizme Karşı Savaş kampanyası, yığınsal çıkışlar, bu eylem birliğini bugün tabanda, yığınların savaşları içinde yaşama geçirmede önemli bir aşama oldu.

Bununla birlikte, kampanya sırasında eylem birliğinin daha da güçlendirilmesini engelleyen tutumlar da gözlemlendi. Örneğin, kimi TİP yöneticileri, kampanya'yı aktif destekleme kararı alan, kampanya'yı örgütlemekle görevli komitelerde görev alan üyelerinin kampanya'ya katılmalarını son anda engellediler. İzmir'de, "Maden-İş yöneticileri, Selim Mahmutoğlu'nu onur kuruluna veriyorlarmış" gerekçesiyle, TİP üyelerinin kampanya'ya katılmaları engellendi. İzmit'te ise, Genel-İş yönetiminin görevden aldığı bir sınıf sendikacısının antifaşist kampanyanın yürütülmesine aktif olarak katılması, bu kampanyadan çekilmelerine gerekçe yapıldı. Kimi TİP yöneticilerinin eylem birliğini baltalayan bu ve benzeri sekte tutumları, kampanya'ya katılmak isteyen TİP üyelerini açmazaya sürükledi: Bir yanda "MHP kapatılsın! Can güven-

liği sağlansın!” diyen, alanları dolduran yığınlar; öte yanda bu kampanyaya katılmayı engelleyen TİP yöneticileri.

Bu arada, kampanya sırasında görülen bazı eksikliklere de değinmek gerekir. Böylesi kampanyaların örgütlenmesinde, örgütler arasındaki ilişkilere daha bir özen gösterilmelidir. Sağlanan eylem birliklerinin kalıcı olabilmesi için daha sabırlı, daha ardıcıl bir çalışma yürütülmelidir. Üzerinde anlaşmaya varılan ortak belgelerin dışına çıkanlar olsa bile, bu ortak belgilere bağlı kalmak önemlidir.

Ama eylem birliğini engelleyen tutumlara ve bazı eksikliklere karşın, “Faşizme Karşı Savaşım” kampanyası boyunca, DİSK’li, Türk-İş’li işçiler, her kesimden emekçiler, gençler, tüm ilerici, demokratik güçler, komünistler, sosyalistler faşizme karşı omuz omuza verdiler; birlikte ileriye doğru önemli adımlar attılar. Kampanya, güçler dengesini işçi sınıfından, ilerici, demokratik güçlerden yana değiştirmenin önemli bir halkası oldu.

MHP ırkçı, faşist bir partidir. Gericiliğin, faşizmin vurucu gücüdür. Bu partinin politik cinayetleri, kanlı kırımları, büyük tekellerle, silah kaçakçısı, eroin kaçakçısı şebekelerle bağları belgeleriyle ortadadır. MHP’nin halka, ulusa düşman bir parti olduğundan kimsenin kuşkusuz yoktur. Elleri yüzlerce yurtseverin, ilerinin, komünistin, sosyalistin, CHP’li yurtseverin, öğretmenin, aydınının, gencin, kadının, anasının karnındaki, beşikteki bebenin kanına bulanmış Türkeş’ler, MHP başları, kiralık katiller yakalarını kurtaramayacaklardır. Halkın elleri MHP’nin, faşist canilerin yakasındadır.

Bu kavga faşizme karşı, bu kavga iş, ekmek, özgürlük kavgasıdır!

7

TÜSTAV

Halkın Can Güvenliği

Ağustos ayı faşist tırmanışa karşı, gerici, faşist güçlerin vurucu gücü MHP’ye, ona bağlı faşist cinayet yuvalarına karşı yoğun eylemlere, yığinsal çıkışlara sahne oldu. Bu yığinsal çıkışlar, gösteriler sırasında binler, onbinler, onların temsil ettikleri milyonlar halkın can güvenliğinin sağlanması savaşımını, MHP’nin kapatılması, faşist katillerden hesap sorulması savaşımına bağladılar. Can güvenliği istemi; iş, ekmek, özgürlük, ulusal bağımsızlık istemleri gibi yığınlara malolmuştur. Bu istem, halkın tüm kesimlerinin, en geniş yığınların en canalıcı güncel istemlerinin başında gelmektedir.

Bu istemin yaşama geçmesi için: birincisi, cinayetlerin, saldırıların kaynağı, faşist tırmanışın vurucu gücü MHP cinayet

odakları kapatılmalı, dağıtılmalı, ordudan, polisten, tüm devlet mekanizmasından emperyalizmin ajanları, faşistler, kontrgerillacılar temizlenmelidir. İkincisi, halk kendi can güvenliğini kendisi sağlamalı, bunun için birleşmeli, örgütlenmelidir.

CHP ağırlıklı hükümet, 1978 yılının başında işbaşına geldiğinde halka "can güvenliği" vaadetti. Bütün öteki vaadleri gibi bu vaad de kağıt üzerinde kaldı. Faşist cinayetler, saldırılar görülmemiş boyutlara ulaştı, yığınsal kırımlara dönüştü. Hükümetin halkın can güvenliğini sağlamak gibi en ilkel bir görevi bile yerine getiremeyeceği, halkın can güvenliği isteminin gerçekleşmesinin hükümete bırakılmayacağı daha da geniş yığınlarca kavrandı. TKP MK'nin 5 Ekim 1978 günlü bildirisi, hem antifaşist savaşımın dayanması gereken ana gücü, hem de can güvenliği isteminin nasıl gerçekleşeceğini gösteriyordu :

«Faşizme geçit vermeyecek güç, halkın örgütlü, yığınsal savaş birliğidir. İşçi sınıfının, emekçilerin, onların örgütlerinin savaşları, eylemleri emperyalist baskıları, faşist tırmanışı geriletecek, yenilgiye uğratacaktır. Böylesi bir ortamda faşist teröre karşı can güvenliğini sağlamak, demokratik hakları korumak görevini işçi sınıfı, halkımız kendisi üstlenecek, bunun için örgütlenecek, yeni savaş örgütleri kuracaktır.»¹

TKP, can güvenliğini sağlamanın ilk adımının yığınsal örgütlü, disiplinli yürüyüş, miting ve protesto gösterilerine girişmek olduğunu söyledi. TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, Kahramanmaraş kırımının ardından, 25 Aralık 1978 günü TKP'nin Sesi Radyosu'ndan yaptığı konuşmada şöyle diyordu :

«Kahramanmaraş olayları, TKP'nin bundan bir süre önce Merkez Komitesi bildiriyle açıkladığı can güvenliğini sağlama, faşist saldırıya karşı tüm konumları, kadroları koruma görevinin güncelliğini, zorluğunu doğruluyor. Yığınsal komitelerde örgütlenmek, kanlı terörü eylem birliğiyle, gösterilerle, yığınsal eylemlerle göğüslemek olanaklıdır.»²

"Can güvenliği" belgisi, bunun sağlanması için yapılan çağrılar toplumun bütün kesimlerinde büyük yankılar uyandırdı. Hergün en az 3-5 yurttaşın faşist kurşunlarla can verdiği, eli kanlı faşist çetelerin ana karnındaki bebeden seksenlik nineye kadar ayrımsız tüm yurttaşları ateş altına aldığı, halkın can güvenliğini sıkıyönetimlerle sağlama savının gürültüyle çöktüğü koşullarda, geniş yığınlar bu çağrıya kulak verdiler, onu benimsediler.

Gerici, faşist güçler, halkın kentte, köyde, fabrikada, mahallede, her yerde canını korumak için birleşmesini engellemek, TKP'nin çağrısının etkinliğini kırmak, halk yığınlarını aktif antifaşist savaşımından alakoymak için anti-TKP kampanyalarına hız verdi-

¹ TKP'nin Sesi Radyosu, 5 Ekim 1978; Ürün Sosyalist Dergi, Sayı: 54, s. 7.

² TKP'nin Sesi Radyosu, 25 Aralık 1978; Agy., Sayı: 55, s. 11.

ler. Açık çarpıtmalarla, kuyruklu yalanlarla TKP'yi, komünistleri terörün içinde gösterme çabalarını artırdılar. AP'nin ve işbirlikçi, tekeli sermayenin koltuk altında yer edinmek için faşist MHP ile yarışan Pekin ajanı Perinçek ve yandaşları da bu kampanyaya katıldılar. Gerici, faşist güçler, maocular, TKP'nin temel belgelerinde, yayınlarında bu yalanlarına, çarpıtmalarına destek olabilecek herhangi bir yön bulamadıkları için, çareyi yurt dışında yayımlanan bir broşürü ve gazeteyi "TKP yayını" gibi göstermekte buldular. Kimi sosyalist çevreler de söz konusu broşürü, "TKP yayını" gibi gösterme uğraşına katıldılar.

Faşist saldırılar ve terör karşısında halkın kendi can güvenliğini sağlama sorununa gerici, faşist güçlerin değirmenine su akıtacak serüvenci çözüm önerileri yeni değildir. Örneğin goşist grupların **Devrimci Yol** kanadının "direniş komiteleri" adını taktığı, ama büyük çapta sözde, kağıt üzerinde kalan üç-beş kişilik örgütlenmeler biliniyor. **Devrimci Yol**, bu "direniş komiteleri"ni, "devrimci halk erkinin nüvesi" ilan ediyordu. Ve halkın can güvenliğinin sağlanmasını böylesi üç-beş serüvencinin bekçiliğine bırakmamakta kararlı olan ilericileri, devrimcileri, komünistleri "faşizme karşı teslimiyeti savunmakla" suçluyordu.

Şimdi aynı görüş başka kılıflar altında boy gösteriyor. Kimileri TKP belgelerinden, yayınlarından, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen'in konuşmalarından işlerine geldikleri gibi yaptıkları alıntılarının ardına gizleniyorlar. Bu alıntıları kendilerine kalkan edinecek, "can güvenliği" belgisini çarpıtıyorlar. TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen'in TKP Konferansı'nda yaptığı kapanış konuşmasında, 1977 yılındaki Profilo işçilerinin direnişine ilişkin olarak söylediği sözler, "barikata çıkma çağrısı" biçimine getiriliyor. Sonra, TKP MK'nin 5 Ekim 1978 günlü, halkın can güvenliğini kendisinin sağlama, bunun için örgütlenmesi çağrısını içeren bildirisindeki "savaş örgütleri kurma" sözleri çekip alınıyor. İşe geldiği gibi yapılan bu alıntılara dayanılarak, "barikata çıkmak"tan, "iç savaş" zorunluluğundan, "devrimci savaşı üst aşamalara yönelmek"ten söz edilerek, ülkedeki güçler dengesi ve devrimci savaşımın güncel görevleri atlanarak, can güvenliği örgütlenmelerinin "bu düzene yönelmiş saldırı görevi" üstlendikleri söyleniyor. Böylelikle, "can güvenliği" istemi çevresinde yığınsal örgütlenmenin, en geniş eylem birliğini sağlamanın aracı olan can güvenliği örgütlenmeleri, faşist çetelere, polise, vb. karşı "saldırı grupçukları"na indirgeniyor. Can güvenliği komitelerinin böylesi "silahlı ayaklanma örgütleri" anlamına gelecek bir biçimde çarpıtılması, yığın savaşımının yerine bireysel terörü koyan kimi goşist grupçukların önerdikleri yöntemlerle, "öncü savaşı" dedikleri "sol" sapıklıkla aynı kapağa çıkıyor.

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, can güvenliği konusundaki sağ ve "sol" sapmalar konusunda şöyle diyor: «Kimileri, can

güvenliğini hükümetten, sıkıyönetimden bekliyor. Kimileri de halkın can güvenliğini sağlamayı, üç-beş silahlı serüvencinin bekliliğine bırakıyor. Ya da, can güvenliği için yapılan eylem birliği örgütlenmelerini, silahlı ayaklanma örgütleri gibi çarpıtıyor. Her iki sapma da halkın gücüne inanmamakta birleşiyor. Hepsi de halkın savaşlarına öncülük etme, onları örgütlenme ve en geniş güçlerin eylem birliğini gerçekleştirme görevini, bu savaşı atlıyor.»³

Bütün serüvenci “sol” akımlar, devrimi ve devrimci savaşı salt “silahlı savaşıma” indiriyorlar. Bunu da devrimci zor-kullanımı olarak değil, bireysel terörizm olarak anlıyorlar. Yıkımdan yıkıma sürüklenen küçükburjuvazinin bir an önce kurtulma düşlerini, aceleciliğini, sabırsızlığını teori katına; “silahlı savaşıma” da strateji katına çıkartıyorlar. Bunların masa başında uydurdukları “direniş komiteleri”nin, “silahlı ayaklanma örgütleri”nin, “devrimci halk erki nüveleri”nin temelinde yatan budur.

Komünistler sınıf savaşımını salt bir tek savaşım biçimine kilitlemeler. «TKP, bugünkü halk düşmanı düzeni, işbirlikçi burjuvazinin, emperyalizmin egemenliğini yıkmak, sosyalizme yönelik işçi sınıfının hegemonyasına dayanan ileri demokratik bir düzen kurmak için, parlamento içi, parlamento dışı, zamanın koşullarına, kuvvetler dengesine uygun bir savaş stratejisi ve taktiği uygular. Ve bu savaşlarda her tür yöntemleri, legal-illegal olanakları, örgüt biçimlerini, araç ve silahları kullanır.»⁴ TKP Konferansı’na sunulan, Parti’nin izleyeceği politikayı çizen ve oybirliği ile onaylanan Parti Platformu’nda savaşım biçimlerine ilişkin olarak şöyle deniliyordu: «TKP asla seçimcilik, parlamentoculuk taktiğini benimsemiş, kapitalizmden sosyalizme geçişin yalnız bir yoldan olacağına inanmış değildir. Zaman, zemine göre zora dayanan ve dayanmayan taktikleri uygular, fakat zamansız çıkışlara, avantürizme, burjuvazinin işine yarayan zamansız silahlı eylemlere, Maocu, Troçkist taktiklerine karşıdır.»⁵

Önümüzdeki devrim aşamasının stratejisi ise, TKP Programı’nda, «ana devrimci güç olan işçi sınıfının öncülüğünde köy emekçilerinin, geniş orta tabakaların, devrimci aydın ve gençliğin savaş ve eylem birliği» olarak çiziliyor; ileri demokratik devrime ulaşmada, «bütün bu güçlerin ulusal demokratik cephe birliği ... tarihsel bir rol oynayacaktır» deniliyor.⁶

Can güvenliği örgütlenmeleri, eylem birliğini sağlama, ulusal demokratik cepheyi kurma stratejisinin, emekçi yığınları kendi deneyimleri ile eğitme ve yığınlardan öğrenme taktiğinin di-

³ TKP’nin Sesi Radyosu, 22 Temmuz 1979; Savaş Yolu, Sayı: 19.

⁴ TKP Programı, Ürün Yayınları, s. 27.

⁵ TKP Konferansı (Belgeler), Temel Yayınlar, s. 107.

⁶ TKP Programı, s. 18.

şında değildir. Can güvenliği örgütlenmeleri, şu andaki güçler dengesine, yığınların psikolojisine, “yığınlarla birlikte, yığınların önünde” ilkesine uygun düşen bir örgütlenmedir. En geniş güçlerin eylem birliği için somut bir temeldir. Can güvenliği örgütlenmeleri, faşizme geçit vermemenin, fabrikada, işyerinde, mahallede, köyde, kentte faşist saldırıları püskürtmenin, en geniş eylem birliğini sağlamanın, gericiğin, faşizmin üstüne yığınsal yürümenin, yığınsal çıkışları örgütlemenin, güçler dengesini işçi sınıfından, emekçilerden, ilerici güçlerden yana değiştirmenin araçlarıdır.

Öte yandan, gösteri yürüyüşlerinin güvenliğini sağlamak, sendikaların, demokratik örgütlerin, ilerici yayınevlerinin, gazete ve dergilerin, faşist saldırılara uğrayan ilerici parti ve kuruluşların binalarını ortaklaşa, aktif savunmak, bu amaçla savunma ekipleri oluşturmak zorunluluktur. Bu zorunluluk can güvenliği örgütlenmelerinin de temellerinden biri oluyor.

Komünistlerin ana savaş biçimi, antifaşist, antiemperyalist, yığın savaşıdır. Bu savaşta politika, en geniş demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğini sağlamaktır. Bu politikanın doğruluğunu yaşam kanıtıyor. Yurdun her köşesinde, faşist MHP'nin kapatılması, faşist cinayet odaklarının dağıtılması, katillerden hesap sorulması, can güvenliğinin sağlanması için komünistler, ilerici yurtsever güçler, kürt demokratları tabanda, sınıf savaşları içinde omuz omuza veriyorlar. Can güvenliği isteyen halk yığınları antifaşist savaşıma aktif katılıyorlar.

Gerici, faşist güçlerin, Pekin ajanı Perinçek takımının TKP'yi terörün içinde gösterme manevraları, karalama kampanyaları, “TKP bölündü” yalanları havada kalmıştır. Şimdi bunlar sapır sapır yere dökülüyor. Terörün başlıca kaynağı faşist MHP, faşist MHP'yi kurtarmaya çalışan gerici ve maocu güçler, hükümet devirmesi için Amerikalı efendilerinin bacakları arasına giren teknelci patronlar, bunların hepsi çemberin içindedirler. Kuşkusuz, bu halk düşmanları hiçbir zaman tüm ilerici, yurtsever güçlere, özellikle de TKP'ye saldırmaktan geri durmayacaklardır. Her fırsatta “TKP bölündü”, “TKP baş düşman”, “TKP şuna şu emri verdi”, “TKP CHP'ye sızdı” gibi yalanları bundan böyle de ayyuka çıkaracaklardır.

«Bütün çarpıtmalara ve küçükburjuva dedikodularına karşı uyanık olmak, kesin tutum almak gerekiyor. Egemen çevreler bulanık suda balık avlamak istiyor. Partimizin savaş rotasını doğrulukla yayan merkez organına, onun yolunu izleyen yayınlara bakmak: yolu şaşırılmamak için pusula budur.»⁷

⁷ TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, TKP'nin Sesi Radyosu, 22 Temmuz 1979; Savaş Yolu, Sayı: 19.

TKP MK Politik Bürosu'nun 3 Haziran 1979 tarihli açıklamasında, «Türkiye üzerinde NATO'nun, Amerikan emperyalizminin çok yönlü baskıları yoğunlaşıyor. Faşizm tehlikesi daha da artıyor» deniyor. Bu durumda faşist tehlikeye karşı savaşımın tüm savaşımın geleceğini, ülkemizin ve hatta bölgemizin geleceğini belirleyecek bir önem taşıdığı açıktır.

Faşizmin Tarihsel Kökeni

Faşizm politik bir hareket olarak Birinci Dünya Savaşı'nın sonundan, Büyük Oktober Sosyalist Devrimi'nden beri var olan, kapitalizmin genel bunalımının birinci döneminde ortaya çıkmış bir olgudur. Faşizmi bu bağlamda dünya çapında karşılıklı güçler oranının değişmesi ve emperyalist burjuvazinin bir tepkisi olarak tanımlayabiliriz.

Oktober Devrimi'nin ve onun öteki kapitalist ülkelerdeki etkileriyle, kapitalist toplum düzeninin halk yığınlarınca yıkılması tehlikesi karşısında düzeni korumanın başkaca yolu kalmayınca, emperyalist burjuvazi, son çare olarak burjuva parlamenter düzenin yerine açık bir diktatörlüğü geçirmeyi bulmuştur. Bu anlamda faşizm, finans kapitalin işçi sınıfı ve emekçi halk hareketi karşısındaki çaresizliğinin bir sonucudur.

Faşizm öte yandan devlet-tekelci kapitalizminin aşırı gerici, saldırgan niteliğidir. Çünkü emperyalizm çağında üretici güçlerin gelişmesini artan ölçüde engelleme durumundaki tekelci kapitalizm koşullarında, genişletilmiş yeniden üretimi ve bunun gereği olan birikimi, ekonomik ve politik gücün tekellerin elinde yoğunlaşmasını gerçekleştirmeden sağlamak olanaklı değildir. Bu da, toplumun tüm alanlarına tekelci devlet biçimlendirilmesi verilmesi, yani her alanda demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesidir. Lenin, «emperyalizm her alanda gericiliktir» derken, bu gerçeğe dikkati çekiyordu.

Tarih her zaman göstermiştir ki, devlet-tekelci kapitalizminin gelişmesi otoriter hükümet biçimlerine geçme eğilimini birlikte getirir. Ne var ki, bu eğilimin gerçekleşmesi gene her zaman içinde bulunulan somut durumdaki ulusal ve uluslararası güçler oranına bağlıdır. Burjuva demokrasisinin sınırlandırılması, burjuva parlamenter rejimin biçimselleştirilmesi, sahteleştirilmesi, diktatörlük yöntemlerinin sahte parlamentoculukla bağdaştırılması ve faşizm, tekelci kapitalizmin mutlak bir eğilimidir; ama bunun gerçekleşmesini önlemek olanaklıdır.

Hitler Faşizmi Neler Yaptı?

Faşizm tarihte en belirgin biçimiyle Hitler Almanyası'nda or-

taya çıkmıştır. Alman emperyalizmi Birinci Dünya Savaşı'nda ağır bir askersel ve siyasal yenilgiye uğramıştı. Sömürgelerini, hammadde kaynaklarını ve pazarlarını yitirmiş, etkinliği büyük ölçüde azalmıştı. Bunların geri kazanılması gerekiyordu. Ama önce kendi ülkesindeki gücünü sağlamlaştırması zorunluydu, çünkü savaş sonunda bu güç de büyük yaralar almıştı. Almanya Komünist Partisi'nin (KPD) ve öteki demokratik güçlerin öncülüğünde işçi ve emekçi yığınlar tekellerin egemenliğine karşı güçlü bir savaşım yürütüyorlardı. Bu durumda 1920'lerin başından sonra Alman tekelleri, tröstler ve büyük bankalar faşist ve yarı faşist parti ve örgütleri desteklemeye başladılar. Bu grupların görevi, burjuva demokratik düzeni yıkmak, halk yığınlarından ekonomik bunalımın gerçek nedenlerini saklamaya çalışmak ve ilericu güçleri sürekli terör ile ezmeye çalışmaktı. Hitler'in başını çektiği Nazi Partisi (NSDAP) bu faşist gruplar içinde en gaddarı ve becerikli olduğunu kanıtlayarak, tekeli burjuvazinin en gerici kesimlerinin tam desteğini kazandı. Alman emperyalistleri bu partiye milyonlarca mark yardım yaptı.

1 Aralık 1926'da Hitler, önde gelen Alman sanayicileriyle Düsseldorf'ta yaptığı bir toplantıda, partisinin amaçlarını şöyle açıklıyordu: Sendikalar ve Komünist Partisi kapatılacak, faşistlerin dışındaki öteki siyasal partiler de kapatılacak. Silahlanmaya hız verilecek. Ve savaş!

Faşizm böylece Alman tekelleri için, hem içte kendi erklerini tehdit eden işçi sınıfı hareketini yokedecek, hem de dışta yitirilen hammadde kaynaklarını ve pazarları yeniden sağlayacak tek çözüm olarak ortaya çıkıyordu.

Emperyalist burjuvazi ulusal ve uluslararası koşulların elverdiği ülkelerde faşizmi erke getirdi. Burjuva demokratik devlet düzeni yerine, faşist devlet geçirildi. İtalya, Almanya, İspanya, Portekiz, Bulgaristan ve daha birçok ülkede 1930'lu yıllar, faşizmin erk yılları oldu. İngiltere, Fransa vb. birçok ülkede ise faşizmin erke sahip olması sağlanamadı.

Faşizm erke geldiği her yerde içerde açık kanlı bir diktatörlük kurdu. Dışarda ise savaş ve savaş kışkırtıcılığı yaptı. Hitler daha 31 Ocak 1933'de başbakan olduktan bir gün sonra, bakanlar kurulunda yaptığı ilk toplantıda şöyle diyordu: «Baylar, sıra şimdi Marksistlerle hesaplaşmada.» Birkaç hafta içinde binlerce antifaşist öldürüldü. Terör özellikle Almanya Komünist Partisi'ne yönelikti. Birçok parti yöneticisi tutuklandı. Parti illegal çalışmaya itildi ve 30 bin üyesi öldürüldü. Faşistler sendikaları dağıttılar, yüzlerce toplama kampı kurarak antifaşistleri buralara doldurdular. Komünistlerin yanısıra sosyal demokratlar ve tüm ilericiler baskı ve teröre hedef oldular.

Hitler'in toplama kamplarında 1933 ile 1945 arasında 11 milyon kişi öldürüldü. Faşist Almanya'da sivil mahkemelerde 32 bin

600 kişi ölüme mahkum edildi. Askersel mahkemelerde ise tam 30 bin subay ve asker, Hitler'in faşist politikasını onaylamadıkları için ölümlle cezalandırıldı.

Hitler, yayılmacı Alman tekellerinin isteklerine uygun olarak, 1 Eylül 1939'da insanlık tarihindeki en büyük savaşı başlattı. İkinci Dünya Savaşı ölçüsüz maddesel değerin yanısıra, 60 milyon insan yaşamına mal oldu.

Faşist terörle birlikte, tekellerin pay senetleri de artıyordu. İtalya'da Mussolini'nin "Roma'ya Yürüyüş"ünün hemen ertesinde, İtalyan şirketlerinin pay senetleri, Avrupa ve ABD borsalarında büyük artışlar gösterdi. Almanya'da Hitler'in erke gelmesiyle birlikte Krupp, Mannesmann, İG Farben, Siemens, Telefunken ve AEG payları yüksek fiyatlarla satılır oldu. Büyük kimya tekeli İG Farben, 1934'de ilk kez 1 milyar mark üzerinde ciro yaptı; 1943'de ise yıllık kârı 822 milyon marka çıktı. Hitler döneminde bu tekellerin fabrikalarında çok kötü koşullar altında çalışan işçilerin yanısıra toplama kamplarındaki tutuklular da çalıştırıldı. Kamplardaki son derece kötü koşullar nedeniyle tutuklular fabrikalarda ancak üç-dört ay çalışabiliyor, sonra ölüyorlardı. İG Farben'in yalnızca Auschwitz-Menewitz'deki fabrikasında 370 bin kişi öldü.

Hitler faşizmi sonunda yenildi ve faşizmin belkemiği tarihsel olarak kırıldı. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm ilerici ve demokratların ortak savaşı sonucunda, 1945 Mayısında faşizmin evrensel bir güç olma olanakları yokedildi.

Komintern'de Faşizm Tartışması

Hitler faşizmine karşı savaşımdan çıkarılacak sayısız dersler vardır. Özellikle faşizmin Almanya'da erke gelmesinin niçin önlenemediği açısından bu deneyleri sürekli irdelemek, özümsemek gerekiyor. 1930'lar Almanyası gibi işçi sınıfı hareketinin oldukça güçlü olduğu, komünist partisinin deneyimli ve etkin bulunduğu bir ülkede faşizmin erkte olabilmesi, o yıllarda dünya komünist hareketi içinde de önemli tartışmalara neden olmuştur.

Faşizmin bir olgu olarak ortaya çıkması ile birlikte, onun halk düşmanı yüzünü saptayan komünistler, faşizme karşı savaşımın yol ve yöntemlerini de araştırmaya başladılar. Komünist Enternasyonal'in çeşitli toplantıları bu konuda birçok tartışmalara sahne oldu. Özellikle faşizmin tanımlanması ve faşizme karşı savaşta sosyal demokrasiye karşı takınılacak tutum konusu tartışmaların odak noktasını oluştuyordu.

Faşizmin güçlenmesinde ve erke gelmesinde sosyal demokrasinin büyük sorumluluğu vardı. Sosyal demokratlar hem erk mevkilerini ellerinde bulundurdıkları Weimar Cumhuriyeti'nde faşizmin gelişip, güçlenmesi karşısında kayıtsız kalmışlar; hem de faşizmin 1933'de erke gelmesinin önlenmesi için komünistlerin

yaptıkları işbirliği çağrılarını kulaklarını tıkayarak faşizmin yolunu açmışlardı. Güçlü işçi sınıfı hareketinin önemli kesimlerini denetimleri altında tutan sosyal demokratlar, antikomünist saplantılarından bir türlü kurtulamamış ve güçlerini faşizme karşı savaşa seferber etmeye yanaşmamışlardı.

Sosyal demokrasinin bu aymazlığı Hitler erke gelene kadar sürdü. Ama sanılmasın ki, faşizmin erk olması, onları, sonunda ihanete varan bu politikadan vazgeçirmiş olsun. Hitler'in erke gelir gelmez ilk önce komünistlerin üzerine yürümesi karşısında, sosyal demokratlar seslerini bile çıkarmadılar. Onlar faşizmle uzlaşmanın yollarını arıyorlardı.

Hitler'in tüm ilerici hareketi ezmek için başvurduğu Reichstag yangını provokasyonu karşısında bile sessiz kaldılar. Naziler Reichstag yangınına bahane ederek, 5 Mart 1933'de Komünist Partisi'nin seçimlerde kazanmış olduğu 81 milletvekilliğini iptal ettiler. Sosyal Demokrat Parti'den hiçbir tepki gelmedi. Hatta 17 Mayıs'ta Reichstag'da Hitler hükümetinin dış politikası Sosyal Demokrat Parti'ce de onaylanıyordu.

Ama bundan bir ay kadar sonra, 17 Haziran 1933'de Hitler, Sosyal Demokrat Parti'yi de kapattı. Sosyal demokratlar kendilerini kurtaramamışlardı. Binlerce sosyal demokrat, partinin önde gelen yöneticileri de içinde olmak üzere, toplama kamplarına kapatıldı, birçoğu burada öldürüldü.

Sosyal demokratların bu politikası, faşizme karşı savaşta komünistlerin onlara karşı tutumunu da etkilemişti. Özellikle işbirliğine yanaşmayan tutumları, Komünist Partisi saflarında sosyal demokrasiye karşı sekte davranışlara yol açmıştı.

Komünist Enternasyonal organları, faşizmin gelişme koşullarını, çeşitli ülkelerdeki özelliklerini ve antifaşist savaşımın deneylerini ele alıp, ayrıntılı olarak inceledi. Özellikle Dimitrof, bu tartışmalara ve bunlardan genelgeçer sonuçlar çıkarılmasına büyük katkılarda bulundu.

Sosyal demokratlara karşı tutumun yanısıra, karıştırılan bir başka konu da faşizmin yığın tabanı konusuydu. Faşist hareketin orta sınıflar, küçükburjuvazi ve işçi sınıfının kimi geri kesimleri içinde kendine bir taban bulmuş olması, bazılarını yanıltıyor, faşizmin bir orta sınıf hareketi olduğu sonucuna vardıyordu.

Komünist Enternasyonal'in 1935 yılında Moskova'da toplanan 7. Kongresi, getirdiği bilimsel doğrularla bu tartışmalara bir son verdi ve faşizme karşı savaşımın genelgeçer stratejisini saptadı.

Kongre'de, erkteki faşizm, finans kapitalin en gerici, en şovenist, en emperyalist unsurlarının açık terörist diktatörlüğü olarak tanımlandı. Böylece faşizmin sınıfsal özü açık bir biçimde ortaya konuyordu. Çeşitli ülkelerde farklı farklı biçimlerde ve farklı kesimlere dayanarak erke gelen faşizmin, erke geldikten sonra

tek bir amaca, finans kapitalin en gerici kesiminin sınıfsal egemenliğini açık zor yoluyla sürdürmeye hizmet ettiği ortaya konuyordu. Farklı ülkelerde farklı gelişme göstermesi, komünistlerle yanılmamalıydı, sınıfsal özü her yerde aynıydı.

Faşizm bu niteliğiyle, finans kapitalin en gerici güçlerinin, emperyalizmi savunmadan kurtarma, sosyalizmin güçleri karşısında içine düştüğü gerilemeden çıkarıp yeniden saldırıya geçirme ve tarihin tekerleğini geriye döndürme amacıyla giriştikleri bir saldırdır. Bu, onun hem geçici bir güce sahip olduğunu, hem de tarihsel olarak güçsüzlüğünü gösteriyordu. Faşizm, bu anlamda, bir önleyici karşıdevrim olarak tanımlandı.

7. Kongre, faşizmi, ekonomik olarak finans kapitalin en gerici kesiminin erki, politik olarak açık terörist diktatörlük ve ideolojik olarak şovenizm olarak tanımlıyordu. Faşizme karşı savaşımın ilkeleri de bu tanımlamadan çıktı.

Faşizm bir azınlığın erkiydi, finans kapitalin tümünü bile temsil etmiyordu. Onun için faşizme karşı olan tüm güçlerin birliği sağlanmalıydı. Komünist Enternasyonal buradan çıkarak, tüm komünist partilerini faşizme karşı savaşta halk cepheleri örgütleme ve bu cephelere çıkarları faşistlerle çelişen tüm kesimleri kazanmaya çalışmakla görevlendirdi. Böylece sosyal demokratlara karşı takınılacak tutum da açıklığa kavuşuyordu. Önceleri kimilerince yapıldığı gibi, sosyal demokratları sosyal faşistlikle suçlamak yerine, sosyal demokrat hareketi antifaşist cepheye kazanmak gerekiyordu.

Bu arada Troçkistlerin getirdiği sözde eleştiriler de yanıtlandı. Komintern, Almanya Komünist Partisi'nin «faşist çetelere karşı bir açık silahlı savaşta kaçınmakla» ne kadar doğru bir iş yaptığını vurguladı. Çünkü Reichstag yangınının da açıkça gösterdiği gibi, faşistlerin asıl amacı işçi sınıfının öncüsünü fizik olarak yoketmek için böyle bir fırsat yaratmaktı. Dimitrof kongrede yaptığı konuşmada faşizme karşı savaşımın tüm stratejisini şöyle özetliyordu: «Yığın çalışması, yığın savaşımı, yığın direnişi, tek cephe! Macera yok!»

Günümüzde Faşizm

1930'larda faşizmin yükselişi, dünya gericiliğinin, Büyük Ekim'den bu yana oluşan gelişmelere, yeni dönemin yasallıklarına karşı çıkmada ve tarihin gidişini geri çevirmede, emperyalizmin yekpare egemenliğini yeniden kurmada başvurduğu en geniş çaplı deneydi. Dünya ilerleme güçlerinin özverili savaşımı, 1945'de bu çabayı boşa çıkardı. Günümüzde bu nedenle ve bugünkü güçler oranında dünya gericiliği için, emperyalizm için böylesi bir perspektif söz konusu değildir. Emperyalizmin dünya çapında Hitlervari bir faşizmi yeniden gündeme getirmesi olanaksızdır.

Ama bu tek tek ülkelerde, faşist tehlikenin kalmadığı anlamına hiçbir zaman gelmiyor. «Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi, yeryüzünde gerici dikta rejimlerini, gerici, neofaşist ve faşist akımları körüklüyor; yumuşama sürecine karşı soğuk harpçi politikayı sürdürme eğilimleri başkaldırıyor.»¹ Ülkemizin durumu bunun en açık örneği. Üstelik sayıları giderek azalsa da, bugün hâlâ faşist tipi yönetimlerin, askersel faşist diktatörlüklerin erkte olduğu ülkeler var. Ayrıca bugün yaklaşık 60 kadar kapitalist ülkede neofaşist parti ve gruplar var.

Uluslararası durumun değişikliklerinden kaynaklanan tüm farklılıklara karşın, günümüzde de faşizmin sınıfsal özü, amacı değişmemiştir. Komünist Enternasyonal'in faşizme ilişkin tanımları geçerliliklerini bugün de koruyor. Günümüz faşizmiyle Hitler'in, Mussolini'nin faşizmleri arasında bu bakımdan öz olarak bir fark yoktur.

Gerek 1930'ların faşizminin, gerekse bugünkü faşist tipi iktidarların, açık askersel faşist diktatörlüklerin ortak yanlarını şöyle sıralayabiliriz: Komünist ve işçi hareketinin bastırılması için en vahşi terör yöntemleri; tüm muhalif güçlerin sürekli takibe uğratılması; antikomünist, antidemokratik, milliyetçi, şoven ideoloji; sınırsız sosyal demagoji; en gerici güçlerin aktif desteği; devlet-tekelci kapitalizmine bağlılık ve yardım; dış politika-da açık saldırganlık ve bölgesel yayılcılık.

Latin Amerika'da Faşizm

Bugün faşizmin en güçlü olduğu bölge açıktır ki, Latin Amerika'dır. Bugün Latin Amerika'da Şili, Uruguay ve Brezilya'da açık faşist diktatörlükler hüküm sürüyor. Paraguay, Guatemala, San Salvador ve Haiti'de kanlı bir terör uygulanıyor. Arjantin, Peru, Ekvator ve Kolombiya'da mevcut erkleri faşistleştirme yolunda yoğun çabalar gündemde.

Son yıllarda Avrupa, faşist adacıklardan arınırken, Latin Amerika'da faşizm boy attı. Bu durum öncelikle sözkonusu ülkelerin içinde buldukları koşullardan kaynaklanıyor. Faşist eğilimler en çok orta düzeyde gelişmiş, emperyalizme bağımlı kapitalist ülkelerin içine düştükleri bunalımın olgunlaşma evrelerinde üsteliyor. Sözkonusu bunalımlar aynı zamanda tekelsel burjuvazinin devlet-tekelci kapitalizmine geçme aşamalarına denk düşüyor. Bu ülkelerin tümünde işbirlikçi tekelsel burjuvazi, şu sorunlarla karşı karşıya: İç çelişkiler sertleşiyor; gericilik bağımlı kapitalizmin derin bunalımlarından bir çıkış çaresi bulamıyor; aynı zamanda bunalımdan devrimci bir çıkış olanakları var; oligarşiler bu koşullarda toplumsal-politik hegemonyayı yitirme, ege-menlik mekanizmasının dağılması tehlikesiyle karşı karşıya; yak-

¹ TKP Konferansı (Belgeler), Temel Yayınlar, s. 82.

laşan devrim karşısında temsili demokrasi çerçevesinde varolan manevra olanakları çok sınırlı.

Bu durumda, emperyalizme bağımlı kapitalizmin neden olduğu bunalımdan çıkışın kapitalist seçeneğini sağlamının tek yolu olarak faşizm kalıyor. Faşizm hem yaklaşan devrim tehlikesini önlemede, hem de devlet-tekelci kapitalizmine geçişin, zor yoluyla birikimin olanaklarını sağlamada tek çare olarak ortaya çıkıyor.

Latin Amerika'da faşist rejimler bugün yapısal bunalımın sorunlarını "çözme", kapitalist sömürüyü şiddetlendirme ve devlet-tekelci kapitalizmine geçişin koşullarını yaratmakla görevliler. Bunun için öncelikle tüm ekonomiyi tekellerin yararına ve tüm tekel dışı kesimlerin zararına yeniden düzenleme, baskı ve terörle devrimci seçeneği yok etme, burjuva diktatörlüğüne yeni bir mekanizma yaratma, tüketimi azaltma ve birikimi yoğunlaştırma, bunu tekellerin elinde merkezileştirme ve toplumun tüm alanlarında devlet-tekelci kapitalizminin kurumlarını geliştirme çabasındalar.

Latin Amerika faşizmi tüm bu nitelikleriyle faşizmin, 7. Kongre'de saptanan niteliklerini koruyor. Ayırdedici özelliği ise ABD emperyalizmine sıkı sıkıya bağımlılığı. Faşizm bu ülkelerde finans kapitalin yönetmenliğinde, militarist klik, karşıdevrimci bürokrasinin üst kesimi, büyük toprak sahipleri ve tekellerin en gerici kesiminden oluşan ve emperyalizme bağımlı olan bir azınlığa hizmet ediyor.

şurası da vurgulanmalı ki, faşizm bu ülkelerin hiçbirinde emperyalizmin yardımı olmadan başarıya ulaşamazdı. Faşizm bugün özellikle ABD emperyalizminin politik ve askersel çıkarlarını ve çokuluslu tekellerin sömürü çıkarlarını güvence altına alma görevini taşıyor ve tek tek ülkelerde ancak emperyalizmin açık desteği ile erke gelebiliyor.

Latin Amerika ülkelerindeki faşist yönetimler siyasal alanda burjuva demokrasisinin tüm kurumlarını yok ediyorlar: Parlamento sistem ya kaldırılıyor ya da göstermelik duruma getiriliyor; siyasal partiler yasaklanıyor; yargının bağımsızlığı, basın özgürlüğü yok ediliyor; üniversitelerin ve yığın örgütlerinin özerkliği yok ediliyor, bunların hepsi faşistleştiriliyor; yerel özyönetim organları kaldırılıyor. Böylece tüm siyasal erk, sömürücülerin doruk noktasındaki silahlı güçlerin elinde toplanıyor.

Bu siyasal erk, baskı ve terörle, ekonomik alanda emekçilerle her türlü uzlaşmayı reddediyor, birikimi ne pahasına olursa olsun yükseltmeye, sermaye merkezileşmesini hızlandırmaya çalışıyor.

Tüm bunları sağlamak için yığınları kandırmanın, kendine bağlamının yollarını arıyor, yoğun bir sosyal demagoji sürdürüyor. Tüm faşist rejimlerin ideolojisinin çekirdeğini antikomünizm

ve soğuk savaşçılık oluşturuyor. Bu militarizm ve saldırgan bir milliyetçilikle birlikte gidiyor.

Tüm bu ülkelerde görülen ve önemli olduğunu sandığımız bir özellik de, diktatörlüğün ana kaynağının, her seferinde faşist parti yerine silahlı kuvvetler olmasıdır. Faşist partiler kendilerine erke gelmeye yetecek kadar bir yığın desteğini hiçbir zaman sağlayamıyorlar. Faşizm ancak militarizm aracılığıyla, silahlı kuvvetleri kullanarak erk olabiliyor.

Avrupa'da Neofaşizm

Latin Amerika ülkelerinden farklı olarak kapitalist Avrupa'da bugün için faşizmin erk olması söz konusu değil. Tersine Avrupa'daki son faşist kaleler de son yıllarda ardarda çöktü, Portekiz, Yunanistan ve İspanya'da yeniden burjuva demokrasisine döndü. Ama bu, kapitalist Avrupa ülkelerinde faşist hareketin bir tehlike olmaktan çıktığı anlamına gelmiyor. Uluslararası durum tekelci sermayenin açık terörist politikasını sınırlıyor, demokrasi güçleri ve uluslararası dayanışma faşizmin erke gelmesini önleyecek güçteler; üstelik politik yapının gelişmiş ve karmaşıklaşmış olduğu ülkelerde aşırı, zorba hükümet biçimlerine geçmek bugünkü koşullarda zor. Ama hemen hemen tüm Avrupa ülkelerinde neofaşist parti ve gruplar varlığını sürdürüyorlar. Ayrıca son yıllarda bunların etkinliklerinde önemli bir artış görülüyor.

Tüm neofaşist hareketlerin ardında ABD ve Batı Avrupa'nın ordu-sanayi kompleksleri var. Silah tekellerinden, militarist kliklerden, NATO generallerinden ve yüksek devlet bürokrasisinin gerici kanadından oluşan bu kesim, demokrasinin yeminli düşmanıdır. Neofaşist parti ve gruplar ayrıca gizli servislerden, polis örgütünün ve ordunun kimi kesimlerinden destek almaktadır. Bu kurumların geleneksel baskı mekanizmaları olmaları, onları faşist hareketle işbirliğine yöneltmektedir. Neofaşist gruplar kapitalist Avrupa ülkelerinde bir yandan faşist ideolojinin propagandasını yapıyor, bir yandan da güçleri yettiği yerlerde ilerici güçlere karşı terör eylemlerine giriyorlar. Gözlenen başka bir olgu da son yıllarda neofaşistlerin artan ölçüde buldukları ülkelerdeki tutucu partilerin gerici kanatlarıyla işbirliği yapmalarıdır.

Neofaşist parti ve grupların amacı, demokratik güçlerin konumlarının güçlenmesini önlemek, sürekli gerginlik yaratmak, faşist bir diktatörlüğe ortam hazırlamak için toplumda kanlı bir terör havası estirmektir. İnsan kaçırmaya, banka soymaya, ilericileri terörize etmeye başlıca yöntemleridir.

Batı Avrupa'da neofaşizmin en güçlü olduğu ülkeler İtalya ve Federal Almanya. İspanya, Portekiz ve Yunanistan'da da faşistler hâlâ belli bir güce sahipler. Bu ülkelerin birçoğunun derin bunalımların içinde kıvrılmakta olmasının yansısı, faşizmin yenilgisinden sonra bu ülkelerde erke gelen burjuva hükü-

metlerin faşizmin kökünü kazımak için köklü girişimlerde bulunmaması, faşistlerin yeniden güç kazanmasının temel nedenidir. Örneğin Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde sosyalist düzenin kurulmasıyla, bu ülkede faşizm tüm sonuçlarıyla yok edilmişken, komşu Federal Almanya'da bugün hâlâ birçok faşist grup rahatlıkla etkinliklerini sürdürmektedir.

Federal Almanya'da son yıllarda faşist grup ve eylemlerin sayısında hızlı bir artış görülüyor. 1976'da 500 kadar faşist grup varken, bu sayı bir yıl içinde 1.000'i geçti. Faşist terör olaylarında aynı dönem içinde yüzde üçyüzlük bir artış görüldü. Öte yandan tekellerin denetimindeki basın-yayın organları faşizmi öven, Hitler düzeninin "olumlu yanları"nı araştıran yazılara ağırlık vermeye başladılar. 1978'de yapılan bir ankete göre, Federal Almanya'da her üç yurttaştan biri Hitler Almanyası'nın olumlu yanlarının olduğu görüşündeydi, her dört yurttaştan biri ise nasyonal sosyalizmin temellerinde aslında iyi düşüncelerin yattığına inandığını söylüyordu.

Varlıklarını sürdürmelerine göz yumulan faşist örgütlerde eski nazilerin yanısıra gençler de yer alıyor. Bunlar faşist ideolojiyle eğitiliyor, "Hitler İmparatorluğu"nu yeniden kurmanın düşleleriyle besleniyorlar.

Federal Almanya'da faşistler bugün Almanya Nasyonal Demokrat Partisi (NPD) içinde örgütlüler. Faşizmi açıktan savunan bu partinin seçimlere serbestçe katılmasına izin veriliyor. Ne var ki FAC'nde antifaşist savaşımın güçlü olması, NPD'nin bir yığın partisi olmasını engelliyor. NPD 1960'ların sonunda az kalsın parlamentoya giriyordu. Bu seçimleri sosyal demokratların kazanması ile faşist hareket de taktik değiştirdi. Faşist bir erk seçeneği olmaması, tekellerin en gerici kesimlerini tutucu Hristiyan Demokrat Birliği'ni (CDU/CSU) desteklemeye sevk ediyordu. Bu nedenle 1970'lerde NPD'nin gerek üye sayısı, gerekse seçimlerde aldığı oy oranı düştü. Faşistler CDU/CSU'ya geçerek bu partileri desteklediler. Bu sayede 1974 seçimlerinde, bugün FAC'ndeki tüm gericilik güçlerinin bir numaralı adamı durumundaki Strauss'un partisi CSU, 1974 seçimlerinde Bavyera'da oyların % 62'sini almayı başardı. Öte yandan faşistler, girdikleri hristiyan demokrat partilerin içinde erimediler, bu partilerin aşırı sağcı kanadında etkin bir yer tuttular. Hatta bugün parlamentodaki kimi milletvekillerini denetleyebilecek bir duruma geldiler. Önümüzdeki seçimlerde hristiyan birliğin başbakan adayı olan Strauss, faşistlerin açık desteğine sahip ve tüm Avrupa'daki en antikomünist ve barış düşmanı politikacı olarak biliniyor. Strauss ve onun faşist partisi CSU ile faşist Türkes ve MHP arasında da yakın ilişkiler vardır. 1 Mayıs 1978 günü Türkes'le Strauss, Federal Almanya'nın Münih kentinde biraraya geldiler. CSU basın sözcüsü, bu buluşmayı doğruladı ve «Bizim politik görüşümüz doğrultu-

sundaki Türk partileri ve politik örgütleriyle elbette ilişkilerimiz var; onlara maddesel yardım da yapıyoruz» dedi. Ayrıca Strauss'un, tüm dünyadaki maocuların da son yıllardaki içten bir dostu ve destekçisi olduğunu eklememiz gerekir.

Kapitalist sistemin oldukça zayıf bir halkası olan ve yıllardır ekonomik ve politik bunalımlar içinde kıvranan İtalya'da da faşist hareket önemli bir güce sahip. Özellikle 1970'lerin ortalarında birkaç kez darbe girişiminde bulunan İtalyan faşistleri, bir anlamda Avrupa'daki neofaşist hareketin merkezini oluşturuyorlar.

İtalya'da da bunalımdan çıkış için, en geri ve gerici burjuva kesimleri, sorunu zor yoluyla çözmeyi denediler ve deniyorlar. Son yıllar faşizmin İtalya'da çeşitli girişimlerine, tırmanış çabalarına sahne oldu. Darbe girişimleri, siyasal cinayetler, bombalama olayları birbirini kovaladı. 1946'da kurulan İtalyan Sosyal Hareketi (MSI) bugün 400 bin üyeye sahip faşist bir partidir ve özellikle sanayinin geri olduğu Güney İtalya'da güçlüdür. Bu bölgeler daha çok sanayinin az olduğu, işçi sayısının düşük olduğu, daha çok ticaret, tarım ve hizmet sektörünün geçim kaynağını oluşturduğu, asalak küçükburjuva kesimlerin yoğun olduğu, işsizliğin, dolayısıyla, lumpenliğin yüksek olduğu, kapitalizmin görece yeni ama hızlı bir gelişme gösterdiği bölgelerdir. Bu kesimlerde kendine belli bir taban bulmayı başarmış olsa da, bugün faşist hareket İtalya'da büyük ölçüde yalıtılmıştır. Özellikle Komünist Partisi'nin ve sendikaların öncülüğünde düzenlenen büyük yığın eylemleri faşist hareketi büyük ölçüde geriletmiştir. Ama ülkede bunalımın sürmekte olması, faşist seçeneği canlı tutma çabalarını da sürdürmektedir.²

Türkiye'de Faşizmin Kaynakları

«Türkiye'de bugün faşist tırmanış emperyalizmin dışında, ... NATO'nun dışında düşünülemez. Türkiye'de faşist tırmanışın kaynaklarından, onun başını çeken güçlerden birisi budur.»³ Bu saptama, Türkiye'nin emperyalist zincirin zayıf halkalarından birisi olmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

Herşeyden önce, dünya ölçüsündeki güçler oranının değişmesi, sosyalist ülkelerin güçlenmesi, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesi, Sovyetler Birliği'nin barış politikasının ve komünizm kuruculuğunun devrimci etkileri Türkiye'yi de derinden etkiliyor. Bunun dışında, Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'yla olan çelişkileri ve bu iki ülkenin egemen sınıflarının birbirleriyle çelişkilerinin sertleşmesi, emperyalist zincirin bu noktada zayıflamasına

² Kapitalist ülkelerdeki neofaşist hareketler ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için bkz: *Politika* Gazetesi, 11 Ağustos 1979, s. 3.

³ İ. Bilen, "Faşizm: Karabasan", *Atılım*, 1 Ağustos 1979.

katkıda bulunuyor. Bir başka nokta: «Türkiye NATO'nun Yakın ve Ortadoğu ülkeleriyle değinme yerinde. Deyim yerindeyse en sıcak bir noktasında. Türkiye NATO'yu CENTO'ya bağlayan köprüydü. CENTO'nun yıkılmasıyla bu köprünün bir ucundaki bağlantı koptu. Bu durum bölgedeki çelişkileri daha keskinleştirdi. Bölgede kızışan ulusal kurtuluş hareketleriyle emperyalizm arasındaki savaşım Türkiye üzerinde çok yönlü etkiler yapıyor.»⁴

Öte yandan, Türkiye'deki devrimci süreç geliyor. Emek-sermaye çelişkisi başta olmak üzere, ulusun çoğunluğu ile emperyalizm, işbirlikçi, tekelci burjuvazi ve toprak ağaları arasındaki çatışmalar şiddetleniyor; burjuvazinin kendi iç ayrışması hızlanıyor. İşçi sınıfının savaşkanlığı yükseliyor. Proletarya, tüm ulusal demokratik güçleri, köylülüğü, orta katmanları baş düşmana karşı tek bir cepheye birleştirme yeteneğinde olduğunu kanıtlıyor. Türkiye işçi sınıfının Marksist-Leninist, proletarya enternasyonalizmine sınımsız bağlı partisi güçleniyor, işçi sınıfının, geniş halk yığınlarının savaşına öncülük ediyor.

İşte bütün bu etmenler, emperyalizmin ideologlarının bir "güvensizlik yayı"ndan söz etmelerine, Türkiye'yi de bu yayın içine sokmalarına neden oluyor. Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkalarından biri olduğunu kendileri itiraf ediyorlar. Türkiye'yi "hasta" ilan ediyorlar, ona "yardım etmek"ten, Türkiye üzerindeki denetimlerini, baskılarını artırmaktan, bu zayıf halkayı pekiştirmekten söz ediyorlar, bunun için çabalyorlar. NATO'ların, IMF'lerin, OECD'lerin ülkemiz üzerindeki baskılarının artması, yeni yeni üsler istenmesi, bölgede kurulmak istenilen yeni saldırganlık blokuna Türkiye'yi de katma planları yapılması hep bununla bağlıdır. Türkiye'deki faşist hareketin, MHP'nin emperyalizmden, NATO'dan doğrudan destek görmesi, CIA'nın faşist tirmanıştaki dolaysız rolü buna bağlıdır.

Faşistlerin emperyalistlerle işbirliği yeni değildir. Örneğin Türkiye'deki faşistler, daha Hitler zamanında emperyalistlerle yakın bağlar kurmuşlardı. Bugün iplerini ABD emperyalizmine vermiş olan Türk faşistleri, o zamanlar Alman emperyalistlerinin Ortadoğu'daki çıkarlarını gerçekleştirmede kullandıkları ajanlardı. TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, 1938'lerde Davos imzasıyla Komintern'in yayın organına yazdığı yazılarda ilişkileri açığa çıkarmıştır.⁵

Faşist gruplar ve örgütler kapitalist dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun, NATO ve Amerikan casusluk örgütü CIA ile çok sıkı ilişkiler içindedir. Eski nazi generalleri, NATO subayları ve CIA ajanları bugün faşist örgütlerin elebaşılığını yapmaktadır.

⁴ İ. Bilen, "Savaş Makinesi: NATO", Ana Halka, Ürün Yayınları, s. 17.

⁵ Bkz. Ürün, Sayı 44, s. 41-53; Türkiye ve Dünya Olayları, Ürün Yayınları, s. 31-36.

İtalya'da darbe girişiminde bulunmaktan tutuklanan eski gizli servis (SİD) şefi general Micelis'in, faşist MSI ile ve illegal terör örgütleri ile olan ilişkileri ortaya döküldüğünde, kendini kurtarmak için NATO'nun ve Batı'lı gizli servislerin sırlarını açıklamakla tehdit etmişti. İtalyan faşistlerinin liderlerinden Lino Rauti'nin CIA ajanı olduğu, Amiral Birindelli'nin ise eskiden NATO komutanlığı yaptığı biliniyor. Türkeş'in eskiden Gestapo ajanı olduğu, şimdi ise CIA'ya bağlı olduğu açıktır. Türkiye'deki faşist tırmanışın emperyalizmin dışında, NATO'nun dışında düşünülmesi olanaksızdır.

Türkiye'deki faşist tırmanışın öteki kaynakları içeridedir. Bunlardan biri, «finans oligarşiye, devlet-tekelci kapitalizmine yükselme süreci içinde olan işbirlikçi, yabancı sermayeyle, bankalarla, tekellerle içiçe girmiş olan kodaman burjuvazidir.»⁶

Faşizm özünde her zaman tekelci kapitalizmden kaynaklanıyor. Lenin, «Tekel ekonomi alanında oluşur, ama bununla sınırlı kalmaz, kamu yaşamının tüm alanlarına mutlak bir kaçınılmazlıkla girer, özü bakımından saldırgan ve antidemokratiktir» diyor.

Türkiye'de özellikle 1950'lerden sonra palazlanan tekelci burjuvazi, yürütme mekanizmasını, ekonomiyi ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını, olanaklı olan en fazla birikimi yapacak, buna karşılık her türlü muhalefeti bastıracak biçimde yeniden düzenleme isteğindedir. Koç'lar, Sabancı'lar, holdingciler, TÜSİAD'ın, Ticaret ve Sanayi Odaları'nın başındaki Narin'ler, Yazar'lar gibi en koyu işçi ve demokrasi düşmanları, Demirel'leri, Türkeş'leri açıktan savunuyorlar; «kendi hükümetlerini kurmaktan», hükümet devirmesinden söz ediyorlar.

Faşist tırmanışın içteki kaynaklarından ikincisi, «NATO kanalıyla, Tuslog dalaveralarıyla, Lockheed'in sağtığı dolapla yükünü tutan, bankaların, yerli ve yabancı büyük kumpanyaların yönetim kurulları koltuklarına oturan, OYAK kanalıyla tekelci, holdingci burjuvaziyle iyice çitişen militarist kliktir.»⁷

Türkiye'nin NATO'ya girmesiyle, ekonomi ve devlet bütçesi hızla askersel raylara oturtulmuştur. Ordunun tepesinde belli bir kol, yerli-yabancı tekellerle, bankalarla bağlanmıştır. OYAK adlı holdingin kurulması, bu holdingin belli-başlı tekel gruplarıyla ortaklıklar kurması bunda büyük rol oynamıştır. Tekellerin, bankaların yönetim kurullarında emekli generallere yer verilmesi, tekellerle ordu tepesindeki belli bir kolun kişisel birleşmelerini hızlandırdı. Militarizm yerli ve yabancı tekellerle böyle bağlaştı.

«Emperyalizm döneminde militarizm, tekellerin, bunların egemenliğinin yarattığı aşırı gerici ne varsa hepsini kendisinde top-

⁶ İ. Bilen, "Faşizm: Karabasan".

⁷ İ. Bilen, "Faşizm: Karabasan".

lar. ... Militarizm, yurt içinde yığınlar üzerinde, işçi sınıfına, ilerici güçlere ve örgütlere karşı burjuvazinin elinde, onun erkini korumak için bir baskı aracıdır. Her iki biçimde de sömürge sınıfların elinde askersel güçtür.»⁸

Türkiye'de militarist klik devletin, hükümetin politikasında aktif rol oynuyor. İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin elinde işçi sınıfına, ilerici güçlere ve örgütlere karşı vurucu, ezici güç olarak kullanılıyor; ordu halkın üzerine böyle sürülüyor. Militarist klik böylelikle faşist tırmanışa destek oluyor. «Milli Güvenlik Kurulu bir "gölge hükümet". Sıkıyönetimleri o uzatıyor. Faşist saldırıları arkadan o dürtüklüyor. NATO komutanlığıyla bu kurul sıkı sıkıya bağlıdır.»⁹

TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen, «Ordunun bir tepesi, bir de gövdesi var. Bu gövde, er, assubay, yurtsever subay ve komutanlar bu tutuma, bu gidişe karşıdır.»¹⁰ diyor. Böylelikle, militarist kliğin tür ordu kademeleriyle özdeşleştirilmemesi gerektiğine işaret ediyor; orduyu bir bütün olarak militarizmle bir tutan sektörlüğe karşı uyarıda bulunuyor.

Kaynakları bunlar olan faşist tırmanışın amacı, bir yandan bunalımın yükünü geniş emekçi yığınlara yüklemek, işçi hareketini antiemperyalist, antifaşist, ilerici, demokrat güçleri ezmek, bir yandan da burjuvazinin kendi iç çelişkilerini, çatışmalarını zor yöntemleriyle çözmektir. Bu amaçla, «işbirlikçi, tekelci burjuvazinin en gerici, en şovenist kesimi, bu kesimle sıkı sıkıya bağlı militarist kliğin faşist yanlısı kolu estirdikleri kanlı terör havasıyla bir iç savaşa yöneliyorlar.»¹¹ Faşist MHP, onların, bu önceden hazırlanmış planlarını yaşama geçirmekte kullandıkları vurucu güçtür. Onlar bir yandan faşist diktatora yollarını açıyorlar, öte yandan "geniş tabanlı hükümet" planlarıyla bu diktatöreye başka bir kılıf hazırlıyorlar.

Faşizm tehlikesinin emperyalizmle, NATO'larla, yerli-yabancı tekellerle, militarizmle olan bağı anlaşılmadıkça bu tehlikeye karşı başarılı bir savaşım verilmesi olanaksızdır. Nitekim bu bağı göremeyenlerden bazıları, gerçek tehlikeyi küçümsüyorlar, «faşizmi oyla kahretmek»ten söz ediyor, baş düşmanı ayırdedemiyorlar.

Faşist Tırmanışın İki Aracı : Terörizm ve Sosyal Demagoji

Antifaşist savaşımı başarılı kılmak için faşist tırmanışın birbirini tamamlayan iki aracını, terörizmi ve sosyal demagojiyi birlikte ele almak gerekir. Faşist hareketin bu iki niteliği birden kav-

⁸ İ. Bilen, "Militarizm", Ana Halka, s. 19.

⁹ İ. Bilen, "Militarizm".

¹⁰ İ. Bilen, "Militarizm".

¹¹ İ. Bilen, "Faşizm: Karabasan".

ranmadığı sürece, faşist harekete varlığını sürdürmede yardımcı olunmuş olur.

Egemen güçlerin en gerici kesimlerinin her türlü aktif desteğini arkasına alan faşist hareket, etkinlik alanını iki yönden artırıyor. Bir yandan yoğun terör uygulanıyor. Terör hem askersel bir darbeye ortam hazırlamayı amaçlıyor, hem de zor yoluyla faşistlerin mevzi kazanmasına yardımcı oluyor. Belli okullar, işyerleri ve bölgeler seçilerek, her türlü silahlı ve silahsız terörle ilericiler buralardan çıkarılıyor, faşist kadroların denetimi kuruyluyor. Öte yandan terör aynı zamanda özellikle yığınların geri kesimlerinde boğun eğdirici, kendine bağlayıcı bir işlev görüyor.

Ama faşistler salt terörle hiçbir yerde başarıya ulaşamamışlardır. Terör mutlaka yoğun bir sosyal demagoji ile birlikte yürür. Terörle sindirilen yığınlar, sosyal demagoji ile düşünceleri çarpıtılarak faşist harekete bağlanır. Böylece faşist hareket kendine belli bir yığın tabanı bulur. Bu taban olmadan faşist hareketin salt terörle ne varlığını sürdürmesi, ne de başarı kazanması olanaklı değildir.

Faşist hareket sosyal demagoji ile sınıfsal özünü gizler, eylemlerinin tekellerin çıkarına değil, halk yığınlarının çıkarına olduğunu anlatmaya çalışır. Bu demagojiye en kapalı olan işçi sınıfıdır. Bu nedenle faşist hareket daha çok tekellerin kurbanı olan ama içinde buldukları toplumsal durum nedeniyle emperyalizmin ve düzenin özünü kavramada ve işçi sınıfına yönelmede zorluk çeken kesimlere, orta sınıflara, küçükburjuvaziye, köylülüğe, proletaryanın en geri kesimlerine yönelir. Bunlara tarihsel olarak aşılımış eski yapıların yeniden kurulması hayallerini aşılar.

Faşist hareket, yöneleceği hedefler açısından yalnızca sınıflar arasında değil, bölgeler arasında da seçim yapar. Özellikle bölgelerarası eşitsiz ekonomik gelişmeden kaynaklanan toplumsal ve politik gerilikten çok iyi yararlanır. Hele hele bu bölgelerde ulusal ve dinsel azınlıklar yaşıyorsa, bu faşist propaganda için biçilmiş kaftandır.

Türkiye'ye baktığımızda, faşist hareketin en güçlü olduğu yerlerin İç Anadolu'nun doğu kesimleriyle, Doğu Anadolu'nun batı kesimini içine alan bölge olduğunu görürüz. Örneğin ekonomik bakımdan daha geri olmasına karşın, Türkiye Kürdistanı'nın kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerinde faşistlerin ırkçı, şoven ideolojileri yüzünden kendilerine genellikle sağlam bir temel edinemediklerini görüyoruz. MHP'nin en güçlü olduğu bölgeler, kapitalizmin son zamanlarda hızlı bir gelişme göstermeye başladığı, köylülüğün yeni yeni bir dağılma ve giderek proleterleşme sürecine girdiği, işsizliğin yüksek olduğu, ticaret burjuvazisinin en güçlü kesim olduğu, alevi-sunni, türk-kürt yurttaşların birlikte yaşadıkları, ırk ve mezhep ayrımlarının yoğun olduğu bölgeler olduğunu görürüz.

Ne var ki, faşist demagojinin yalnızca böylesi bölgelerde etkin olduğu, öteki bölgelerde yankı bulmadığını sanmamak gerekir. Burjuva toplumunun siyasal-ideolojik bunalımının derinleştiği, bunalımın tüm erk kurumlarını ve burjuva partilerini kapsadığı, ahlak değerlerinin alt üst olduğu, yozlaşma ve çürümenin her alanda hızla yayıldığı, rüşvet ve benzeri olguların en üst erk çevrelerini bile sardığı, suçluluk ve asayişsizliğin hızla arttığı koşullarda, kapitalist toplumun tüm bu zaaflarından yararlanan faşist propaganda, kendine birçok yandaş kazanabiliyor.

Belgi ve tezlerini hızla değiştirebilen ilkesiz, eklektik, akıldan çok duygu ve içgüdülere seslenen, mistik ve politik bakımdan ilkel kavramlara hitap eden, Hitler ve Mussolini'nin cepaneliklerinden alınma neofaşist propagandanın temel tezi, ülkeyi ve ulusu "komünizm tehlikesi"nden kurtarmak, düzeni sağlamak ve güçlü bir erk kurmaktır.

Faşizmin sosyal demagojisinin anahatlarını şöyle özetleyebiliriz: Belli toplumsal grupların çıkarlarına ve annin isteklerine uygun, özellikle orta tabakaların isteklerine uygun talepler öne sürmek; tüm kesimlerin iyelik duygularını okşamak; iyeliği koruma maskesi altında antikomünizmi yaygınlaştırmak; radikal görünümlü, sol görünümlü belgileri öne çıkarmak; halk yığınlarının kapitalist sömürüye karşı nefretinden yararlanmak; eski burjuva partilerinin devleti yönetmedeki beceriksizliklerini öne çıkararak kendilerini toplumun kurtarıcıları, yenileştiricileri olarak göstermek; ulusal duyguları istismar etmek; emekçilerin sınıfsal çıkarlarını unutmalarını sağlamak için milliyetçi, ırkçı bir propaganda, "ulusal birlik" edebiyatı yapmak.

Faşistler bu propagandayla, bir yandan emekçileri sınıfsal bakış açısından uzak tutmaya ve kendilerine bağlamaya çalışırlar; öte yandan da şoven, milliyetçi, harpçi propagandayla militaristlerin, ordunun sempatisini kazanmayı amaçlarlar. Çünkü orduyu karşısına alacak bir faşist hareket düşünülemez.

Türkiye'de MHP bu yoğun sosyal demagojiyi sürdürmektedir. "Türk Milleti Uyan" başlığını taşıyan MHP'nin 1977 seçim bildirgesinden alınan şu bölümler, bunu açıkça göstermektedir: Banka ve sigortalar devletleştirilecek, milli sermaye sanayiye kaydırılacaktır (s. 4); işçiler hisse senetleri ile mülk sahibi yapılacaktır (s. 4); devlet güçlendirilecektir (s. 17); MHP iktidarı önce devlet islahatından başlayacaktır (s. 18); herkes mülk sahibi yapılarak sınıf tezatları kaldırılacaktır (s. 22); Ortak Pazara karşı çıkılacaktır (s. 29); devletin vatandaşın elinden tutan bir baba haline geldiği bir Türkiye kurulacaktır (s. 30); milliyetçi hareketin bütün menfaatlerin üzerindedir (s. 33); milliyetçi harekette emek ve sermaye birbiriyle kavga eden ve birbirini ezmeye çalışan iki düşman değil, hak ve sosyal adalet ilkeleriyle bütünleşmiş bir işbirliğidir. Aslolan devletin adil, güçlü eli altında emek ile sermaye-

nin bütünleşmesidir (s. 34); Kıbrıs'ın tamamının Türkiye'ye ait olması (s. 56); milli devlet tek ve aynı milletin kurduğu, milli karakterini, milli ülkü ve milli özelliklerini hakim kıldığı devlettir (s. 79).

Bu örnekler daha çoğaltılabilir. Ama önemli olan MHP'nin Hitlerci klasik sosyal demagojiyi sürekli kullandığının ve bundan yararlandığının görülmesidir. Çünkü faşizm terör ve sosyal demagoji yoluyla ve egemen güçlere dayanarak tırmanıyorsa, ona karşı savaşım da buna göre olmak zorundadır. Faşist tırmanışın yalnızca terör yanını görmek kadar, yalnızca demagoji yanını görmek de tehlikelidir. MHP'nin son dönemlerde dini de propagandasına yoğun biçimde alet ettiği unutulmamalıdır.

Faşist teröre karşı savaşım yığın eylemlerini yükseltmekten, faşist saldırılara karşı can güvenliği komitelerini yaygınlaştırmaktan, tüm ulusal demokratik güçlerle yığınsal olarak faşist odakların üzerine yürümekten geçiyor. Ama tüm bunlar yapılırken faşizme karşı ideolojik savaşımı küçümsemek, onun demagojilerinin maskesini indirmeye çalışmak da zorunluluktur.

Faşizme Karşı İdeolojik Savaşım

Kimileri, faşist demagojinin tam bir saçmalık olduğunu, ipe sapa gelmez görüşlerle dolu olduğunu, bu nedenle yığınlar üzerinde etkide bulunamayacağını düşünüyorlar.

Bu anlayış, faşizme karşı ideolojik savaşımı ihmal etmeye varır. Halbuki faşist ideolojinin mantıksal bir fikirler sistemi, bütünsel bir dünya görüşü olmamasına, çeşitli unsurlarının birbiriyle çelişmesine karşın, bütün bunlar yığınlar, özellikle küçükburjuva kesimler üzerinde etkinlik kazanmasına engel değildir. Faşist propaganda, yöneldiği kesimlere göre seçmeçi bir anlayışla her seferinde propaganda malzemesini ve konularını rahatlıkla değiştirir. Kapitalizme çatmayı bile göze alır. Tek amacı vardır: yığınları kendine bağlamak.

Faşist ideolojinin tüm mantıksızlığına, eklektisizmine ve saçmalıklarına karşın son derece mantıksal ve ciddi, yani sınıfsal bir anlamı vardır. Bu eklektik yapı, tek tek faşist lider ya da teorisyenlerin görüşlerinin bileşimi değil, tersine sermayenin belli kesimlerinin ekonomik, politik, ideolojik çıkarlarının bir ifadesidir. Örneğin güçlü devlet belgisi, finans kapitalin devlet gücünün kendi elinde yoğunlaşması isteğinin ifadesidir. Başbuğ Türkeş yüceltmesi, sınıf hiyerarşisinin, tekellerin diktatörlüğünün ideolojik ifadesi, aynı zamanda da bu gerçeğin gizlenmesinin, gözardı edilmesinin bir aracıdır. Faşist propaganda sınıfsal özünü hiçbir zaman yığınlara göstermez, bunu dolaysız görmek olanaklı değildir. Çünkü asıl amacı bizzat bu özü gizlemektir.

Bu nedenle faşizme karşı ideolojik savaşım yalnızca kendi Marksist-Leninist ideolojimizi yaymakla sınırlı olamaz; birincil

görev, faşist ideolojinin somut ve anlaşılır bir çürütülmesiyle bağlanmak zorundadır.

Burjuva ideolojisinin en yoz biçimi olan faşist ideolojiye karşı savaşım büyük bir önem taşır; çünkü faşist hareketin bu sosyal demagojiyle kendine bağladığı kesimlerin tümü faşist hareketle, onun ardındaki tekellerle somut, nesnel bir çelişki içinde olan kesimlerdir. Bu kesimlerin faşizmin peşinden gitmesini önlemek, faşist hareketin yığın tabanını eritmek olanaklıdır. Faşizme karşı savaşımın bir yanı da budur.

Birkaç Önemli Nokta

Türkiye uzun süredir derin bir bunalım içinde yaşıyor. Burjuvazinin en gerici kesimleri bu bunalımdan kapitalist sömürü düzenini koruyacak, devleti tam anlamıyla ele geçirerek tekellerin hizmetine verecek ve işçi hareketini, ilerici hareketi ezecek bir çözümle çıkmanın çabasındalar. Bu olanakları kendilerine faşist bir erkten başkası sağlayamaz.

Bu çabalar, ABD emperyalizminin, NATO'nun Ortadoğu'da etkinliğini artırma uğraşları ile denk düşmektedir.

İki konunun altını çizmekte yarar vardır. Faşist MHP tek başına faşist bir erk oluşturacak güce sahip değildir ve kolay kolay da olamayacaktır. Tehlike faşizm ve gericilik güçlerinin içiçe geçtiği, militarist kliğin erkin faşistleştirilmesine arka çıktığı ölçüde gerçekleşme olanaklarına sahiptir.

İkinci olarak, faşizm, dış koşullar olanak tanırsa erke gelebilir. ABD emperyalizminin çıkarları ve olanakları doğrultusunda, içte ve dışta karşılıklı güçler oranı elverirse erk olabilir. Faşizm aynı zamanda bir politik haydutluk ve provokasyonlar, politik maceralar düzenidir. Her zaman en ufak bir olanak bulur bulmaz, sonunu düşünmeden girişimde bulunur. Ama sonuç her zaman, hele bugünkü uluslararası koşullarda, dünya çapındaki karşılıklı güçler oranına bağlıdır. Bu, faşizmin bir kaynağının da emperyalizm olması ile sıkı sıkıya bağlıdır.

Unutulmaması gereken bir nokta da, faşizmin ya da genel olarak sermayenin işçi sınıfına karşı saldırılar gerçekleştirme, hatta başarılar kazanma olanaklarına sahip olmasına karşın, genel gelişme eğiliminin, ilerleme güçlerinden, sosyalizmin güçlenmesinden yana olması gerçeğidir. Bu, uluslararası planda da, ulusal planda da geçerlidir. Bu gerçek unutulduğunda, bugün kimi sağ oportünizmin etkisindeki akımların yaptığı gibi, faşizme karşı yalnız bir savunma ile yetinmenin, burjuva demokrasisini ebedileştirmenin yolu açılır. Bunalımdan devrimci yönde sonuçta elde etmenin olanakları vardır.

Faşist tehlikeye karşı savaşım, bugün MHP'nin ve yan örgütlerinin kapatılması, faşist katillerin cezalandırılması istemi etrafında odaklaşıyor. Bu istemler gerçekleşse bile, emperyalizme

bağımlılık ve tekellerin varlığı sürdüğü sürece faşizm tehlikesinin yokedilmiş sayılmayacağını herkes biliyor. Ama faşizmin vurucu gücünü oluşturan MHP'ye ve yan kuruluşlarına indirilecek her darbenin, emperyalizme ve işbirlikçilerine indirilmiş bir darbe olacağı, faşist odakların her santim yalıtılmasının, faşizmin gerçek kaynaklarının da yalıtılmasına yardımcı olacağı da açıktır. Faşizm ile gerici güçlerinin içiçe geçmesini önlemek, militarist kliğin faşist harekete arka çıkmasının koşullarını zorlaştırmak: bunların hepsi antifaşist savaşımın kalıcı sonuçlara ulaşmasına belirleyici katkılarda bulunacaktır. MHP tüm cinayetlerin sorumlusu olarak ortaya çıkmışken, can güvenliği istemini yükselten halk yığınlarının eylem birliğini sağlayacak somut bir savaşım hedefi oluştururken, MHP kapatılınsın istemini öne çıkarmak, faşizme karşı savunmadan saldırıya geçmenin tek doğru yoludur. Türkiye'nin dört bir yanında Ağustos ayındaki "Faşizme Karşı Savaş" kampanyası, yığınların antifaşist savaşımına katılmada gösterdikleri hareketlilik, bu politikamın doğruluğunu açıkça kanıtlamaktadır.

Faşizm MHP'den ibaret değildir, saçmalıklarıyla MHP'nin kapatılması eylemlerinden yan çizenler, faşizmi biz seçimlerde oyla yendik komiklikleriyle MHP'yi aklayanlar, eylemsizliğin ve serüvenciliğin şampiyonları, faşizm karşısında böylece aynı yerde yığın eyleminden yan çizmede, yığın eylemini bölmede, engellemede buluşuyorlar.

Ama yığınlar her geçen gün daha çok, onları reformizmin, emperyalizmle, tekellerle uzlaşma batağına çekmeye çalışan sağ oportünistlerin, ne de serüvenlere sürüklenme çabasındaki "sol" oportünistlerin aldatmaca ve gözbağlama çabalarını boşa çıkararak işçi sınıfının politik hareketinin gösterdiği yola giriyorlar. Faşizme, emperyalizme ve tekellere karşı yığın eylemlerine atılıyorlar.

Eğilim devrimci sürecin gerilemesi yönünde değil, ilerlemesi yönündedir. Görev bu eğilimi hızlandırmaktır.

9

14 Ekim Seçimleri Üzerine

14 Ekim 1979 günü Senato Kısmi Yenileme ve Millet Vekili Ara seçimleri yapılacak.

Kapitalist toplumda seçimler ne kadar "demokratik" olursa olsun, burjuvazinin egemenliğini, sermayenin sömürsünü sürdürmesine yarar. Bundan ötürüdür ki, komünistler parlamentarizme saplanan, parlamenter çalışmayı işçi sınıfının, halk yığınlarının savaşlarından daha önemli gören ve öne çıkartan tutumlara karşı çıkarlar. Komünistler için seçimler, her türlü vaadler-

İle oy toplama aracı değildir. Komünist Partisi parlamenter savaşımı, kendi politik rotasında, parlamento dışı savaşıma bağımlı olarak ele alır.

Komünistler, parlamenter savaşımı küçümseyen, her koşul altında seçimleri boykot etmeye varan, yığınları parlamenter savaşımdan uzak tutmayı amaçlayan, parlamenter savaşımı burjuvazinin tekeline bırakan "sol" sektör tutumlara da karşı çıkarlar. Seçimleri, parlamentoyu işçi sınıfının, halk yığınlarının istemlerini dile getirmek, savaşlarını desteklemek için bir kürsü olarak kullanırlar. Parlamento'ya işçi ve emekçilerin çıkarlarını en tutarlı savunan adayların girmesi için çalışırlar. Değişik burjuva partilerinin sömürü ve baskı düzenini, tekelcilerin, toprak ağa ve beylerinin çıkarlarını savunan politikalarını, parlamento oyunlarını halk yığınlarının gözleri önünde sergilerler. Seçimler, yığınları devrime hazırlamanın, onları bu yolda eğitmenin araçlarından birisidir.

14 Ekim seçimleri, ekonomik, toplumsal, politik bunalımların derinleştiği, parlamentoda, hükümette, burjuva partileri içinde ve arasında toplumun her alanında çelişkilerin keskinleştiği bir ortamda yapıyor.

İşbirlikçi, tekelci burjuvazinin en terörcü kesimi kendi açık diktatörlüğünü kurmak, bu yolla emperyalizmin ülkemiz üzerindeki hegemonyasını daha da perçinlemek çabası güdüyor. Bu amaçla askersel-faşist bir darbenin ortamını olgunlaştırıyor. Bunun yanı sıra, egemen çevreler, burjuva partilerinden geniş tabanlı bir hükümet çatıstırmak, işçi sınıfına, halkımıza karşı böylesi bir saldırı cephesi oluşturmak istiyorlar.

Hükümet ise halkımızın en gücel istemlerine bile yanıt getiremiyor. En başta can güvenliğini sağlayamıyor. Emperyalizmin, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin dayatmalarına boyun eğiyor. Bunalımın yükünü işçi sınıfının, emekçi yığınların sırtına yüklüyor. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıyı artırıyor. Hükümetin izlediği NATO'culuk, sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikası, AP'nin, faşist MHP'nin güç toplamasına, gerici partiler içinde faşistlerle işbirliği yanlılarının güçlenmesine, onların en koyu militarist çevrelerle daha sıkı bağlanmasına olanak veriyor.

19 ilde ilan edilmiş olan sıkıyönetim sürüyor. İlerici, demokratik, sosyalist partiler, örgütler, kuruluşlar, yayınlar baskılarla, yasaklamalarla karşı karşıyadırlar. Faşist terör sıkıyönetim koşullarında daha da artıyor. Doğu illerinde terör kol geziyor. TKP üzerindeki 57 yıllık yasak sürüyor.

Bütün bu baskılara, yasaklara karşın komünistler, işçi sınıfının bağımsız politikası ışığında seçimlere aktif olarak katılmaktan geri durmuyorlar. Bu koşullar altında yapılacak 14 Ekim seçimlerinde komünistlerin amaçları: Komünist Partisi'nin bağım-

sız politikasını, özellikle bunalımdan çıkış yolu olarak Ulusal Demokratik Cephe'nin, halkın ileri demokratik erkinin zorunluluğunu en geniş yığınlara duyurmak; TKP'yi çok yönlü olarak güçlendirmektir. İşçi sınıfının, antiemperyalist, antifaşist güçlerin en geniş eylem birliğini pekiştirmektir. Gerici, faşist güçleri geriletmektir. Seçim savaşımını güncel olarak işçi sınıfının toplu sözleşmelerde tekellere karşı savaşımını güçlendirmek için kullanmaktadır.

TKP, önümüzdeki seçimlerde tüm ulusal demokratik güçlerin ortak bir platform temelinde eylem birliği yapmalarını zorunlu görüyor. Böylesi bir eylem birliğinin platformu olarak da, kendi programı temelinde halkımızın güncel istemlerini ortaya koyuyor. Türkiye Komünist Partisi :

— NATO'dan çıkılması, emperyalist üslerin sökülüp atılması gibi antiemperyalist;

— faşist MHP ve örgütlerinin dağıtılması, devlet aygıtından faşistlerin temizlenmesi gibi antifaşist;

— sikiyönetimin, antidemokratik yasaların, TKP üzerindeki yasağın kaldırılması, Kürt halkı üzerindeki ulusal baskılara son verilmesi gibi demokratik;

— ücretlerin, maaşların, küçük üreticinin taban fiyatlarının artırılması, vergi yükünün tekellere yüklenmesi, demokratik top-rak reformu gibi antitekelci, antifeodal;

— silahlanma yarışına son verilmesi, sosyalist ülkelerle dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi, barışçı, blok dışı bir dış politika izlenmesi gibi barıştan yana;

istemleri savunan adayları destekliyor. Böylesi bir platform temelinde, 14 Ekim seçimlerinde eylem birliğinin sağlanması, bağımsız, TİP'li, TSİP'li, CHP'li ve Kürt demokratlarından ilerici adayların, bu güçlerce ortaklaşa desteklenmesi için savaşıyor.

İŞÇİ SINIFININ PARTİSİ ÖNDER!
ADAYIMIZ BAKİYE BERİA ONGER!

**

İŞÇİ SINIFININ PARTİSİ'NE KULAK VER!
ADAYIMIZ BAKİYE BERİA ONGER!

İşçiler, Emekçiler, İlericiler!..

14 Ekim 1979
ara seçimlerinde
Bağımsız Senatör
A D A Y I N I Z I M .

Ülkemizde yaşanan ekonomik, toplumsal, politik bunalımdan

İŞÇİ SINIFININ ÖRGÜTLÜ GÜCÜNÜN gösterdiği çıkış yolunu duyurmak için aday oldum. Çıkış yolu :

SOSYALİZME AÇILAN İLERİ DEMOKRATİK DÜZENDİR.

Bu yolda " U M U T " tüm ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN

C E P H E VE E Y L E M BİRLİĞİDİR!

Tekelci sermayenin dayattığı hayat pahalılığı altında ezilen

İŞÇİLER, MEMURLAR, ZANAATKARLAR, TÜM EMEKÇİLER!..

Yarınından kuşkulu, can güvenliğinden yoksun **GENÇLER!**

"Evlat Acısına Son" diyen **ANALAR!**

Emperyalist dayatmalara **Hayır!** diyen **İLERİCİLER, YURTSEVERLER!..**

Sizleri faşizme, gericiliğe, tekellerle uzlaşmaya, reformcu hayallere, sahte umutlara karşı işçi sınıfının yükselttiği

BAĞIMSIZLIK, BARIŞ, TOPLUMSAL İLERLEME ve SOSYALİZM BAYRAĞI

altında dayanışmaya çağırıyorum.

Bakiye Beria ONGER

İstanbul Bağımsız Senatör Adayı

Bağış Kampanyası Hesap No: 107161/2

Yapı ve Kredi Bankası Beyoğlu Şubesi

İstanbul - TÜRKİYE

Derinleşen Bunalım Koşullarında Sendikal Savaşım

TKP Merkez Komitesi'nin 9 Temmuz 1979 günlü Çağrısı'nda, Türkiye'de ekonomik, toplumsal, politik bunalımların derinleştiğine; bu sürecin parlamentoda, hükümette, burjuva partileri içinde ve arasında, toplumun her alanında artan çelişkilerle yansıtıldığına işaret ediliyordu. Emperyalizmden destek alan faşizm tehlikesinin, buna bağlı olarak arttığı belirtiliyordu.

Emperyalizme bağımlılık, tekelleşme ve bunlarla birlikte, bunalım arttıkça, tekeller arasında, tüm sömürücü sınıflar arasında çelişkiler keskinleşiyor, iç çatışmalar politik bölünmelere dönüşüyor. Burjuvazi, öyle eskisi gibi kolay kolay hükümet kurmıyor. İç çelişkiler sermaye örgütlerine de yansıyor. Ticaret ve Sanayi Odaları içinde 1968'lerden bu yana görülen sert çatışmalar buna bağlıdır.

Bütün bu gelişmeler, emperyalistlerin, işbirlikçilerinin, tekellerin kendi aralarında, tekeller ile büyük toprak sahipleri arasında, tekeller ve büyük toprak sahipleri ile tekelci olmayan burjuva kesimleri arasında birlikteliği sağlamak için girişimlerini yoğunlaştırmalarına yol açtı, açıyor.

Burjuva partilerine, emperyalizmin ve tekellerin en gerici, en işbirlikçi, en şoven çevrelerinin belirleyiciliği ve süngülerin gölgesi altında "Milli Koalisyonlar" yaptırıldı. MC tipi gerici-faşist karması koalisyonlar, AP-CHP koalisyonu girişimleri aynı yolda denemelerdi. Tüm bunlar sökmediğinde 11 sağcı politikacı ile kurulan CHP ağırlıklı hükümete kimi tekelci çevrelerin başta destek vermeleri, sonra bu desteği hükümeti iyice sağa çekmek için kullanmaları aynı çerçevede ele alınmalıdır. Şu ara yeniden gündeme getirilen AP-CHP koalisyonu, emperyalizmin ve tekellerin 1969'dan bu yana öne sürdükleri bir seçenekleridir. Burjuvazinin iç çatlağını giderme çabalarındaki en büyük özlemidir.

Emperyalizm ve işbirlikçilerinin bu kendi "cepheleri"ni kurma, geniş bir toplumsal tabana oturtma çabaları sürekli faşist ve terörcü yöntemlerle, MİT, kontrgerilla, faşist cunta baskı ve tehditleri ile içiçe gelişti. Yerli ve yabancı tekeller, 12 Mart'ta olduğu gibi faşist yönetimlere baş vurmaktan geri durmadılar. Olağan politik çözümlerin işlemediği durumlar için faşizmi tırmandırma ve askersel faşist bir diktatörlüğün koşullarını yaratma çaba ve tehditlerini sürdürüyorlar.

Bunlarla birlikte, burjuvazinin en geniş çevrelerini, toprak sahiplerini farklı düzeylerde bir araya getirmek için sermaye örgütleri, odaları ve dernekleri arasında işbirliği ve yeni örgütlenmeler de hız kazanmıştır.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Sanayi ve Ticaret Odaları, Borsa Birlikleri tekeli olmayan burjuvazinin de önemli kesimlerini barındıran örgütler olarak, büyük burjuvazinin, tekellerin kontrolündedirler. Esas olarak onların çıkarlarını savunup sözcülüğünü yapıyorlar. Aynı zamanda tekeli olmayan burjuva kesimleri tekellerin denetiminde tutmanın önemli araçlarıdır. Ziraat Odaları da hemen tüm kırsal alan üreticilerini kapsamakla birlikte büyük toprak sahiplerinin egemenliğinde, onların sözcüsü durumundadır.

Tekeller arasında, tekellerle tekeli olmayan burjuvazi arasında çelişkilerin keskinleşmesi bu örgütlerdeki kavgayı büyüttü. Sonuçta tekeller üstte kaldılar. Ama, özellikle 12 Mart döneminde tekeller ayrıca örgütlenme gereği de duydular. En büyük tekeli burjuvalar, banker ve tüccarlar TÜSİAD adı altında yeni bir örgütlenmeye gittiler.

Bugün, ekonomik bunalımın giderek derinleşmesi, sömürücü sınıfların iç çelişkilerini daha da ağırlaştırıyor. Bu durum karşısında birlik çabalarını yeni bir düzeye yükseltmeye çalışıyorlar. Tekellerin, büyük burjuva çevrelerin birliğini sağlamak için yeni girişimler yapıyor. Mayıs ayı başında yapılan "Tüm Sanayi Odaları ve Sanayi Ağırlıklı Ticaret Odaları" toplantısı bunun somutlanmasıdır. Tekelleri, büyük toprak sahiplerini, orta ve küçük tüccarları, esnaf ve zanaatkarları bir araya getirme çabaları ise daha geniş boyutlu girişimlerdir. Tüm ticaret ve sanayi odalarını, borsaları, TÜSİAD'ı, TİSK'i, Ziraat Odaları'nı, Esnaf ve Zanaatkarlar Konfederasyonu'nu vb. gibi kuruluşları biraraya getirmeye çalışan Hür Teşebbüs Konseyi de bu geniş boyutlu toplama girişimlerinin somutlanmasıdır. Bu girişimlerin hepsinde başı çeken, en büyük tekeli burjuvaların örgütü olan TÜSİAD'dır.

Emperyalizm ve işbirlikçileri bunalımın yükünü işçilere ve emekçi sınıflara yüklemek için, erk ve egemenliklerini korumak için kendi birliklerini sağlamaya çalışırken saldırılarının sivri ucunu baş düşmanları işçi sınıfına yöneltiyorlar. Onun birliğini bozmaya, gelişimini önlemeye çalışıyorlar. İşçi sınıfının ve onun Leninci partisinin tüm ulusal demokratik güçlerin cephesini oluşturma çabalarına da her yolla saldırıyorlar. Böylesi bir birliğin oluşmasını önlemeye çalışıyorlar.

Emperyalist çevrelerde, NATO'nun Güneydoğu kanadını pekiştirme amacıyla Türkiye'deki konumlarını sağlamlaştırmak için girişimler yoğunlaşıyor. Bunu sağlayabilmek için ekonomik bağımlılığın zincirleri şakırdatılıyor. IMF'nin, burjuva iktisatçıları tarafından bile "katı" olarak nitelenen "antienflasyonist istikrar" programları ve koşulları dayatılıyor.

Ordunun NATO askersel sistemi içindeki bağımlılığını daha da pekiştirecek bağlar geliştiriliyor. Amerikan generalleri açıkça, Ortadoğu'daki petrol kaynaklarının "güvenliği" ve Afrika'nın zen-

gin yeraltı kaynakları üzerindeki emperyalist emellerinin ve denetimlerinin sürmesi için Türkiye'nin de içinde olduğu NATO'nun Güneydoğu kanadının geliştirilmesinin zorunlu olduğu yolunda söylevler veriyorlar.

Aynı süreçte yerli tekeller, parababaları "güçlü hükümet" istemleri ile saldırıya geçiyorlar. Tekelci patronların en önemli örgütlerinden biri olan MESS, faşist hareketi, faşist konfederasyon MİSK'i açıktan destekliyor.

Tekellerin en işbirlikçi, en gerici çevrelerinin desteğinde MHP ve yan örgütleri saldırılarını artırıyor. Eli kanlı MHP, Cumhurbaşkanlığı katında itibar görüyor; CHP sağ kanadının gölgesine alınıyor. Militarist kliğin başları 12 Mart öncesini andıran demeceler veriyor. Türkiye'de yerli-yabancı tekeller her sıkıştıklarında hemen anımsanıveren Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Yasası'nın hükümleri tekrarlanıyor. Faşist ve gerici güçler, koro halinde şoven demogojiye hız veriyorlar. Kürt halkı üzerindeki baskılar artıyor.

1978 ilkyazında yapılan TKP MK Plenumu, partinin önünde duran en önemli sorunları, faşist tehlikeyi ortadan kaldırmak, emperyalizmin Türkiye'yi ezmesine, onu kendisine bağımlı tutma politikasına karşı koymak, ekonomik bunalımların yükünü emekçilerin sırtına yükleme çabalarını engellemek olarak saptamıştır. Komünistler, bu güncel istemler için, bunalımın yükünü taşımamak için savaşımlı, bunalımdan gerçek çıkış yolundaki savaşıma bağlıyorlar. «Kuşkusuz Türkiye'nin yaşadığı bunalımın üstesinden gelmek yalnız günlük istemlerle olanaksızdır. Ülkemizde bunalımın temel kaynağı emperyalizme bağımlılık ve ülkedeki tekellerin egemenliğidir. Bundan ötürü işçi sınıfımızın, halkımızın bugün önünde duran en önemli ödev, emperyalizme bağımlılığa son vermek, tekellerin egemenliğini yıkmak ve büyük toprak ağalığını ortadan kaldırmaktır. Bu belirttiklerimiz, 5 milyonu bulan işçi sınıfının çıkarlarına, 10 milyonlarca köylünün, kentlerde orta katmanların çıkarlarına, Kürt halkının ve tüm azınlıkların çıkarlarına, bunun yanısıra burjuvazinin emperyalist tekellerle sıkı bağları olmayan kesiminin çıkarlarına uygundur.»¹

İşçi sınıfımız ve onun Leninci partisi, işte bu temelden kalkarak, tüm ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlayarak, ülkemizdeki bunalımı temelden kurutmak için, sosyalizme açılan ileri demokratik devrim için ulusal demokratik cepheyi kurmaya çalışıyor. İşçi sınıfının birliği olmadan, işçilerle köylülerin bağlaşıklık-lığı olmadan, bu temel üzerinde tüm antiemperyalist, antifaşist, antitekel güçlerin birliği olmadan; baş düşmanın etrafındaki bağlaşıklıklar zinciri dağıtılıp emperyalistler ve işbirlikçileri yalıtılmadan devrim olanaklı değildir. Bu nedenle, işçi sınıfının ve tüm ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlama ve tekellerle büyük

¹ İ. Bilen, "Yığın Bağları - TKP'nin Güç Kaynağı", BSS, Şubat 1979, s. 11.

toprak sahiplerini yalıtılma komünistlerin stratejisinin köşetaşdır.

Sendikal Birlik ve Sendikal Savaşımın Önemi

İçinde bulunduğumuz toplu sözleşme yılında emperyalizmin ve işbirlikçilerinin işçi sınıfının sendikal savaşımına, sendikal birliğine, sendikal örgütlenme, sınıf ve kitle sendikacılığına yönettikleri saldırılar, onların stratejilerinde önemli yerlerden birini tutmaktadır.

İşçi sınıfımızın ve onun Leninci partisinin de birlik politikasında, işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması, sendikal savaşımın güçlendirilmesi önemli bir yer tutmaktadır. Çünkü, işçi sınıfımızın birliğinin görece daha çabuk ve geniş sağlanabileceği alan sendikalardır. İşçilerin en geniş çevrelerini hızla sendikal savaşa çekmek ve sendikal birliği sağlamak olanaklıdır.

1979 başından bu yana adım adım aşılma ile birlikte, son bir buçuk yılda yığın eylemlerinde belli bir duralama ortaya çıkmıştır. Bu duralamada faşist terörün ve reformizmin bunaltıcı, yıldırıcı ve pasifleştirici sonuçları etkilidir. Ama esas olan, işçi sınıfı ve ulusal demokratik güçler arasındaki dağınıklığı, parçalanmışlıktır.

Ekonomik savaşım, işçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanmasında, yığınların hareketlendirilmesinde ve öncü kesimlerle birlikte orta ve geri kesimlerin de harekete çekilmesinde önemli bir olanaktır. Çünkü, ekonomik savaşım varolan koşullar içinde bile işçi sınıfının durumunu biraz olsun iyileştirmek ve bunahmların az da olsa yükünü çekmemek olanağını sağlar. Yığınların kendi güçlerini kavramalarına, sınıf savaşımıyla kazanımlar elde edebileceklerine inançlarını pekiştirir. Sonra, ortak çıkarlar uğrunda savaşım kitlelerce en kolay anlaşılabilir savaşım olduğundan, işçi sınıfının en geniş kesimlerini eylemin içine çekebilir. Bu nedenle sendikal savaşım, sınıf savaşımının öteki biçimlerinin ve yığın eylemlerinin önündeki engellerin aşılmasında belirleyici önemde bir olanaktır.

İşçi sınıfı, emekçi kitleler 1 Mayıs 1979, Eskişehir, İzmit mitingleri ve son aylardaki öbür yığın eylemlerinde görüldüğü gibi "Bunalımın Yükünü Taşımayacağız" belgisine hızla sarılıyorlar. Çünkü tekeller bunalımın yükünü sırtlarına yıkmak için kazanılmış haklarına el uzatıyorlar. «Günümüzde devrimci süreci geliştiren ekonomik etmenlerden bir başkası da, burjuvazinin, bunahmların yükünü emekçilerin ve özellikle işçi sınıfının sırtına yüklemek üzere kazanılmış haklara el uzatmasına karşı, işçi sınıfının bu kazanımları korumak için yürüttüğü savaşımdır.»²

² N. Filçev, Sosyalist Devrim ve Komünist Hareketin Strateji ve Taktiği, Temel Yayınlar, s. 26.

Bütün bunlar, işçi sınıfının ve ulusal demokratik güçlerin birliğinin sağlanmasında, emperyalist ve faşist dayatmalar altında bunalımın yükünün emekçi sınıflara, özellikle işçi sınıfına yüklenmesine karşı yığınların seferber edilmesinde ekonomik, sendikal savaşımın ve birliğin önemini ve sınıf savaşımının bütünü açısından olanaklarını gösterir.

Bu açıdan bakıldığında 500.000'i aşkın işçiyi kapsayan toplu sözleşmelerin önemi daha da iyi görülmektedir.

Sendikal Harekette Bugünkü Durum

Sendikal işçi sayısı konusunda resmi kaynaklar çok değişik ve birbirleri ile çelişik sayılar veriyorlar. Çalışma Bakanlığı'nın bazı sayılarına göre 1977 yılında 3 milyon 700 bin sendikal işçi vardır. Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nin 1979 Raporu böyle yüksek bir sayı veriyor. Yine aynı kuruluşun 1977 yılı raporu ve DPT 1977 yılı programı, 1976 için sendikal işçi sayısını 2 milyon 655 bin 593 olarak veriyorlar. Bu sayı % 42,8'lik bir sendikalaşma oranı demektir. Odalar Birliği'nin 1979 Raporu'nda, 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ise, sendikal işçi sayısı, SSK istatistikleri ve yapılan toplu sözleşmelere dayanılarak 2 milyon olarak saptanıyor.

Önce, Çalışma Bakanlığı'nın işkolu yetkileri için sendikaların bildirdiği rakamlardan kalkarak yaptığı hesaplamalar abartmalıdır. Çünkü birden çok sendikaya kayıtlı üyeler bulunduğu gibi, sendikaların büyük çoğunluğu da Bakanlığa gerçek üye sayılarının çok üstünde üye sayısı bildirmektedirler. Bu nedenle 3,7 milyon ya da 2,6 milyon gibi rakamlar ciddiye alınmaz. Çünkü, bu rakamlar ilgili oldukları yıllardaki sigortalı işçi sayısını önemli ölçüde aşmaktadır. Birincisi, sigortalı olmayan işçinin sendikalı olması söz konusu olamaz; ikincisi, bir kişilik işyerlerinin bile İş Yasası kapsamına alınmasıyla önemli sayıda küçük işyeri de SSK kapsamına girmiştir. Bilindiği gibi, Türkiye'de küçük işyerlerinin büyük çoğunluğu sendikasızdır. İşte bu nedenlerle bu rakamlar ciddiye alınmaz.

1976 yılı için % 42,8 sendikalaşma oranını yansıtan 2 milyon 655 bin 593 sendikal işçi sayısına karşılık, Çalışma Genel Müdürlüğü'nün aynı yıl için verdiği sendikal işçi sayısı 1,2 milyon kişidir. TÜSIAD'ın Görüş Dergisi ise 1976 yılında TİSK'in sendikal işçi sayısını 870 bin olarak belirttiğini yazıyor. Bu sayılar içinde gerçeğe yakın olanı, Çalışma Genel Müdürlüğü'nün verdiği sayıdır. Maden-İş Sendikası Araştırma Dairesi'nin 1978 yazında yaptığı bir araştırmaya göre, sendikal işçi sayısı 1,3 milyondur. Bu sayı işçi sınıfımızın sendikalaşma oranının % 26 dolaylarında olduğunu gösteriyor. Her durumda sendikal işçi sayısının 1,5 milyon aşması olanaklı değildir.

Sendikaların sayısı ise 1979 yılında 900'ü aşmış bulunuyor. Konfederasyon sayısı ise 6'dır. Bunlardan ikisi tam anlamıyla kağıt üzerindeki örgütlerdir. Diğer dördü Türk-İş, DİSK, MİSK ve Hak-İş Konfederasyonları'dır. 1978 itibariyle Türk-İş'e 31, DİSK'e 27, Hak-İş'e 12 ve MİSK'e 18 sendika üyedir. 639 sendika ise bağımsız işyeri ve yerel sendikalardır. Sendika sayısı açısından bir parçalanmışlık varolmakla birlikte, sendikalı işçilerin 1 milyon kadarı 2 konfederasyon ve 58 sendikada örgütlüdür.

Ta baştan bu yana süren ağır yasaklar ve kısıtlamalara karşın, sendikalı işçi sayısı ve sendikalaşma oranının düzeyi önemli bir aşama göstermiştir. Bu sendikalar çoğunlukla ekonominin kilit noktalarını oluşturan sektörlerde, üretim dallarında ve birçok işletmelerde örgütlüdür. Sendikaların örgütsel ağı ülkenin ekonomik yaşamının belli başlı merkezlerinde yoğunlaşmaktadır. Önemli birçok sendika da ilgili oldukları işkollarının, üretim dallarının yapısı ile uyumlu olarak ülkenin en ücra diyebileceğimiz yörelerine kadar uzanabilmektedir. Örneğin; Demiryolları, Karayolları, Haberleşme, Yeraltı Madenciliği, Yapıcılık, Genel Hizmetler, Banka-Ticaret-Büro-Eğitim-Kooperatifler gibi...

Öte yandan sendikalar işçi sınıfının en ileri, en deneyli, eski, yetişkin, kültürel düzeyi diğer kesimlerine göre daha ileri olan kesimlerini örgütlemiş durumdadırlar. Denebilir ki, işçi sınıfının çekirdeğini oluşturan kesim sendikalarda örgütlüdür.

Bütün bunlar, bugün Türkiye'de varolan sendikal örgütlülüğün, ülkenin ekonomik, politik ve toplumsal yaşamını bütünüyle ve ülke çapında etkileyebilmek açısından işçi sınıfına önemli olanaklar verdiğini ve verebileceğini gösteriyor.

Sendikal açıdan işçi sınıfımızın durumunu bir bütünlük içinde ele almak durumundayız. Çözümlemeyi gerçekçi yapmak zorundayız. Gerçekçi olmayan çözümler devrimci eyleme ışık tutmaz.

Sendikalar, sayısı 5 milyona yaklaşan işçilerin ancak ve en çok 1,5 milyonunu örgütlemiş durumdadır. 3,5 milyon işçi sendikasız, örgütsüzdür. 1 milyon tarım işçisi ise tümüyle örgütsüzdür.

Türkiye sendikal hareketi bütünsel olarak ele alındığında, örgütsel yapı olarak derin bir biçimde güdümlü sendikacılığın izlerini taşır. 1946'larda, Komünist Partisi'nin de yardımıyla, tabandan fişkıran sendikal hareket zorla bastırıldı. Yok edildi. 1948'lerden başlayarak burjuvazi, sendikaları yukarıdan aşağı güdümlü bir biçimde kurdurdu. Burjuvazi işçi sınıfının örgütlenme ve birlik istemlerini gangster, sarı-Amerikancı sendikaların kanalına akıttı. Sendikal hareket, bugün de bu kuruluşun izlerini önemli ölçüde taşıyor. İşçilerin çoğunluğu sarı, faşist, gangster, uzlaşmacı sendikalarda örgütlü. Varolan sendikaların çoğunluğu böylesi örgütlerdir. Devlet sektörü, ekonominin önemli sayıdaki kilit üretim dalları ve işletmeleri sarı sendikaların elindedir.

Sınıf ve kitle sendikaları oransal olarak hem varolan sendikaların, hem de sendikalı işçilerin henüz azınlığını oluşturmaktadır. Ama üzerinde durmamız gereken esas olumlu gelişme, sınıf ve kitle sendikacılığının hızlı gelişimi, işçi sınıfının en dövüşken ve ileri kesimlerini kapsamamasıdır. Sınıf ve kitle sendikacılığı DİSK'teki ters gelişmelere karşın konumlarını geliştirmiştir; DİSK'in sınırlarını aşarak Türk-İş ve bağımsız sendikaların tabanlarında ve yönetimlerinde ses vermeğe, konular elde etmeye başlamıştır. Öte yandan sınıf sendikaları özellikle son iki yılda devlet sektöründe, stratejik işkolları ve işyerlerinde örgütlenmeye başlamıştır. Bu olumlu gelişmenin yanı sıra, bu işkollarında ve devlet sektöründe varolan kimi sendikalarda sınıf ve kitle sendikacılığını savunanlar yönetime gelmişlerdir. Sendikal hareketin bütününde gelişmekte olan, insiyatifi almış olan, sınıf ve kitle sendikacılığıdır. İşte sendikal harekete ana yönünü veren bu gelişmedir.

Sendikal savaşıma sınıf savaşımının bütünlüğü içinde yaklaşırken, onun devrim savaşımı ile bağımlı kurarken, ülkedeki sendikal hareketin durumunu gerçekte olduğu gibi ve esas gelişme doğrultusuyla ele almak gerekir.

Sendikal hareketin, ana kümelenmeler ve konfederasyonlar açısından, 1979'daki durumuna biraz daha yakından bakalım.

Bağımsız Sendikalar

1979 yılı sayıları ile, yaklaşık olarak 700'ün biraz üstünde bağımsız sendika var. 1948'lerden bu yana, 1967'den sonraki çok konfederasyonlu dönemde de sürekli olarak önemlice bir bağımsız sendikalar topluluğu olmuştur. Bunlar küçümsenmeyecek sayıda işçiyi kapsamıştır.

1975'lere kadar bağımsız sendikalar açısından olumlu olan yön, bu sendikalar arasında ilerici, örgütlü, merkezsiz bir hareketin varolmasıydı. Tekstil, Petkim, Sosyal-İş, Teknik-İş, Devrimci Toprak-İş vb. gibi ilerici sendikalar bu harekete önderlik etmekteydiler. Diyebiliriz ki, DİSK'in sınıf çıkarlarına bağlı, sosyalizmden esinlenen savaşımının ilk etkisine giren kesim de, bu kesim olmuştur. Bir anlamıyla, sendikal harekette DİSK'e akan ilk potansiyel güç bunlar olmuşlardır. Bu sendikalar 1970'li yıllarda Türk-İş içindeki sosyal demokrat hareket ile de yakın ilişkiler içindeydi. DİSK'e gelişlerinin kimi etkileri ve hesaplar bir yana, bağımsız sendikaların içinde böyle ilerici bir ağırlık işçi sınıfımızın sendikal hareketi açısından olumlu oldu.

Oysa bugün bağımsız sendikalar tam bir dağınlık içinde-dir. Büyük çoğunluğu sarı işyeri sendikalarıdır. Örneğin, bunların en önemlilerinden biri 35 bin üyeli İş Bankası, Akbank, Pamukbank, İstanbul Bankası, Türk Ticaret Bankası gibi işyerlerinde kurulu işyeri sendikalarını kapsayan federe sendika Bank-Sif'tir. Kapkaççı, gangster sendikalar da belli bir ağırlığı oluşturur.

Bağımsız sendikalar içinde önemli bir başka ağırlık, faşist sendikalardır ve bunların başında Karabük ve İsdemir'de örgüt-lü, 30 bin üyeden öğenti kesen Çelik-İş gelmektedir. Çelik-İş'in çevresinde birçok küçük, faşist gangster sendika daha vardır.

Son yıllarda maocu-goşist akımlar ardarda bağımsız sendi-kalar kuruyorlar. Bunlar tabela örgütü olmaktan ileri gitmiyor-lar ama, sınıf ve kitle sendikacılığının son yıllarda zayıf olduğu bağımsız sendikalar alanında ilerici seçenek görünümüne bürü-nebiliyorlar. Bu, potansiyel bir tehlikedir.

Sınıf ve kitle sendikacılığı açısından umut verici yan, Ener-ji-İş federasyonu vb. gibi ilerici sendikaların da bu alanda yeni-den filizlenmesidir; Tüm Has-İş, Beton-İş gibi sınıf ve kitle sen-dikalarının çetin bir savaşla varlıklarını kabul ettirmeleridir.

Bu tablo, 1979 toplusözleşmelerinde bağımsız sendikaların ül-ke çapındaki tekellere karşı savaşıma sonuçta katkıda bulunabi-ler bir etmen olamayacaklarını gösteriyor. Ayrıca, sınıf ve kitle sendikalarının bu alana dikkatlerini artırmaları gerektiğine de işaret ediyor.

MİSK

MİSK, bilindiği gibi, 1967'de hemen DİSK'le aynı tarihlerde kuruldu. 1967-68'ler, ekonomik bunahımın başlangıç dönemi olduğu gibi, sendikal harekette de bugüne varan temel ayrımların or-taya çıktığı tarihtir. Bu temel ayrımlar, Türk-İş'in parçalanma-sı, DİSK'in kurulması, Türk-İş içinde sosyal demokrat hareketin uç vermesi, yine Türk-İş'in içinde gerici-faşist karması sendikala-rın bağımsız bir faktör olarak gelişmeğe başlamalarıdır.

MİSK, işte bu köklü ayırım döneminde emperyalizmin ve te-kellerin doğrudan kendi denetimindeki faşist parti CKMP (MHP) eliyle kurdurdukları konfederasyondur. MİSK, 1978 başlarına ka-dar nicel olarak ciddi bir gelişme gösteremedi. 15 bin kadar üye-si vardı. Ama MİSK'i önemli kılan bilinçli, hesaplı kuruluşu ve baştan beri faşist görüşleri, faşist sendikacılığı savunmasıdır.

Sınıf ve kitle sendikacılığının güçlenme süreci karşısında te-kellerin faşist güçlere bağlı kesimleri ve kimi patronlar, MİSK'i güçlendirmek için özel bir çaba harcıyorlar. Tercüman gazetesi ve kalemşörü Refik Sönmezsoy bu konuda özel propaganda kam-panyaları açıyor. Onbinlerce işçinin MİSK'e geçtiğini yazıyor. Bu-rada aslında, gerici ve faşist çevreler ve onların borazanı Tercü-man gazetesi, olanı değil, olması istenileni yazıyor. Bununla bir-likte MİSK'in örgütlendirilmesi için yoğunlaşan bu çabalara kar-şı tüm ilerici çevrelerin, sınıf sendikalarının uyanık olması önem-lidir. Sınıf ve kitle sendikacılığının gelişimini sarı sendikalarla önlemede güçlük çeken yerli ve yabancı tekeller, kimi burjuva çevreler, MİSK'i, faşist sendikaları güçlendirerek bunları, işçi sı-

nıfımıza karşı daha köklü kullanmaya hazırlanıyorlar ve kullanıyorlar.

MİSK ve faşist sendikalar açısından özenle üzerinde durulması gereken bir nokta işçi sınıfımızın kapitalizme nefreti arttıkça, Marksist-Leninist düşünceler yayıldıkça, faşist sendikaların demogojik bir biçimde antikapitalist, antitekel, hatta yer yer antiemperyalist belgilere sarılmalarıdır. Bu yolda propagandayı arttırmalarıdır.

Türk-İş

Türk-İş'in son kongresi, bilindiği gibi, gerici-faşist karması bir yönetimin işbaşına gelmesi ile sonuçlandı. 1971'de resmi muhalefet olarak ortaya çıkan sosyal demokrat muhalefet, 1973 ve 1976 kongrelerinden sonra üçüncü kez 1979 kongresinde de yenilgiye uğradı. Bu yenilgide, Türk-İş'e gerici-faşist karması yönetimin gelmesinde, CHP sağ kanadı ile bağlı ve kendi sendikalarında gericilerle, faşistlerle işbirliği yapan kimi sendikacıların payı büyüktür. Kuşkusuz, burada esas olan, CHP sağ kanadının sendikal alandaki birlik düşmanı, reformist, uzlaşmacı tutumudur. Bu sonucu doğuran, tekellere ödün verilerek, daha da sağa kayarak, gericilerle, faşistlerle uzlaşmacılık yarışı içinde sendikaların yönetimine gelme hesaplarıdır.

Bu kongrenin Türk-İş'deki sosyal demokrat muhalefet açısından olumlu yanı, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini benimseyen sendikaların da varolmasıdır; CHP sağ kanat liderlerinin ve sendika şeflerinin tutumunun açığa çıkması, başarısızlıklarının belgelenmesidir.

Türk-İş kongresi, tabandaki büyük kaynaşma ve uyanış karşısında Türkiye'de işçi sınıfı aristokrasisinin önemli bir bölümünü oluşturan sendika bürokratlarının büyük telaşını da yansıttı. Öyle ki, CHP sağ kanadının H. Tunç başkanlığında yönetimi paylaşma önerisini bile reddettiler. Önemlice bir sendika topluluğunu karşılarına alma pahasına tepeyi sımsıkı denetime almayı yeğlediler.

Türk-İş kongresi emperyalistlerin ve tekellerin Türkiye'de bugünkü aşamada sendikal hareketin konfederal düzeyinde sosyal demokrat bir güce dahi tahammülü olmadığını kanıtladı. Çünkü, böylesi bir sonuç sendikal harekette ilerici açılımları, sınıf ve kitle sendikacılığının olanaklarını genişletebilir; Amerikancı, sarı, faşist sendikacılığın Türk-İş'te yıkılabileceğini gösterebilir; dolayısıyla tabanda sınıf sendikacılığı doğrultusunda gelişmeleri daha da kolaylaştırabilirdi. Bunun yanı sıra, Türk-İş-DİSK diyalogu, işbirliği şu ya da bu ölçüde somut adımlar atabilirdi.

Türk-İş kongresinin bugünkü yönetimin iş başına gelmesiy-le sonuçlanmasından sonraki gelişmeler, geçici de olsa, önemli olumsuzluklar taşıyor. Kongresi yapılan Türk-İş'e bağlı sendikalarda gerici-faşist karması ya da eskisinden daha sağ yönetimler

işbaşına geliyor. Çimse-İş ve Hava-İş kongreleri bunun somut kanıtıdır.

Türk-İş yönetimi hükümetin tutumundan yararlanarak, bir yandan kamu sektöründe durumunu güçlendirmeye çalışıyor. Yönetime katılma yoluyla kamu işyerlerinde yönetimde, işçi alınında ve personel politikasında sendikalarını söz sahibi yapmaya çalışıyor, Toplumsal Anlaşma'yı feshetme, askıya alma "şantajı" ile hükümeti istediği noktaya çekmeğe çalışıyor. Türk-İş organlarında AP-MHP eğilimli kişiler çoğunluktadır. Bunlar bir yandan da Türk-İş'in devlet sektöründeki sendikal konumlarını kullanarak hükümeti devirme operasyonuna yardımcı olmaya çalışıyorlar. Kamuoyuna dönük olarak da, CHP-AP koalisyonunu savunuyorlar.

Toplusözleşme yılında, güncel istemler ve sendikal haklar için Türk-İş'in birliği ve Türk-İş-DİSK işbirliği yolunda en ufak bir olumlu adım bile yok. Türk-İş'in işçi düşmanı yönetimi, bir yandan Türk-İş sendikalarındaki ilerici sendikaları temizlemeye çalışıyor, öte yandan özellikle sosyal demokrat sendikaların sol kanadını ihraç tehdidi altında tutma yolunu izliyor.

Türk-İş içinde dikkat çekici bir süreç geliyor. Bu, yönetimin gerici-faşist karması bir biçimde oluşturulmasından sonra, Türk-İş sendikalarının faşistleştirilmesi girişimidir. Bu süreç bir yandan da sınıf sendikaları tarafından köşeye sıkıştırılan Türk-İş içindeki iki temel faşist sendikanın Türk Metal ve Sağlık-İş'in kurtarılması için Türk-İş yönetiminin doğrudan karışması ve hükümetin buna boyun eğmesi ile yol alıyor. CHP sağ kanadının sendikası Yeni Metal-İş feda edilerek, Maden-İş'in MKE Kurumu işyerlerine girmemesi için bu işyerlerinde faşist Türk Metal'e yetki verildi. Orman Tamirhaneleri'ni, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu işyerlerini, BMC'yi, Seydişehir Alüminyum Tesisleri'ni Maden-İş karşısında yitirerek ağır bir darbe yiyen Türk Metal, böylece en azından belini doğrultabilecektir. Faşist Sağlık-İş Sendikasıyla yasal olmayan bir işkolu yetkisine dayanılarak tüm SSK hastahaneleri için sözleşme imzalandı. 20 bin sağlık işçisi faşist sendikaya peşkeş çekildi. Genel Başkanı sağ kanat CHP'li, örgüt yapıcı gerici-faşist karması olan Harb-İş'e de yasalar çiğnenerek işkolu yetkisi verildi, sözleşme imzalandı. Bunlar Türk-İş içinde faşist sendikacılığı varolduğu konumlarda güçlendirdi.

Türk-İş'in faşistleştirilmesi operasyonu öte yandan da, Türk-İş'e bağlı sendikaların kongrelerinde, tabanda ve tavanda, AP-MHP işbirliği sonucu faşistlerin kimi sendikalarda yönetim kademelerine gelmelerini ve yapılacak yeni kongrelerde de bu olanaklarının artmasını sağlamaktadır.

Bu olumsuz gelişmelere karşı tabanda bilinçlenme ve uyanış genişliyor. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri yayılıyor. İşyeri temsilciliklerinde, şube kongrelerinde, kimi sendikaların genel kurul-

larında sınıf ve kitle sendikacılığı olumlu sonuçlar elde ediyor. Tavanda ve tabanda bu açıdan olumlu gelişmeler ortaya çıkıyor. Tabandaki gelişme ülke ölçüsünde ve yaygındır. Bu gelişmeler ileriye doğru yönetimlere yansıyabileceği gibi, işçi sınıfının sendikal birliği, değişik sendikalara bağlı işçilerin eylem birliği açısından da önemlidir ve belirleyicidir.

DİSK

6. Genelkurul'da sınıf sendikacılığının en kararlı savunucularının yönetim dışı bırakılması ile DİSK tam bir hareketsizliğe doğru yöneldi. Üç sendikanın tasfiyesinden sonra ise, DİSK yürütme ve yönetim organları sınıf savaşımının gerekleri karşısında tam bir pasifliğe gömüldüler.

DİSK yönetimi, toplusözleşmeler yılında, bir yandan tekellerle, CHP ağırlıklı hükümetle, Türk-İş'le, zamları ve bunalımın yükünü işçi ve emekçilerin sırtına yıkan Ekonomik Önlemler Paketi'ne imza attı. Uzlaşmacılığını belgeledi. Öte yandan da, sendikal savaşımın alabildiğine yoğunlaştığı, sendikal birliğin yavaşsallaştığı dönemde DİSK'in sendikal birliğini hançerledi, böldü, parçaladı.

200 bin DİSK üyesi toplusözleşmelere hazırlanırken, DİSK yönetimi bunların 60 bin kadarını oluşturan Maden-İş, Bank-Sen, Baysen ve Devrimci Toprak-İş üyelerini grev savaşımında konfederal olanaklardan yoksun bıraktı. DİSK, toplusözleşme savaşımında sendikalar arasında birliği ve eşgüdümü sağlayacağına, tekellere karşı çok yönlü savaşımın gerektirdiği konfederal işlevlerini yerine getireceğine, yönetim hesaplarına daldı. Bugün, DİSK üyelerinin üçte birinden çoğu dışlanarak DİSK Bölge Temsilcilik seçimleri yapılmaktadır.

Tekeller, CHP sağ kanadıyla ve emperyalist çevrelerle bağlı uluslararası, reformist sendikal merkezler, DİSK'te gerici-faşist karması bir yönetimi işbaşına getiremezlerdi. Açıkça CHP sağ kanat yönetimini savunan bir yönetim oluşturmak ta olanaksızdı. CHP sağ kanadıyla, uluslararası reformist sendikal merkezlerle, tekellerle bağlı, anti-TKP'ciliği temel alan, sözde keskin, özde uzlaşmacı, eylemde pasif ve tasfiyeci bir DİSK yönetimi işçi sınıfı düşmanları için idealdi. Çünkü böyle bir yönetim hem görünüşü kurtaracak, hem de sınıf savaşımında, sendikal harekette belirleyici odak noktalarından biri olarak DİSK'i uzlaşmacılığa, pasifliğe ve hareketsizliğe çekebilecekti. DİSK'te gelişmekte olan sınıf sendikacılığı temelindeki birliği parçalayabilecek, olanakları genişleyen Türk-İş-DİSK diyalogunu çıkmaza sokabilecekti. Nitekim gelişmeler bu doğrultuda oldu.

Şimdi DİSK'in onbinlerce üyesi ve yüzbinlerce işçi toplu savaşımına girerken, toplusözleşme savaşımı ile faşizme, MHP ve ÜGD'ye karşı, IMF'lere, NATO'lara emperyalizme karşı savaş ve

Ekim seçimlerinde gerici faşist partileri geriletme, burjuva reformizminin kitleler üzerindeki etkisini kırma savaşı içiçe geçerken, DİSK Genel Kurulu'nun 1 no.lu CEPHE kararının yaşama geçirilmesi gerekirken, DİSK yönetiminde ne bir ses, ne bir nefes var; ne de yığınları eyleme çağırın bir çıkış. Ortada olan yalnızca basın açıklamaları...

DİSK'teki yönetim açısından tüm olumsuzluklara karşın son birbuçuk yılda tabanda ve tavanda sınıf ve kitle sendikacılığı güç kazandı. Tabanda ve sendikalar arasında birlik eğilimi güç kazanıyor.

Toplusözleşmelere Giren İşçi Sayısı ve İşyerleri

1979 yılı sonuna kadar kamu kesiminde 348 bin, özel kesimde ise 132 bin işçiyi kapsayan toplusözleşmeler yapılacaktır. 14 Ağustos tarihli Cumhuriyet gazetesi veriyor bu sayıları. Ancak özel sektörde, sözleşmeye girecek işyerlerinin sayıları biraz daha fazladır. Özel kesimde sözleşmelerin yoğunlaştığı işkolları, esas olarak metal ve tekstil işkollarıdır. Bu iki işkolunu banka-sigorta, petrol, cam, gıda ve lastik işkolları izliyor. Özel kesimde en yığınsal toplusözleşme görüşmelerine 42 bin 500 işçi ile DİSK'e bağlı Maden-İş sendikası oturuyor. Onu Teksif, DİSK/Tekstil sendikaları, DİSK/BANKSEN sendikaları izliyor.

Kamu sektöründe ise 111 bin işçi ile gıda işkolu en başta geliyor. Bu 111 bin gıda işçisinin 91 bini Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş'e üyedirler. 20 bini aynı konfederasyona bağlı Şeker-İş'e üyedir. Kamu kesiminde, gıda işkolunu, 60 binden fazla işçi ile Metal işkolu izliyor. TCDD ile DYF-İş arasındaki 40 bin işçiyi kapsayan sözleşmeler ise kamu sektöründeki üçüncü grup büyük sayıda işçiyi kapsayan sözleşmelerdir. Dördüncü büyük grup olarak Denizcilik Bankası ile bağlı Deniz Nakliyat Şirketleri'nde çalışan 22 bin 200 işçi, 1979 yılı sonuna kadar sözleşmeye oturacaklardır.

Kamu sektörü işyerlerinin hemen çoğunda Türk-İş'e bağlı sendikalar örgütlüdür. Ancak, metal, tekstil ve gıda işkollarında DİSK'e bağlı sendikaların da önemli örgütlenmeleri vardır. Bütünsel olarak öne çıkan işkolları, metal, tekstil, gıda, banka-sigorta, petrol-kimya işkolları olmaktadır.

Özel sektörde tekeller, örgütlerini, işveren sendikalarını güçlendiriyorlar. Milyarlık grev fonları kuruyorlar. Değişik işkollarındaki tekeller, sermaye örgütleri içinde ve işveren sendikaları içinde birliklerini pekiştiriyorlar. Tekellerin sözcüleri, MESS başları toplusözleşmelere hükümetin katılmasını istiyorlar. Çalışma Bakanı buna olumlu yanıt verdi. Kamu kesiminde, hükümet Toplumsal Anlaşma'nın çerçevesini aşmamaya çalışıyor. Grevleri ardarda erteliyor. Hükümet işçilerden toplusözleşmelerde özveri is-

tiyor. Tekellerin sözcüleri de işçilere gerçekçi olmalarını söylüyorlar, toplu işten çıkarma tehditleri savuruyorlar.

Kısacası, toplusözleşme savaşlarında tekeller kendi aralarında güçbirliği yapmaya çalışıyorlar. Tekellerle hükümetin tutumu da birleşiyor, aynı potada kaynaşiyor. Tekellerle devletin bütünleşmesi, böylesine somut bir biçimde kendini ortaya koyuyor.

Toplusözleşme savaşlarının içinde, faşist saldırılar artıyor. Faşist sendikalar destekleniyor. Toplusözleşme dönemine sıkıyönetim koşulları ve IMF'nin, emperyalistlerin işçi ücretlerinin dondurulması istemi, dayatmaları altında giriliyor. Bütün bunlar, toplusözleşme savaşımını, sendikal savaşı tekellere, faşizme, emperyalizme karşı savaşıla sıkıca bağlıyor, birlikte yürütülmesini zorunlu kılıyor.

Sendikal Eylembirliği

Sözleşmelerin bunca çok sayıda işverene bağlı işyerini kapsaması, bir tekelin birçok alanda yatırımının olması, tekellerin kendi aralarında ve devletle birlik halinde olmaları, sendikal eylembirliğinin zorunluluğunu bir kez daha gösteriyor.

Bir metal, iki tekstil, üç kimya, bir inşaat şirketine sahip olan ve bir bankayı da elinde bulunduran bir holdingde, yalnızca metal işçileri ücretlerini nasıl artırabilirler? Bu fabrikada sendika ve işçiler ne kadar güçlü olursa olsunlar, öteki fabrikalarda ve bankadaki sendikalarla ve işçilerle bağ kurmazlarsa, tüm bu ayrı ayrı işyerlerindeki sendikalar ve işçiler holdingi aynı anda ve ortak hedefler doğrultusunda sıkıştırmazlarsa, yeterince başarılı sonuçlara ulaşmak zordur. Bu durum dayanışma halindeki farklı holdinglerin, tekellerin işyerlerindeki işçiler ve sendikalar için de, daha da genelde kamu ve özel sektörde çalışan tüm işçiler için de geçerlidir.

Bu nedenle, ortak istemler oluşturmak, bu ortak istemler için birlikte savaşım vermek, sendikal savaşımın bugünkü aşamasında yaşamsaldır. Tüm sendikalarda yönetimler, şubeler ve işyerlerindeki düz işçiler arasında sendikal istemlerde ve sendikal eylemde birlik zorunludur.

Aynı holding'e bağlı değişik işyerinde örgütlü sendikalar ve çalışan işçiler mutlaka biraraya gelmeli, temel istemlerde ortak bir politika saptamalı, grev ve öteki savaşım yöntemlerini birlikte uygulamalıdır. Tek tek işkollarındaki sendikalar, o işkolunun patronları karşısına toplusözleşmelerde ortak istemler ve ortak savaşım yöntemleriyle, sendikal eylem birliğiyle çıkmalıdır.

Ülkede biraraya gelebilen tüm konfederasyonlar, sendikalar tekellerin, patronların ve hükümetin karşısına ortak istemler ve eylem birliğiyle, her alanda güçlerini birleştirerek çıkmalıdır. En geniş sendikal eylem birliğini istemlerde, eylemde ve olanak-

ların ortaklaşa kullanımında sağlamalıdır. Bu çabayı tüm köylülerin, emekçi sınıfların, orta katmanların, tüm ulusal demokratik güçlerin işçi sınıfının etrafındaki birlikteliği ile genişletmek, onların desteğini kazanmak zorunluktur.

Toplusözleşme Yılında Bazı Önemli Sorunlar ve Yanlış Eğilimler

— Hükümetin IMF'ye sunduğu niyet mektubuna bağlı olarak Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin, IMF uzmanlarınınca IMF yönetim kuruluna verilen raporda, toplu işsözleşmelerinde ücret artışlarının frenlenmesine ilişkin olarak, "ödemeler dengesi" bölümünde, «1979 yılının ikinci yarısında özel sektörde çalışan 500 bin dolayında işçinin toplu iş sözleşmeleri başlayacaktır. Özel sektörde şimdiye kadar imzalanan toplu işsözleşmelerinde ücretler ve yanödemeleri de kapsayacak bir şekilde ilk yıl için % 100 dolaylarında ücret artışı öngörülmektedir. Ancak, metal işçilerini kapsamına alacak görüşmeler bu yılın ikinci yarısında başlayacaktır.» denilmektedir.

Genel olarak metal işkolunda imzalanan sözleşmeler ve özel olarak da bu işkolunun ana sendikası Maden-İş'in imzaladığı sözleşmeler, ülke çapında toplu işsözleşmelerinin düzeyinin belirlenmesinde etkindir. IMF raporunda metal işkoluna toplusözleşmelerin düzeyi açısından özel olarak işaret edilmesi bu nedenledir. Sendikalar planda ise, bu, işkolunun sürükleyici sendikası Maden-İş'in boy hedefi olarak gösterilmesidir.

IMF raporu aynı zamanda, Maden-İş'e sermayeden, sağdan ve "sol"dan gelen saldırıların temel nedenini ve dolaylı ya da dolaysız emperyalist kaynaklı karakterini göstermektedir.

İçinde bulunduğumuz toplu savaşım yılında, Maden-İş'e karşı tutum işçi sınıfına karşı tutumun aynasıdır.

— Tekellerin sözcüleri, Toplumsal Anlaşma imzalandığı zaman "özel sektörün yalnız bırakıldığını" öne sürmüşlerdi. "Özel sektör"le sendikalar arasındaki ilişkilere, toplusözleşmelere hükümetin karışmasını istemişler ve işçi-işveren-hükümet temsilcilerinden oluşan bir kurul önermişlerdir.

İşçilerin istemlerinin bir çığ gibi büyüdüğünü ve yoğun sendikal savaşımın yaklaştığını gören tekeller, bu yoldaki istemlerini MESS Genel Başkanı Turgut Özal'ın ağzından bir kere daha yinelediler. Tekeller, işçiler üzerinde, en azından belli kesimleri ve kimi sendikalar üzerinde burjuva reformist CHP'nin ağırlığı ile kendi güçlerini artırmayı planlıyorlar.

Bu noktada toplusözleşme düzenine hükümetin her türlü karışmasına karşı çıkmak yaşamsaldır.

— Sıkıyönetim komutanlıkları şimdiye kadar İstanbul ve Ankara dışındaki illerde grevleri yasaklamışlardı. Şimdi toplusözleşme dönemine yoğun bir şekilde girerken, İstanbul'da, Ankara-

da grevlerin sıkıyönetim komutanlıklarınca yasaklanma eğilimleri uç veriyor. Böylesi girişimlere karşı durmak, işçileri, emekçileri, tüm demokrasi güçlerini uyanık tutmak, varolan grev yasaklamalarının kalkması için girişimleri artırmak önem kazanıyor. Sıkıyönetimlerin kaldırılması ve sıkıyönetimsiz topluşözleşme istemi öne çıkıyor.

— Hükümetin, sağcı CHP yönetiminin toplu sözleşme yılında işçilere, sendikal harekete karşı tutumunun, işçilerin çıkarlarına ters, sendikaların örgütsel bağımsızlığına düşman karakteri iyice ortaya çıkıyor.

Hükümet önce ardarda yaptığı devalüasyon ve zamlarla işçilere bindirdi. Sonra IMF ile yaptığı gizli anlaşmalar uyarınca Toplumsal Anlaşma'yı dayadı. Bu yolla işçi ücretlerini bir anlamda dondurma yoluna girdi.

Arkasından Türk-İş'i, DİSK'i, işveren örgütlerini biraraya getirip, Ekonomik Önlemler Paketi diye zamları, bunalımın yükünü işçilerin sırtına yıkacak uygulamaları yaptı. Türk-İş'te gerici-faşist karması yönetimin işbaşına gelmesine yol verdi. Şimdi de Bülent Ecevit, Toplumsal Anlaşma'yı uygulamadığını söylediği CHP'li sendikacıları ve bu sendikacıların yönetimde olduğu sendikaları, bütün sendikalarla birlikte tehdit ediyor, sultasına almaya çalışıyor.

CHP sağ kanadının, tekellerle ve emperyalizmle uzlaşma, faşizme ödün verme politikası çerçevesinde, CHP'li sendikaları bile gerici-faşist sendikacılara tepelettiği, Çimse-İş kongresinde ve Makine Kimya yetkilerinde Yeni Metal-İş'in yok olmasına yol açan uygulamalarıyla ortaya çıkmıştır.

Hükümetin bu yoldaki tutumlarına karşı durmak, CHP sağ kanadının tekellerin, gericiliğin ve faşizmin işine yarayan burjuva reformist politikasını açığa çıkarmak, sendikal birlik ve sendikaların örgütsel bağımsızlığı konusundaki düşmanca tutumunu yenilgiye uğratmak zorunludur.

Bunalımın yükünü işçi sınıfının sırtına yıkmak için CHP ağırlıklı hükümet, CHP sağ kanadı, işçi sınıfımıza Toplumsal Anlaşma'yı ve Ekonomik Önlemler Paketi'ni dayattı. Bunları yırtıp atma, tanımama savaşımını, topluşözleşme savaşımını, bunalımın yükünü taşımama, emperyalist baskı ve faşist tehditlere boyun eğmeme savaşımına bağlamak zorunludur.

— Son iki ay boyunca burjuva basını ve tekellerin sözcüleri, yaşam pahalılığının hızla arttığı, buna işçi ücretlerindeki aşırı yüksekliliğin neden olduğu ve memur maaşlarının ve taban fiyatlarının düşüklüğü üzerine yoğun bir propaganda kampanyası açtılar. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı H. Narin, bu kampanyanın sözcülüğünü yaptı. İki amaçları vardır. Birincisi, fiyat artışlarının temel nedeninin işçi ücretlerindeki aşırı artışlar olduğu yalanını yaymak; ikincisi, memur ve köylüleri iş-

çilere karşı kışkırtmaktır. Böylece faşizme ve emperyalizme karşı savaşta birlikte olacak bu üç gücün arasına kama sokmaktır. Buna karşı, öncelikle işçi ücretlerinin gerçekte yüksek olmadığını, son yıllarda işçilerin gerçek satınalma gücünün % 19,5 gerilediğini belirtmek gerek. Sonra malların maliyetleri içinde ücretlerin payının, örneğin metal işkolunda % 10'un altında olduğu belirtilmelidir. Buna karşılık son bir yılda buzdolabı fiyatlarının % 100, % 200 pahalılandığı ortaya serilmelidir.

Memurları ve köylüleri işçilere karşı kışkırtma çabalarına ise, işçiler, sendikalar, bu sınıf ve katmanlarla dayanışmayı ve onların örgütleriyle ortak eylemleri geliştirerek, onların istemlerine en az kendi istemleri kadar sahip çıkarak yanıt vermelidir. Yurdun dört bir yanında sendikaların, sendika şubelerinin, memur dernekleri, meslek odaları, köylü kooperatifleri ve dernekleriyle ortak çıkışları ve savaşmaları örgütlenmelidir.

— Sendikal demokrasi, işçilerin sendikal yaşamın tüm alanlarına aktif bir biçimde söz ve karar sahibi olarak katılmaları bugün her zamankinden daha yaşamsaldır. Çünkü kitleler ancak başında, yürütümünde, sonunda ve denetiminde söz sahibi olabildikleri savaşımara yığınsal olarak katılırlar.

DİSK yönetimi ve onun uzlaşmacı, tasfiyeci yolunda yürüyerek sendikal harekette, DİSK'te parsa toplayabileceğini düşleyen kimi çevreler, sendikal demokrasi sorununa demagojik bir biçimde yaklaşıyorlar. Özellikle DİSK'in ve sınıf sendikacılığının bel kemiği ve bu dönemde de tekellere karşı savaşımın ana yükünü ve başını çeken Maden-İş'e karşı bunu saldırı konusu olarak kullanmaya çalışıyorlar. DİSK yönetimi, sendikal demokrasiyi, işyeri temsilcilerinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmalarına indiriyor ve sanki Maden-İş bunu yapmıyormuş gibi, bunu, ihraçların kaldırılmasına koşul olarak öne sürüyor. "Bilimsel Sosyalist" bir partinin seçim sözcüleri ise, aynı konuyu radyo demeçlerinde işliyorlar.

Her ikisi de yanlış hedefe ateş açıyorlar. Gerçekler ortadadır. Önce Maden-İş, onların söylediklerinin de ötesinde, onbine yaklaşan işyeri sendikal kadrolarının dışında, 4 bin üyesini daha Toplusözleşmeler Komitesi'nde örgütlemiştir. Üyelerinin sözleşme taslaklarının hazırlanmasına, görüşmelerin yürütümüne ve sözleşmenin bağlanmasına bu yolla en geniş bir şekilde katılacaklarını da tabanına açıklamıştır. İşyeri temsilciliklerinin sözleşmelere katılmaması ise söz konusu bile değildir.

Burada sormak gerek, İstanbul Belediyesi'nin geçen dönem sözleşmesi imzalanırken hangi temsilciler vardı? SSK sözleşmesine faşist Sağlık-İş'in, Tez Büro-İş'in yaptığı gibi imza atanlar hangi işyeri temsilcilerinin görüşüne başvurmuşlardır? DİSK yöneticileri DİSK'in üçte birini DİSK'ten atarken, DİSK tabanını, işyeri temsilcilerinin görüşlerini almışlar mıdır?

— Toplusözleşmelerde istemlerin saptanması, düzeyi sorunu etrafında yanlış eğilimler geliyor. Kimileri işçilerin istemlerini “verimlilik”, “kârlılık”, “ülke gerçekleri” gibi gerekçelerle, “burjuvazinin olanakları” ile sınırlıyorlar. Bu sağ bir eğilimdir. İşçi sınıfımız ve sınıf sendikaları bu eğilimi iyi tanıyor. Çünkü ülkemizde sınıf sendikacılığı, sarı, uzlaşmacı, reformist sendikacılıkla savaşım içinde filizlendi ve gelişti. İşçi sınıfı kendisi için en büyük tehlikenin bu olduğunu iyi biliyor. Bu konuda bir başka yanlış ise, “sol”dan geliyor. Bu yanlış, yığınlara güvenmeyen, yığınlarla komünistler arasındaki bağı görmezlikten gelen ve sendikal savaşımında anarkosendikalizme varan görüşlerde somutlanıyor.

Komünistler, toplusözleşme savaşımında işçi sınıfının istemlerini öne sürerken, işçi sınıfını bu savaşıma hazırlarken; burjuvazinin çarpıtmalarına, demagojiye karşı, uzlaşmacı reformist ve anarko sendikalist, “sol” görüşlere karşı savaşırken Marksist konumlardan hareket ediyorlar. Komünistler, işçi sınıfının daha iyi yaşam ve çalışma koşulları için savaşımında başarıyı, savaşım kararlılığına, hazırlığına ve örgütsel gücüne dayandırıyorlar. «Ücret yasası, değişmez bir yasa değildir. Bazı sınırlar içinde eğilip bükülmez değildir. ... Her olayda ücretler bir anlaşma yoluyla saptanır. Ve bir anlaşmada, başka türlü eline geçecek olandan daha fazlasını elde etme şansı, en uzun ve en iyi direnişi gösterebilenidir.»³

TKP Merkez Komitesi Organı **Atılım** gazetesinin Ağustos sayısında, toplusözleşmeler döneminde ücretlere, çalışma süresine, yıllık ücretli izin sürelerine, iş güvenliğine vb. ilişkin istemlerin, bu istemlerdeki gerçekçiliğin ölçütü veriliyor: «İstemlerin gerçekçiliğindeki ölçü, burjuvazinin ne kadar verebileceği değil, işçi sınıfının ne kadar alacak güçte olduğudur. Bu da işçi sınıfının, sınıf sendikalarının savaşım kararlılığına, hazırlığına ve örgütsel gücüne bağlıdır.»

Komünistler, işçi sınıfına, onun savaşkanlığına, Komünist Partisi'nin yığınlar içindeki örgütlülüğüne güveniyorlar; yığınların nabzını ellerinde tutuyorlar; yığınlarla birlikte, yığınların önünde yürüyorlar. «O halde yapılacak iş, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesini işleterek, işçilerin gerçek istemlerini saptamak, bunları alabilmek için de çok yönlü hazırlıklara girmektir.»⁴ Ekonomik gelişmenin, üretici güçlerin gelişme düzeyinin sağlayabileceği herşeye işçi sınıfının sahip olabilmesi, önce erke sahip olmasını gerektirir. Bu ise ekonomik savaşımın değil, esas olarak ekonomik savaşımın da bağlı olduğu politik savaşımın ko-

³ F. Engels, “Ücret Yasası”, Ücretli Emek ve Sermaye, Ücret Fiyat Kâr, Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 175.

⁴ **Atılım**, 1 Ağustos 1979.

nusudur. Bir ülkedeki o günkü ekonomik gelişmenin sağlayabileceği tüm nesnel olanaklardan yararlanmak için yürütülecek politik savaşımın gerçekçi istemi ise, şu ya da bu düzeydeki asgari ücret değil, politik erktir. Bu savaşım ise, temel olarak partinin, Komünist Partisi'nin işidir. Toplusözleşme savaşımını genel sınıf savaşımına, erk savaşımına bağlamayanların, işçi sınıfının istemlerini "ülke gerçekleri", "burjuvazinin olanakları" ile sınırlamaya kalkışanların varacağı yer sınıf uzlaşmacılığıdır, reformizmdir. Politik erki ele geçirme görevini sendikalara yükleyenlerin ve erki toplusözleşme hedefi haline getirenlerin, toplusözleşme taslaklarını devrim manifestosu sananların ise varacağı yer, anarkosendikalizmdir.

Yarım milyon işçinin toplusözleşme savaşlarını işçi sınıfının Leninci partisinin savaş hedefleriyle, emperyalizme, faşizme, tekelere karşı savaşımına, sosyalizme açılan ileri demokratik devrim savaşımıyla sıkıca bağlayarak yürütmek en önemli noktalardır. Toplusözleşme savaşımında işçi sınıfının ve sınıf sendikalarının burjuva reformist görüşlere, sağ ve "sol" sapmalara karşı uyanık olmaları, tüm ulusal demokratik güçlerin toplusözleşme savaşımı etrafında güç ve eylem birliğini pekiştirmeleri yaşamsal önem taşıyor.

11

Silahlanma Yarışımının Perde Arkası (Bilderberg Kulübü'nün Esrarı)

- C. YILMAZ'ın "Bilderberg Kulübü" üzerine bir derlemesini, aşağıda sunuyoruz.

Silahlanma yarışımının sürdürülmesi için uğraşanların eylemlerini izlerken, bugün dünyada sadece önde gelen kapitalist ülkelerde ayrı ayrı asker-sanayici kaynaşımının bulunmadığı, tersine uluslararası bir asker-sanayici kaynaşımının, NATO'yu çevreleyen bir silah tüccarları çemberinin oluştuğu sonucuna vardık.

Söz konusu olan, bu güçlerin parasal sarmaşımı, teknik işbirliği ve NATO ülkelerinin halklarına karşı ortak hareketidir. Peki, uluslararası silah sanayi çevrelerinin siyasal işbirliği pratikte nasıl yürütülüyor?

Eldeki veriler bu amaç için ayrıca gizli siyasal bağlantıların varlığını doğruluyor. Aşağıda bunun bir örneğini vereceğiz.

Birkaç yıldır, Batı'da egemen güçlerin bir tür gizli kurumunun, "Bilderberg Club" gibi zararsız bir ad altında burjuva par-

tilerinin ve hükümetlerinin uyumlu hareketini sağlamaya çalıştığı biliniyor. Burada kararlar alınıp "öneriler" hazırlanıyor.

1952'de, yani soğuk savaşın en civcivli yıllarında kurulmuş olan bu örgüte Batı Avrupa'nın ve ABD'nin en tanınmış sanayici ve işadamları ile çeşitli ülkelerden onlara yakın devlet adamlarının üye oldukları saptandı. Sık sık açıksözlülüğüyle övünen İtalyan burjuva gazetesi L'Europeo Ekim 1975'te Bilderberg Kulübü hakkında şunları yazıyordu :

« Bu örgütün çalışmaları koyu bir esrar perdesi altında gizlidir. ... Avrupa'dan ve Amerika'dan 60-80 kadar tanınmış kişi yılda bir kere biraraya gelerek güncel sorunları tartışıyorlar. ... Örgüt uluslararası bir "gölge hükümet" niteliğindedir ve ulusal hükümetlere kıyasla çok daha güçlüdür...»

Bilderberg Kulübü'nün temel yasası kesin gizliliklidir. Bu ilkeye uygunluk polis yardımıyla ve toplantı yeri ve tarihi ancak son anda açıklanarak sağlanıyor... Toplantılarda tartışmalar gizli kalır, herhangi bir tutanak düzenlenmez, ses alma aygıtı bulunmaz. Bundan sonra belirlenen ve herkesin duruma göre uyguladığı genel ilkeler dışında herşey unutulur.

Senatör Alexander Wiley tarafından ABD Kongresi için hazırlanan bir raporda şöyle deniyor: «Bilderberg Kulübü'nün üyeleri görüşlerini uyumlu hale getirerek ortak kararlar almaya çalışıyorlar.» Söz konusu olan, «ABD, Kanada ve Batı Avrupa'nın bugünü ve geleceği için yararlı» kararlardır.

Başka bir deyişle, uzun süreli bir siyaset hazırlanıyor. Kulüp toplantıları her zaman değişen küçük kentlerde yapılıyor. Örneğin son yirmi yılı aşkın sürede toplantılar şuralarda yapıldı: Oosterbeek (Hollanda), Barbizon (Fransa), Garmisch-Partenkirchen (F. Almanya), Fredensborg (Danimarka), Saint Simons (ABD), Fiuggi (İtalya), Bürgenstock (İsviçre), Buxton (İngiltere), Kuşadası (Türkiye), St. Castin (Kanada), Saltsjobaden (İsveç). Kulüp toplantıları hiçbir zaman iki kere aynı şehirde yapılmıyor.

Ele alınan konulara gelince: 1961'de, "Batı'nın yeni öncü rolünün gerçekleştirilmesi için önlemler", 1963'te, "ABD ile Avrupa arasında güç dengesi"; 1973'te, "Avrupa'da ve Atlantik Birliği'nde durum: Yeni stratejik sorunlar"; 1974'te, "Siyasal, ekonomik ve askersel açıdan Avrupa'daki durum" konuları tartışıldı. Açık ki, örgütün tüm çabaları daha baştan beri "Birleşik Avrupa" ("United Europe") projesini desteklemeye ve antikomünist eylemleri hazırlamaya yönelik.

Düzinelerle isim biliniyor. Avrupalı büyük kapitalistler arasında Batı Alman büyük iş çevrelerinin temsilcilerinden Menne, Wolf, Berg; Fransız bankacılarından Rothschild, Baumgartner, Rueff; İtalyan "sanayi krallarından" Angelli ve Pirelli; İngiliz kimya tekelinin direktörü Steel; Yunanlı milyarder ve armatör Niarchos; Hollandalı tekeli Reikens ve daha birçok "iş adamları"

rı”nın isimleri geçiyor. Amerikan büyük iş çevrelerinden ise, “petrol kralları” N. Rockefeller, R. Anderson ve E. Collado; elektro-teknik tekelinin genel başkanı R. Foxen; hesap makinaları tekeli “International Business Machines”in genel başkan yardımcısı Emanuel R. Piore var. Bu isimler uluslararası mali sermayenin elebaşlarını oluşturuyor.

Toplantılara milyarderlerin ve milyonerlerin yanısıra Batı Avrupa’nın en büyük burjuva partilerinin önde gelen yöneticileri katılıyor. Örneğin F. Almanya’dan Franz Josef Strauss ve Rainer Barzel; İngiliz Muhafazakar Partisi’nin eski başkanı Edward Heath; Fransa’dan Centre des Democratres Sociaux’un başkanı Jean Lecanuet, Antoine Pinay (soğuk savaş yıllarında başbakan-dı) ve Raymond Aron; ve İtalya’dan Amintore Fanfani katılanlar arasında. Tüm bunlar ABD yanlısı sağcı politikacıdır. Fakat ayrıca daha ılımlı görüşte olan veya sağ sosyal demokrasiden politikacılar da çağırılıyor.

Bunların dışında, “Bildenberg Kulübü”nde gerici Portekiz burjuvazisi de temsil ediliyor. Bu görevi üstlenenler arasında çoğu kez Lizbonlu mlti-milyoner bankacı Espirito Santo (Mart 1975’te sağcıların gerici hükümet darbesini finanse etmişti), faşist hükümetin bakanlarından Nogueira ve karşı devrimci General Spinola var.

Kulüp oturumlarına Batı Avrupa temsilcilerinden başka ABD’den yetkililer de katılıyor. Genellikle bunlar, parlamenterler değil de devlet yönetiminde kilit noktaları ellerinde tutan görevlilerdir.

Geçmiş yıllarda bunların arasında CIA Başkanı Allen W. Dulles, ABD dışışleri bakan yardımcısı Francis T. Murphy, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi’nin Sekreteri Mc George Bundy, savaş bakanı Cyrus Vance, Dulles kardeşlerin avukatlık şirketinin ortaklarından Arthur Dean ve dışışleri bakanhđı planlama bölümünün önde gelen yetkilileri bulunuyordu. Bunlara ek olarak, **The New York Times** gazetesinin sahibi Cyrus Sulzberger, Senatör Jakob Koppel Javits ve Henry Kissinger ile profesör Zbigniew Brzezinski gibi ABD’de en yüksek devlet görevlerinde bulunmuş olan ya da bulunan kişiler de vardır.

Bildenberg Kulübü’nn bir de NATO’nun önde gelen yüksek subayları bulunuyor. Bunlar arasında NATO Avrupa silahlı kuvvetlerinin eski başkomutanı general Lauris Norstad, bugünkü NATO Genel Sekreteri Josef Luns ve İngiltere Hava Kuvvetleri Komutanı William Elliot.

Görüldüğü gibi, “Kulüp” kisvesi altında, Batı’nın en gcl çevrelerinin yetkilileri bir araya geliyor. Fiili yönetim, tekelci oligarşinin temsilcilerinin elinde. “Bildenberg Kulübü”nün resmi şefi olarak Prens Bernardo d’Olanda bilinmekteydi. Genel Sekreter ise prensin sırdaşlarından biri olan Joseph Retinger idi. Bu

adamı savaştan hemen sonra “Birleşik Avrupa” projesini ortaya atan bir grup tanınmış işadami destekliyordu. Kulüp kurulmadan önce Retinger, birkaç yıl resmen Konrad Adenauer ve Winston Churchill tarafından yönetilen “Avrupa Hareketi” örgütünün (“European Movement”) genel müdürlüğünü yaptı.

İşte “Bilderberg Kulübü”nün perde arkası böyle. Pekala, böyle bir kuruluşun ciddiye alınacak bir yönü var mı?

Kuşkusuz, sansasyon meraklısı gazetecilerin tersine, “Bilderberg Kulübü”ne bir gölge hükümet diyemeyiz. Yine belli ki, işadamlarıyla burjuva politikacılarının bu gizli forumunda değişik değişik ve hatta çoğu kez çelişkili siyasal ve ekonomik çıkarları temsil eden gruplar biraraya geliyor.

Bununla birlikte, “Bilderberg” merkezinde sağcı ve sağ-merkezci politikacıların ağır bastıkları da açıkça görülüyor. Bunlar arasında bugün gerici bir “Birleşik Avrupa” yaratmak için özel bir çaba harcayanlar, ABD ile birlikte sıkı bir işbirliğini savunanlar ve Avrupa’nın batısında sol güçlerin ilerlemesinden en çok korkanlar yer alıyor. Strauss, Heath, Lecanuet, Luns, Spinola gibileri yumuşama politikasının kapitalist dünyadaki en amansız düşmanlarıdır. Bu adamlar ve onların hükümetlerdeki ve kurmaylardaki yandaşları kuşkusuz Batı’nın politikasını büyük ölçüde etkiliyorlar.

“Bilderberg Kulübü”nün, 1975 yılında olağan toplantısını Türkiye’nin bir kasabasında (Kuşadası) yaptığı ve toplantıya 50 kişi kadar katıldığı biliniyor. Ancak bu kez toplantı gündemi öğrenilemedi.

“Bilderberg Kulübü”nün üyeleri hakkında kamuoyuna sızan bilgileri yakından inceleyince şunlar dikkati çekiyor :

ABD’den gelen üyeler arasında, “Güncel Tehlike Komitesi”nin bazı tanınmış üyeleri var: NATO’nun Avrupa’daki silahlı kuvvetlerinin iki eski başkomutanı General Lemnitzer ve General Goodpaster, eski ABD dışişleri bakanı Dean Rusk, eski ABD savunma bakan yardımcısı Nitze. Ayrıca NATO’ya silah satan şirketlerin çeşitli ülkelerden temsilcileri göze çarpıyor. Örneğin, “Bilderberg Kulübü”nün eski yöneticisi Prens Bernardo d’Olanda’nın (ki 1976’ya kadar bu görevde idi), Hollanda uçak yapım tekeli “Fokker”in yönetim kurulu üyesi olması da ilginç. Bilindiği gibi “Fokker”in Batı Alman silah tekeli VFW-Fokker, Krupp ve Northrop Aircraft şirketleri ile bağları var. Northrop Aircraft Şirketi’nin başında ise, “Güncel Tehlike Komitesi”nin ikinci başkanı Packard bulunuyor.

Açıkça belli oluyor; aynı kişiler, aynı sermaye-aynı politika. Tıpkı uluslararası silah tekellerinde de olduğu gibi, karşımıza uluslararası bir çete çıkıyor. Ancak “Bilderberg Kulübü”nde işadamlarından çok bunların hatırı sayılır siyasal yandaşları ve

ajanları biraraya gelmekte. Bytle bir topluluğun Batılı lkele-
rin hükümetlerine doğrudan doğruya baskı yapması da olanak-
lıdır.

Gerçekten baskı yapılıyor da: Örneğin 1977 Nisanında kk
bir İngiliz kıyı kenti olan Torquay'da lüks bir otelde, Kulüp'n
25. yıllık toplantısı yapıldı. Toplantı ile ilgili ayrıntılı bilgi veril-
medi. Sadece Batı Avrupa'nın ve Kuzey Amerika'nın 20 lkesin-
den 100 kadar iktisatçı ve sendikacının "nemli dünya sorunla-
rı"nı tartıştıkları belirtildi. Katılanlar arasında Henry Kissinger,
Federal Almanya Cumhuriyeti başbakanı Helmut Schmidt,
NATO Genel Sekreteri Luns, Amerikalı milyarder bankacı Davit
Rockefeller, tanınmış Paris bankacılarından baron Rothschild,
İtalyan araba kralı Agnelli ve hemen hemen tüm Batı Avrupa
lkelerinden bankacıların isimleri de sayıldı.

Bu adamların herbirine kapitalist alemin bir "yıldız" gözü-
le bakabiliriz. Yalnızca toplantıda temsil edilen sermayeyi bile
saymak kolay değil. Söz konusu olan yüzlerce milyon değil, bir
Çok milyar dolar. Adı geçen kişilerin Batı'daki siyasal gelişmele-
re yaptıkları etki de aynı oranda güçlü.

Bu kez de gündemdeki sorunlar kapalı kapılar arkasında ele
alındı. Toplantıya hiçbir gazeteci sokulmadı, kamuoyuna hiçbir
haber ulaşmadı. Garsonlardan biri katılanların yarım daire bii-
minde dizili beş masada bir Őeyler görüşüp, bir takım kararlar al-
diklarını gördüğünü söylüyor. İkinci gün sonunda toplantı da-
đıldı.

Ancak bundan sonradır ki, toplantının başkanlığını yapan
İngiltere'nin eski muhafazakar başbakanlarından Lord Alexan-
der F. Douglas-Home, kendisini sıkıştıran gazetecileri yatıştırmak
için birkaç Şey söyledi. Buna göre; "gizli toplantılar yapılıyor"
demek, yerinde bir ifade biçimi değilmiş. Söz konusu olan yalnız-
ca, söylenenlerin olmadık kişilerin kulağına gitmeyeceği bir or-
tamda, görüşlerin gönül rahatlığıyla aıklanabilmesiymiş. Top-
lantıda Amerika ile Avrupa arasında çeşitli alanlardaki ilişkiler
ve gerikalımış ülkelerle gelişmiş ülkeler arasındaki işbirliği sorun-
ları ele alınmışmış. Bir ortak bildiri ya da benzeri belge hazırla-
maya hiç çaba gösterilmemiş. Bı esasen hiç adet değilmiş. Kendi
alanlarında geniş deneyim sahibi birçok insanın görüşlerine kul-
lak vermekle herkesin krlı çıktığı kuşkusuzmuş. Böylesi bir top-
lantıya katılıp da yurtlarına döndüklerinde ülkelerinin çıkarları-
nı gözetmekle görevli kişilerle ilişki kuracak olanları mutlaka et-
kilermiş.

Lord Douglas-Home, Bilderberg toplantısı sonucunda herhan-
gi bir ülkede herhangi bir uygulamaya geçileceğini, ya da her-
hangi bir uygulamanın engelleneceğini beklemiyormuş. Öte ya-
ndan, toplantıya tüm katılanlar birçok Őeyler öğrenmişler ve ile-
ride, hükümet temsilcileri ile yapılacak görüşmelerde burada di-

le gelen görüşlerin savunulacağını sanıyormuş. Şu ya da bu hükümetin uygulamalarını yorumlamak hakkını kendilerinde görmüyormuş, ancak toplantıda belli hükümetlerden bakanlar da bulunduğu için elbette bazı hükümetlerin bir takım güncel sorunları nasıl çözümlenebilecekleri görüşülmüştü.

Bütün bunlar çok dikkatli bir ifade biçimini gösteriyor. Çıkraklık dönemini Münih Diplomasisi¹ zamanında tamamlayan Lord hazretleri, neyin susarak geçirileceğini, neyin ise vurgulanacağını çok iyi bilir. Torquay toplantısının sonucu olarak herhangi bir uygulamaya geçilip geçilmeyeceğini bilmiyormuş. Ama o ne derse desin, Batılı ülkelerin hükümetlerine yeni baskılar yapma hazırlığı gözden kaçmıyor.

Bu tatil kasabasında buluşan kapitalist dünyanın silah fabrikatörleri, bankacıları ile sağcı ve sağcılara "yakın görüşte" partilerde yuvalanmış suç ortakları, silahlanma yarışının durdurulmasını istemiyorlar. Herzaman olduğu gibi, şimdi de asıl sır işte budur. Avrupa'da ya da başka bir bölgede yumuşamanın derinleştirilmesini istemiyorlar. Sürekli ve güvenceli bir barış içinde yanyana yaşama istemiyorlar. Dev kapsamlı silah üretimi ve ticaretine yatırdıkları milyarların bundan böyle de milyarlar getirmesini, bunun ilelebet böylece sürüp gitmesini istiyorlar. Bunların en aşırıları soğuk savaşın tekrar geri gelmesinde bile bir sakınca görmüyorlar.

Doğal olarak tüm bunları en güvendikleri çevrelerde bile açıkça söylemiyorlar. Çünkü bunlar dikkatli insanlardır ve en çok kendi halklarından korkarlar. Yine de yumuşama sürecini baltalamak için çeşitli yolların tartışıldığı gözden kaçmıyor. Sovyetler Birliği'nin siyasal yumuşamayı derinleştirmek ve askersel yumuşamayı gerçekleştirmek için ortaya koyduğu yeni öneriler, yeni ve önemli uluslararası görüşmelere yolaçabilir. Bu tür görüşmeleri çıkmaza sokmak, engellemek, bulanık suda balık avlamak isteyen güçler hiç zaman kaybetmiyorlar. Bakalım 1980 yılında karşımıza neler çıkaracaklar?

Bilderberg toplantılarında Türkiye'den katılanların bir bölümünün adları şöyledir: 1955-1968 dönemi: Nurettin F. Alpkartal, Tekin Arıburun, Burhan Belge, Vecdi Diker, Nejat Eczacıbaşı, Melih Esenbel, Nail Gidel, Selim Sarper, Selahattin Tokay, Ahmet Tokuş, İlder Türkmen. 1974 yılında: Selahattin Beyazıt, M.

¹ Münih Diplomasisi: 1938'de İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin faşist saldırıyı Sovyetler Birliği'ne yöneltmek için Hitler'in Çekoslovakya'yı işgalini kabul ettikleri Münih Konferansı. Alınan kararlar, Sovyetler'e saldırıyı hazırlama amacı güttüğü halde, emperyalist hükümetler, bunları "barışın utkusu" diye adlandırdılar. Halk yığınlarını aldatmaya yönelik gizli diplomasinin en tanınmış örneklerindedir.

Nuri Birgi. 1975 yılında : Semih Akbil, Selahattin Beyazıt, M. Nuri Birgi, İhsan S. Çağlayangil, Süleyman Demirel, İhsan Doğramacı, Bülent Ecevit, Turan Feyzioğlu, Oğuz Gökmen, Hasan Esat Işık, Kamuran İnan, Gülten Kazgan, Halil Tunç, Memduh Yaşa, Selçuk Yaşar.

12

İrkçılığa, Sömürücülüğe, Yenisömürgeciliğe Karşı Sonuna Dek Savaş!

• Güney Afrika Komünist Partisi'nden Vusizwe Seme, kendisine yazılı olarak ilettiğimiz soruları yanıtladı. Sorduğumuz soruları ve Vusizwe Seme yoldaşın bu sorulara verdiği yanıtları aşağıda sunuyoruz :

• **Soru :** Değerli Vusizwe Seme yoldaş, Güney Afrika'nın ezilen halkı ırkçılığın ve sömürgeciliğin ağır terör koşullarında yaşam veriyor. Emperyalizmin yayın organları bütün gücüyle bunları gözlerden gizlemeye çalışıyor. Bu koşullardan bahsedermisiniz?

• **Yanıt :** Herkesce bilinmiyor ama, G. Afrika, Afrika'nın diğer ülkeleriyle karşılaştırılamayacak ölçüde dünyanın sayılı zengin ülkelerinden biridir. Yüksek ölçüde gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Tekelci kapitalizm aşamasına varmıştır. Maden zenginlikleri açısından, Sovyetler Birliği ile Amerika'yı bir yana bırakırsak, dünyada en önde gelir. Petrolden başka her türlü önemli maden G. Afrika'da üretilir. Kapitalist dünyadaki altının % 75'i G. Afrika'da üretiliyor. Dünyadaki elmas ticaretinin hemen tümünü, "South African Monopoly Company" ("Güney Afrika Tekel Şirketi") kontrol ediyor. Dünya uranyum üretiminin de en önde gelen ülkesi Güney Afrika'dır, uranyum rezervleri bakımından dünyada üçüncü geldiği hesaplanıyor.

Ancak Güney Afrika'nın kara derilileri için, ülkenin zenginliği, gelişmişlik düzeyi daha fazla baskı ve daha fazla ezgiden başka bir şey getirmiyor. Kara derili insanlar (Bunlara Afrika'nın yerli insanları yanı sıra, sömürgecilerin Endonezya'dan, Malaya'dan buraya köle olarak getirdikleri insanlar, çocuklar; Hindistan'dan gelen göçmenler, beyazlarla siyahlar arasındaki ilişkilerden gelenler de dahildir) ikinci sınıf bir hastahane, korkunç koşullar altında doğuyor, ikinci sınıf bir insan olarak yaşıyor ve öldükten sonra bile, ister Hristiyan, ister Müslüman olsun, isterse hiç bir dinden olmasın, ayrı, ikinci sınıf bir mezarlığa gömülüyorlar. Korkunç ırkçı uygulamaları burada tümüyle yansıtma-

ya olanak yok. Yalnız bir küçük örnek vereyim. Örneğin beyaz bir polis, yolda rastladığı bir karaderiliyi hiç bir neden olmaksızın vurup öldürecek olsa, buna hiçbir neden de göstermese, en fazla beş altı ay hapis cezası yer. Her yıl yüzbinlerce Afrikalı, beyazların Afrikalıların yaşamını sınırlamak için koydukları sayısız aşağılayıcı kurallardan birini çiğnediği için hapse atılır. Halkın ezici çoğunluğunu oluşturan Afrikalılar, tüm ülke topraklarından ancak % 13'ünü mülk edinebilirler. Toprağın % 87'sinin beyazlara ait olacağı yasa ile saptanmıştır.

• **Soru :** G. Afrika Komünist Partisi ve Afrika Ulusal Kongresi, Güney Afrika'nın ezilen halkının savaşımında en önde yürüyorlar. Bunlar hakkında bilgi verir misiniz?

• **Yanıt :** Güney Afrika Komünist Partisi 1921'de kuruldu. Parti, Güney Afrika'daki savaşımın içinde bulunduğu aşamayı, Güney Afrika'nın karaderililerinin ulusal kurtuluş savaşı olarak saptamaktadır. Sosyalist devrim aşamasının yollarını açacak olan savaşım da budur. Güney Afrika'daki gelişmiş kapitalizmin koşullarında, bu ulusal kurtuluş savaşı içindeki en önemli gücü kuşkusuz işçi sınıfı oluşturuyor. Güney Afrika Komünist Partisi işte bu sınıfın partisidir. Ulusal kurtuluş savaşımının önderliğini Afrika Ulusal Kongresi (ANC) yürütmektedir. ANC, Güney Afrika'daki Afrikalıların önde gelen örgütüdür. Güney Afrika Komünist Partisi, Afrika Ulusal Kongresi'nin yakın bağlaşığdır. Komünist Partisi, Afrika Ulusal Kongresi'nin programı olan "Özgürlük Bildirgesi"ni tümüyle destekliyor. Komünist Partisi ile Afrika Ulusal Kongresi, devrimin stratejisi ve taktiği konusunda da tam bir görüş birliği içerisindedirler.

Afrika Ulusal Kongresi'nin askersel kolu olan "Umkhonto We Sizwe" ("Ulusun Mızrağı"), Güney Afrika Komünist Partisi'nin ve Afrika Ulusal Kongresi'nin ortak girişimleriyle kuruldu. Dünyanın her yerinde komünistler, ilerici güçlerin en önünde yer alıyor, en ardıcıl ve yiğitçe savaşıyorlar. Güney Afrika'da da, Güney Afrika Komünist Partisi ulusal kurtuluş hareketinin her düzeyinde etken rol oynuyor. Ulusal Kongre'nin en değerli ve disiplinli üyeleri komünistlerdir. Pek çok komünist partisi üyesi diğer ulusal kurtuluş savaşçılarıyla birlikte, Güney Afrika'nın Robben Island zindanlarında tutsaktır. Aralarında Merkez Komitesi üyeleri var. Parti'nin pek çok üyesi, ülke içinde çalışmalarını sürdürüyorlar. Bunların pek çoğu AUK'nin gerek askersel, gerek politik kanadında görevli olarak çalışıyorlar.

Güney Afrika Komünist Partisi, 1950 yılından beri illegaldir. Yani 30 yıla yakın bir süredir, illegallik koşullarında savaşıyor. Fakat daha parti yasaklanmadan önce de, ırkçı rejim komünist avları düzenliyor, komünistleri izliyor, kurşunluyor, hapse atıyordu.

Parti yeraltı çalışmasında propaganda materyali dağıtımına büyük önem veriyor. Afrika'nın çeşitli dillerinde Marks'ın, Engels'in, Lenin'in bazı klasikleri yayımlandı. İşçileri ulusal kurtuluş savaşımını desteklemeye çağıran parti çağrıları ve başka parti bildirileri dağıtılıyor. Parti'nin **Inkukuleko** adında düzensiz aralarla çıkan bir gazetesi ve **African Communist** isimli üç ayda bir çıkan bir teorik dergisi var. Ayrıca Afrika Ulusal Kongresi de kendi propaganda materyallerini, kendi bildirilerini yayımlıyor, dağıtıyor.

• **Soru :** Güney Afrika halkının savaşımının bugünkü boyutları nedir?

• **Yanıt :** Denebilir ki, Güney Afrika dünyada en büyük terörün uygulandığı ülkelerden biri. Her bildiri dağıtılarından sonra, her eylemden sonra, yüzlerce Afrikalı tutuklanıyor. Ama bu ağır terör halka boyun eğdiremiyor. Halkımız bunu 16 Haziran 1976'da dosta düşmana gösterdi :

Güney Afrika'da, Afrikalı halkın en yoğun yaşadığı bir kent olan Soweto'da ve bir sıra diğer kentlerde 1976'da büyük bir ayaklanma oldu. Genç insanlar sokaklara döküldü. Silahsız. Polise karşı barikatlar kurdular. Savaştılar. Afrika'nın ezilen insanların ırkçılığa ve Apartheid'a (ırk ayırımına) boyun eğmeyeceklerini tüm dünyaya gösterdiler. Bu genç insanlardan pekçoğu, binlercesi, bugün Afrika Ulusal Kongresi sıralarındalar, politik ve askersel olarak eğitildiler.

Denebilir ki, son 15 yıldır, ırkçı, faşist rejimin elinde bulunan insiyatif Soweto ayaklanmasından beri, artık tartışmasız şekilde devrimci güçlerin eline geçmiştir. AUK'nin ve Güney Afrika Komünist Partisi'nin önderliğindeki gizli çalışması da eskiye göre çok daha güçlüdür. Kadrolar deneyimlidir. Son 18 ay içinde savaş daha da yoğunlaştı. Ülkenin her yanında Umkhonto We Sizwe ile ırkçı düşman kuvvetler arasında çatışmalar oluyor. Parti'nin, Kongre'nin, Umkhonto'nun halk arasındaki saygınlığı yükseldi. Soweto'lu gençler, gruplar halinde caddelere çıkıp, "Ben de Umkhonto üyesiyim, ben de Umkhonto üyesiyim" diye bağıryorlar.

• **Soru :** Vusizwe Seme yoldaş, son yıllarda Afrika halklarının, özellikle Afrika'nın güney bölgesindeki halkların ulusal kurtuluş savaşlarının gelişmesi karşısında, yenisömürgeciler, aldatmacalara, yeni manevralara başvurular. Bu gelişmeleri ve bölgenizdeki gelişmelerin Güney Afrika üzerindeki etkilerini anlatır mısınız?

• **Yanıt :** Mozambik ve Angola'nın kurtuluşları, Frelimo ve MPLA önderliğinde, silahlı savaşla Portekiz sömürgeciliğinin ve faşizmin yenilmeleri bölgemizdeki savaşım üzerinde durumu kökten değiştirdi; Afrika insanları üzerinde hem politik, hem moral bakımdan derin izler bıraktı. Daha birkaç yıl önce, Kissinger, ün-

lü memorandumunda, «Afrika'nın Güneyi beyaz insanlar ülkesi olacaktır!» demişti. Bunun ardından çok geçmedi, Portekiz sömürgeciliği ve faşizmi devrildi, bölgenin jeopolitik durumu kökünden değişti. Bugün Mozambik'te ve Angola'da sosyalizme yönelmiş, antiemperyalist, antikapitalist yönelimli devletler var. Ulusal kurtuluş örgütleri, Marksizm-Leninizm temelleri üzerinde politik partilere dönüştürülüyor. Bu gelişmeler, yalnızca Afrika'nın Güneyini, yalnızca Afrika'yı değil, tüm dünya çapında antiemperyalist hareketi ilerletiyor.

Günümüzde Namibya hâlâ Güney Afrika ordusunun işgali altında. Zimbabve, hâlâ beyaz azınlık yönetiminde. Önce Zimbabve'yi ele alalım. Yakında halk silah namuluları altında sahte bir seçime katılmaya zorlandı. Seçim sahtekarlıkları öylesine ölçülere vardı ki, bazı bölgelerde, çocuklar da dahil, o bölge insanların sayısından fazla oy çıktı. Şimdi sözde «Başbakanlık» sıfatını yakıştırdıkları Muzerewa, gerçekte ülkedeki beyaz yönetimin yüzüne geçirilmiş kara derili bir maskeden ibarettir.

Zimbabve'de, Yurtsever Cephe seçimleri boykot etti, kesin utkuya kadar savaşımı daha da yoğunlaştıracağını açıkladı. Mayıs ayında önemli bir gelişme oldu. Yurtsever Cephe'nin iki önemli örgütü, Joshua Nkomo yoldaşın yönetimindeki Zimbabve Afrika Halk Birliği (ZAPU) ve Robert Mugabe yönetimindeki Zimbabve Afrika Ulusal Birliği (ZANU) arasında, iki kurtuluş örgütünü birleştirme kararı verildi. Bu birleşme kararı gerçekleşirse, ülkedeki devrimci güçlerin gelişmesine hız vereceğine inancımız var.

Zimbabve'de uyguladıklarının benzeri bir politikayı emperyalistler Namibya'da da uygulamak istiyorlar. Beş büyük emperyalist ülkenin dışişleri bakanları, ülkeleri ile Güney Afrika arasında mekik dokuyorlar; sözde «Namibya halkının bağımsızlığı» için çaba gösteriyorlar. Sorun derin stratejik bir konu olmasaydı, onların bu çabalarına bir komedi gözüyle bakabilirdik. Ne yazık ki, sorun son derece trajik bir sorundur, oynanmak istenen oyun Namibya halkının temel hak ve özgürlükleri üzerine, hatta Namibya halkının yaşamı üzerine oynanıyor.

Emperyalistler, Zimbabve'de de, Namibya'da da yenisömürgeci çözümler dayatmak istiyorlar. Bu onlarca aynı zamanda Güney Afrika'da da dayatmak istedikleri çözüm yollarının bir provasıdır. Yenisömürgecilik, herşeyden önce Zimbabve'nin en ileri güçlerini, özellikle Nkomo yoldaş yönetimindeki ZAPU'yu halk yığınlarından koparmak istiyor. İkincisi, Rodezya'daki tekellerin çıkarlarını güvenlik altına almak istiyor. Üçüncüsü, Zimbabve'nin emperyalist-kapitalist sistemin bir parçası olarak kalması için çabalanıyor. Gerek Zimbabve'yi, gerek Namibya'yı Güney Afrika birliğine bir tampon bölge olarak görüyor.

Bütün bu gelişmelerde emperyalizmin, çabalarının merkezine, Güney Afrika'daki ırkçı rejimi koruma amacını koyduğunu

görüyoruz. Neden? Çünkü, herşeyden önce, Güney Afrika Birliği yenisömürgeciliğin Afrika kıtasındaki bir numaralı kalesidir. İkincisi, ilerici, bağımsız, antiemperyalist bir Güney Afrika, doğal zenginlikleriyle Afrika devrimci hareketine son derece güçlü bir destek olacaktır. Üçüncüsü, Güney Afrika kapitalist ekonomi için vazgeçilmez bir hammadde kaynağıdır. İşte bunun için emperyalist ülkeler, kararlı şekilde ırkçı Güney Afrika rejimini tüm olanaklarıyla, her yoldan destekliyorlar.

• **Soru :** Savaşınıza gösterilen uluslararası dayanışmadan söz eder misiniz?

• **Yanıt :** Yanımızda yer alan dost güçlerin başında sosyalist ülkeler, özellikle Sovyetler Birliği geliyor. Sorun son derece açık: Bir yanda emperyalistlerin desteklediği ırkçılar ve sömürgeciler, diğer yanda ise kurtuluş savaşçıları var. Bunları ise destekleyen sosyalist ülkeler. Eğer sosyalist ülkelerin bu desteği olmasaydı, Güney Afrika'daki ırkçılığa ve faşizme karşı devrim savaşımında ileri adımlar atmamızın olanağı yoktu.

Dünyadaki her forumda sosyalist ülkeler, bizim en ardıcıl politik destekçimiz oldular. Güney Afrika ırkçılarıyla ticari ilişkileri gerçekten kesenler de, sosyalist ülkelerdir. İşte bunun için en başta sosyalist ülkelerin eşsiz dayanışmasından söz etmek gerek, özellikle üç ülke, Sovyetler Birliği, Küba ve Demokratik Alman Cumhuriyeti. Ayrıca Vietnam halkının geniş uluslararası dayanışmasına da değinmek isterim.

Sonra Afrika devletleri. Kuşkusuz Afrika'da gerici yönetimli bir sıra devlet de var. Ama genellikle OAU (Afrika Birliği Örgütü) aracılığıyla Afrika ülkeleri politik olarak Güney Afrika'nın ezilen insanlarını destekliyorlar. İşte bu devletler, bu bağımsız Afrika devletleri sayesinde ki, emperyalizm Afrika'nın güneyinde manevralar çevirirken, büyük güçlüklerle karşılaşılıyor.

Bundan başka tüm dünya çapında, tüm ilerici hareket de bizimle dayanışma gösteriyor. Üçüncü dünya, Afrika, Asya, Latin Amerika ülkeleri ve gelişmiş ülkelerdeki ilerici hareket; Filistin'in, Vietnam'ın dayanışması. İşte bu dayanışma yüzündendir ki, savaşımımızın mutlaka utkuya ulaşacağına güvenle bakıyoruz.

Sözlerimi bitirmeden, yurdumdaki tüm ilerici gazeteler adına kardeşçe sıcak selamlarımızı **Ürün'e** ulaştırmak isterim. Ne ağır koşullar altında savaştığınızı biliyoruz. Polisin, sıkıyönetimin baskılarıyla, faşist komandoların silahlı saldırılarıyla, terörüyle karşı karşıyasınız. Ama yiğitçe, cesaretle yayınlarınızı çıkarmaya devam ediyorsunuz. Faşist güçlerce katledilen **Politika** ve **Savaş Yolu** gazeteleri yönetmeni A. İhsan Özgür'ün ölümü karşısında duyduğumuz içten acıyı belirtmemize de müsaade edin. Bu cinayet Türkiye'deki gerici güçlerin, ulusal demokratik güçlere, antiem-

peryalist, antitekelci güçlere karşı, onların savaşımını kırmak, geriletmek için uyguladığı baskıların, terörün bir parçası. Ama gerici güçler hiç bir zaman bunda başarıya ulaşamayacaklar. Er ya da geç, inancımız o ki, geç değil çok geçmeden, Türkiye’de ilerici güçler utkuya ulaşacak, Türkiye ilerici ülkeler arasında yerini alacak. Buna derin bir güvenimiz var.

13

Devrimci Durum

- **Sosyalizm : Teori ve Pratik** dergisinin Temmuz 1979 sayısında, tarih doktoru K. Zarodov’un Rusya’daki Üç Devrim ve Günümüz (Moskova, 1977) adlı yapıtından “Devrimci Durum” başlığı altında bir bölüm yayımlandı. Bu bölümü aşağıda sunuyoruz :

Bütün devrimler derin bir sosyo-politik bunalım ortamında, devrimin başlıca nesnel etmenlerinden biri olan devrimci durum ortamında başlamışlardır. Devrimci hareketin taktiği, böylesi bir bunalımın anını ve özelliklerini iyi belirlemek ve bunlardan yararlanmak zorunluğuna dayanır.

ÜÇ BELİRTİ

Lenin, devrimci durumun başlıca üç belirtisini şöyle tanımlıyordu: «1) egemen sınıfların, egemenliklerini, herhangi bir değişiklik olmaksızın eskisi gibi ayakta tutmalarının olanaksız olması; “üst sınıf”da bir bunalım doğması; egemen sınıfın politikasında, ezilen sınıfların hoşnutsuzluk ve başkaldırısının yarıp geçeceği bir çatlağa yol açan bir bunalım çıkması. Devrimin olması için “alt sınıfların” eskiden olduğu gibi “yaşamak istememesi” yetmez; “üst sınıfların” da eskisi gibi “yaşayamaz olması” gerekir. 2) ezilen sınıfların yoksulluk ve sefaletinin alışılmış ölçütlerin ötesinde keskinleşmesi. 3) Yukarda belirtilen nedenlerden ötürü, “barış” dönemlerinde soyulmaya ses çıkarmayan ama, fırtınalı dönemlerde, gerek bütün olarak bunalım durumu, gerekse bizzat “üst sınıf” tarafından bağımsız tarihsel eyleme zorlanan yığınların etkinliklerinin belirgin biçimde artması.

«Yalnızca tek tek grupların ve partilerin değil, tek tek sınıfların da iradesinden bağımsız olan bu nesnel değişiklikler olmaksızın, genel kural olarak, bir devrim olanak dışıdır. Bu nesnel değişikliklerin tümü birden devrimci durum olarak tanımlanır.»¹

Lenin’in bu tanımlamasından ortaya çıkan şu ki, tüm toplumsal çelişkilerin keskin biçimde şiddetlenmesinden kaynakla-

¹ V. İ. Lenin, Toplu Yapıtlar, C. 21, s. 216-217.

nan devrimci durum, hem ekonomiyi, hem de politik ilişkileri ve toplumsal psikolojiyi (özellikle yığınların ruh halini) kapsar. Devrim açısından bu değişikliklerin bütünü nesnel, birincildir.

Bu tanımlama, bu nesnel değişimler ile öznel etmen arasındaki, örneğin parti faaliyeti arasındaki diyalektik ilişki düşüncesini de içinde taşır. Nesnel ile öznel arasında bu tür bir karşılıklı diyalektik bağ (bu kendisini her büyük toplumsal olayda gösterir), bunları birbirleriyle özdeşleştirmeyi gerektirmez. Devrimci durumun ortaya çıkmasında öznel etmenin önemli ama belirleyici olmayan rolünü, bütünsel olarak bu durumu oluşturan belirleyici değişikliklerin tartışılmaz biçimde nesnel olan niteliğiyle karıştırmamak gerekir.

Zamanımızın özelliği şu ki, devrimci durumu doğuran koşullar, politik bunalımlar önemli ölçüde yayılıyor, çeşitlilik kazanıyor, gitgide daha "beklenmedik" biçimde beliriyor, korkunç bir hızla gelişiyor. Bu durum, zamana ayak uydurması, yığınların ruh halini bilmesi, içinde devrimci barutun biriktiği gelişen yığın hareketinin gerisinde kalmaması gereken komünist partilerinin faaliyetlerinden, yüksek taleplerde bulunuyor.

Burjuvazi, ülke içinde ve uluslararası planda sınıf savaşımının yeni koşullarına uymaya çalışıyor. Emekçilerin hoşnutsuzluğunu yatıştırmak ve onları politik savaşımından uzak tutmak amacıyla yalnızca ekonomik alanda değil, zaman zaman (kısmen) toplumsal alanda da giderek daha sık biçimde emekçilere ödümler veriyor. Bu, elbette, kapitalist toplumda var olan derin çelişkileri ortadan kaldırmıyor.

Faşizm tehlikesi, burjuva demokrasisinde geniş halk yığınlarının politik ve toplumsal haklarının fiilen kısıtlanması, dış politikada yenilgi ve başarısızlıklar, ekonomik bunalım, para bunalımı ve 1970'lerden bu yana enerji bunalımı, plansız ve amansız sömürülme nedeniyle doğal kaynakların tükenmesi, çevre kirlenmesi : bunlar bugün birçok kapitalist ülkenin karşılaştığı sorunlardan yalnızca birkaçıdır. Bunların etkisiyle iç politik durum keskinleşiyor, emekçilerle erk sahipleri arasında devrimci duruma dönüşebilecek çatışmalar çıkıyor.

Kapitalist ülkelerde yaşam koşullarının irdelenmesi gösteriyor ki, emekçilerin sömürülmesi azalmamış, yalnızca biçim değiştirmiştir. Geçmişte sömürü, temel olarak işçinin fizik gücünün aşırı ölçüde kullanılmasına dayanırken, günümüzde sinirsel yüklenme gözle görülür ölçüde artmaktadır. Üstelik, ücret artışları bunu karşılamaya yetmiyor; hele enflasyon ve anormal fiyat artışları ortamında, bu hiç sözkonusu olmuyor.

Tıpkı Çarlık Rusyası'nda olduğu gibi, işsizlik, ulusal ya da ırksal aşağılama gibi toplumsal sorunlar varlıklarını sürdürüyor; gelişme yolundaki ülkelerin çoğunluğunda açlık ve yoksulluk kor-

kunç boyutlara ulaşmaktadır. Bu sorunlar çerçevesinde yürütülen savaşım çok keskin bir nitelik almakta ve sık sık büyük toplumsal çatışmalara yol açmaktadır.

Revizyonist ideologlar, gelişmiş kapitalist ülkelerde bir bölüm işçinin gerçek ücretlerinin artmasının, devrimci durumun Lenin'in belirttiği ikinci belirtisini —ezilen sınıfların yoksulluk ve sefaletinin ağırlaşması— bu ülkeler için anlamsız kıldığını öne sürüyorlar. Son olaylar bu görüşün temelsizliğini kanıtlıyor. İki bunalım yılında (1974 ve 1975) önde gelen yedi kapitalist ülke (ABD, Japonya, Batı Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Kanada) halkının gerçek gelirleri resmi verilere göre ortalama % 1,3 düşmüştür.

Bu rakam, geliri artmış olan burjuvazinin üst kesiminin gelirlerini de kapsadığı için, aslında işçi sınıfının geliri daha da düşüktür.

Öyle görünüyor ki, revizyonistler bu savlarını, Marks, Engels ve Lenin'in, proletaryanın devrimciliğini yalnızca onun mutlak yoksullaşması yasasından çıkardıkları yolunda oldukça yaygın yanıltıcı teze dayandırıyorlar. Oysa, Marksizm'in klasikleri, yoksulluğu, hiçbir zaman emekçileri devrimcileştiren bir etmen olarak mutlaklaştırmamışlardır. Yığınların yoksulluğunun devrim için mutlaka "yararlı" etkide bulunacağı Marksist bir düşünce değildir. Lenin, öncelikle Marks ve Engels'in koyduğu, işçinin varlık koşullarının sürekli bozulması, «varlığını sürdürme güvensizliği»² (ki bu, mutlak yoksullaşmayla aynı şey değildir) tezinden esinleniyordu. Proletaryanın bu artan güvensizliği ise, en başta iyelikten yoksun ve sömürülen bir sınıf oluşuyla açıklanır. Bu durumda kapitalistlerden alınan tüm ücret artışları ilke olarak birşey değiştirmez.

Son olarak, herhangi bir maddesel gereksinimin karşılanması düzeyi açısından, modern işçi ile yüzyılın başındaki proleterin bir karşılaştırması yapıldığında, üretici güçlerin gelişme düzeyleri ve, dolayısıyla, toplumun nesnel olarak bireye sunduğu olanakların düzeyleri arasındaki o günkü ve bu günkü farkı dikkate almak gerekir. Yine göz önünde bulundurmak gerekir ki, iki savaş arasındaki döneme oranla, bugün proletaryanın maddesel durumunda ortaya çıkan belli bir iyileşme, karşılanmayan yeni gereksinimlerle "nötralize olmuştur". Bu gereksinimler (belli "sol" sapmaların yineleyip durdukları gibi) proletaryanın "burjuvalaşma"sının bir göstergesi değil, tersine bilimsel-teknik devrim karşısında işgücünün işlevini yerine getirmesinin zorunlu bir koşulu,

² K. Marks ve F. Engels, «varlığını sürdürme güvensizliği» derken, ilk olarak işçinin gereksinimleri ile bunlara ulaşma olanakları arasındaki açıklığı; ikinci olarak elde edileni, varolanı yitirme tehlikesinin sürekli varlığını anlıyorlardı. (Kapital, C. 1, s. 465-466)

yoğunlaşan ve ayrıca sürekli yeni biçimlere bürünen sömürünün neden olduğu yitkilerin karşılığıdır.

Böylece, kapitalizmin gelişmesi, az-çok karşılanan kimi gereksinimlerin yerine, yeni ve kural olarak daha yüksek gereksinimler yaratıyor. Bu gereksinimlerin karşılanmıyor oluşu, eskisine oranla hiç de daha az devrimcileştirici olmuyor.

Söylenenler, bugün herhangi bir ülkenin somut koşullarında devrimci bir durumun belirtilerinin önem sırasının değişebileceğini doğrulamıyor. Proletaryanın gitgide artan bir bölümü, temel ekonomik çıkarlarını ancak politik erkin niteliğinin değişmesi halinde karşılayabileceğini kavradığı için, özellikle antikapitalist savaşında politik dürtülerin rolü artıyor.

Kimileri, bugünkü koşullarda, devrimin toplumsal temeli genişlediği için, devrimci durumun hemen şiddetli biçimler almasının zorunlu olmadığı sonucuna varıyorlar. Ne var ki, tarihsel deneyimin doğrulamadığı sessiz, sakin, farkedilmeyen bir devrimci durum fikri, gerçekte, toplumun devrimci olmayan bir durumunu devrimci durum olarak değerlendirmeye yol açar. Gelişimin önünde koşma, devrimci durum olmadan devrimi başlatma girişimleri, devrimci ya yenilgiye mahkum eder, ya da ancak geçici, kısa süreli bir başarı sağlar.

ÖZNEL ETMENİN ROLÜ

Tarih, devrimci durumların her zaman bir devrimle sonuçlanmadığının sayısız örneklerine sahiptir. Niçin? Lenin şöyle yazıyordu: «... Her devrimci durumdan devrim doğmaz. Devrim ancak yukarıda belirtilen nesnel değişikliklerle öznel bir değişikliğin, yani, devrimci sınıfın, hiçbir zaman, bir bunalım döneminde bile, devrilmeyecek olursa, "düşmeyen" eski hükümeti parçalayacak (ya da yerinden edecek) güçte devrimci yığın eylemine girişme yeteneğinin eşlik ettiği bir durumdan çıkar.»³

Örneğin, Yunanistan'daki 1965 politik bunalımını ele alalım. Burada demokratik yığın hareketi ülkedeki güçler oranını değiştirmiş ve bir devrimci durum doğmuştu. Ne ki, gizli çalışan ve zayıf düşen komünist partisi, harekete öncülük etme ve gelişmesini etkileme durumunda olmadığı için devrim gerçekleşmedi.

Devrimci bir durumu devrime dönüştürmenin ve devrimin tüm aşamalarını kararlılıkla sonuçlandırmanın temel koşulu, öznel etmenin olgunluğudur.

Devrimci dönüşümler sürecinde devrimin nesnel yasalarıyla aynı sırada yer alan öznel etmenin rolü hakkında Lenin'in koyduğu ve temellendirdiği öğretisi, Marksist-Leninist bilimin en büyük buluşlarından biridir.

³ V. İ. Lenin, *Toplu Yapıtlar*, C. 21, s. 207.

Günümüzde tüm gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizme geçişin nesnel koşulları gerçekten olgunlaştığından ve sömürge bağımlılığından kurtulan ülkelere kapitalist olmayan yollardan gelişmenin yeni olanakları sunulduğundan, öznel etmen özellikle büyük bir önem taşımaktadır. Günümüzde devrimci duruma dönüşmeye elverişli keskin bir politik bunalım, herhangi olağanüstü bir olay (savaş, ekonomik bunalımlar, vb.) olmadan da olanaklı olduğu için, öznel etmenin rolü artıyor. Bugün bu, daha çok, somut devrimci istemleri formüle eden proleter ve demokratik hareketin birleşmesi ve sağlamlaşması sonucunda, yığınların yükselen bilinç ve örgütlenme düzeyi sonucunda ortaya çıkabilir. Açık-tır ki, devrimci bir bunalımın patlak vermesinin baş hareketlendiricisi olan yığınların yükselişinin temelinde nesnel etmenler yatar. Ama, yığınların harekete geçmesi büyük ölçüde devrimci partinin politikasına bağlıdır.

Dış politik etmenler de bir ülkede devrimci durumun devrime dönüşmesini engelleyebilir. Devrimin dünya çapında gelişmesi nedeniyle, devrimin uluslararası yanlarına artan ölçüde daha büyük bir rol düştüğü son dönemlerde gitgide daha açık bir nitelik kazanmaktadır. 1930'lu yılların ikinci yarısında, İspanya'daki içsavaşa Alman ve İtalyan faşistlerinin, faşist bir rejimin kurulmasıyla sonuçlanan müdahalesini anımsayalım. Fransa ve İtalya'da İkinci Dünya Savaşı ertesinde devrimin gelişme olanağı, Amerikan birliklerinin varlığı nedeniyle ortadan kalktı. Aynı yıllarda Yunanistan'da içsavaşa dönüşen devrim, İngiliz ve Amerikan askersel desteğiyle gericilik tarafından ezildi. Daha sonraki yıllarda Guatemala ve Dominik devrimleri ABD birliklerince engellendi.

Emperyalizm her yerde kapitalist düzeni savunma isteğini gizlemiyor. Gericilik, demokrasiyi korumak bahanesiyle, aslında işçi sınıfının zararına, kapitalistlerin çıkarlarını korumak amacıyla, kapitalist ya da sosyalist, her ülkede karşıdevrim hakkına sahip olduğunu ileri sürüyor.

Kuşkusuz, SSCB'nin, sosyalist topluluğun artan gücü, yumuşamaya yönelik, emperyalist karşıdevrim ihracı olasılığını sınır-lıyor, ama yoketmiyor.

Şili örneği, emperyalistlerin karşıdevrimci strateji ve taktiklerini dünyadaki yeni duruma uyarladıklarını doğrulamıştır. Şili'de karşıdevrimci darbeden sonra, emperyalistlerin Portekiz'deki devrimci süreci baltalama girişimlerine tanık olduk. ABD'nin, komünistlerin hükümetlere katılmasının önüne geçmek amacıyla Batı Avrupa'lı bağlaşıklarına açıkça baskı yaptığı biliniyor.

Devrimde dış politik etmenin önemi veri olduğuna göre, devrimin strateji ve taktiği, değişik ülkeler arasında var olan ilişkileri, emperyalist bağlaşıklar arasındaki çatlaklardan daha iyi yararlanmak için o ülkelerin uluslararası örgütler ve bloklar karşı-

sındaki tutumlarını daha çok hesaba katmak zorunda kalacaktır. Söz konusu emperyalist ülkelerin proletaryasının kendi hükümetinin silahlı karşıdevrim hareketine karşı koyup koyamayacağını da bilmek gerekir. Son olarak, sosyalist topluluğun, savaşan proletaryaya, sözkonusu anda gereken her türlü yardımı yapıp yapamayacağı sorusunun yanıtını doğru verebilmek gerekir. Demek ki, devrimin gelişme yollarının belirlenmesi ve zamanının seçilmesi açısından dış politik etkenin doğru değerlendirilmesi önemlidir.

Marksist-Leninist partilerin stratejilerinin önemli bir yanı da, politik ve toplumsal yaşamın değişen koşulları ile tam bir uyum içinde, geniş halk yığınlarının temel çıkarlarını doğru bir biçimde dile getirmektir. Bu partiler kendilerini mevcut duruma uydurmazlar, tersine sosyalizmden yana değişmiş olan dünya güçler dengesini dikkate alarak insiyatifi ele alır ve devrimci aktif bir politika izlerler.

Dolayısıyla, devrimin öznel etmeni somut nesnel koşullara donuk ve değişmez bir biçimde bağlı değildir. Bu koşullar karşısında belli bir özerkliğe ve bağımsızlığa sahiptir. Eğer öznel etmen, nesnel koşulların gelişimi üstünde belli bir etkide bulunabiliyorsa, bu koşulların değişme olanaklarını hesaplamak ve yığınları buna hazırlamak daha çok önem kazanır.

Komünistler, ideal, tam, her bakımdan olgun bir devrimci durumu beklemekten çok uzaktırlar. Pratikte devrimci sürecin kimi öğeleri ötekilerden daha hızlı gelişir. Devrimci bir bunalımın tüm belirtilerinin tam olarak kendini göstermesinden, tüm emekçi tabakaların devrimci dönüşümlerin zorunluğunun tam bilincine varmasından ve egemen çevrelerin eskisi gibi yönetmeye devam etme yeteneklerini tamamen yitirmesinden daha önce, devrime elverişli dış politik etmenler doğabilir. Devrimci öncünün görevi, var olan koşulların, devrimin utkusu için savaşımı başarıyla başlatmaya yeterli olup olmadığını doğru olarak belirlemektir.

14

Dünya Komünist ve İşçi Partileri'nden Haberler

■ SSCB VE MACARİSTAN PARTİ VE HÜKÜMET DELEGASYONLARININ GÖRÜŞMELERİ

SBKP MK Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev'in başkanlık ettiği bir Sovyet Parti ve hükümet delegasyonu, 30 Mayıs-1 Haziran 1979 tarihleri ara-

sında Macaristan'a resmi bir dostluk ziyareti yaptı. Sovyet delegasyonu Macaristan Sosyalist İşçi Partisi (MSİP) MK Birinci Sekreteri Yanoş Kadar'ın başkanlığındaki bir Macaristan Halk Cumhuriyeti Parti ve hükümet delegasyonu ile görüşmeler yaptı. Görüşmeler sonunda Leonid Brejnev ve Yanoş Kadar'ın imzalarını taşıyan bir Ortak Bildiri yayımlandı.

Ortak Bildiri'de Sovyet-Macar ilişkilerinin daha da geliştirilmesine, barış ve uluslararası yumuşamayı ilerletmenin ivedi sorunlarına ve dünya komünist ve işçi sınıfı hareketinin sorunlarına ilişkin ortak görüşlere yer verildi.

Sovyet-Macar ilişkilerinin daha da geliştirilmesine ilişkin olarak tarafların Macaristan Halk Cumhuriyeti'nin Parti ve hükümet delegasyonunun 1974 yılında SSCB'ye yaptıkları ziyaret sırasında üzerinde anlaşmaya varılmış olan daha sonra yüksek düzeyde sürdürülmüş olan toplantılarda daha da geliştirilmiş olan temel noktalarda kaydedilen ilerlemenin ele alındığı belirtildi. Taraflar Sovyet-Macar ilişkilerinin 1967 Dostluk, İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Antlaşması ve SBKP 25. Kongresi'nin ve MSİP 11. Kongresi'nin kararları doğrultusunda etkin ve dinamik bir biçimde gelişmekte olduğunu kaydettiler; her iki ülkenin her düzeyde Parti örgütleri arasındaki bağların, SSCB Yüksek Sovyeti ve MHC Ulusal Meclisi ve hükümetler, toplumsal örgütler arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin daha da geliştirilmesi için ellerinden gelen çabayı sürdüreceklerini belirttiler.

Ortak Bildiri'nin uluslararası yaşama ilişkin bölümünde, NATO'nun militarist çevrelerinin sosyalist topluluk ülkeleri üzerinde askersel üstünlük elde etme amacı güttükleri, silahlanma yarışını tırmandırdıkları ve yumuşamanın temellerini sarsmaya çabaladıkları belirtildi. Daha sonra Bildiri'de şöyle dendi :

«SSCB ve MHC Orta Doğu'daki tehlikeli gelişmeler karşısında duydukları endişeyi dile getirdiler. ABD'nin dümen suyunda Mısır ve İsrail'in imzaladıkları Arap davasına karşı olan anlaşmayı kesinlikle reddeden Arap ülkeleri ile olan dayanışmalarını bir kez daha bildirdiler.

«Taraflar, Çin'in yumuşamayı torpillemeyi, yeni gerginlik odakları yaratmayı ve askersel çatışmalar çıkarmayı amaçlayan yayılma politikasının barış ve günümüzün tüm devrimci ve kurtuluşçu güçlerin çıkarları için ciddi bir tehdit olduğunu vurguladılar. SSCB ve MHC'nin, bir yandan Çin'in bugünkü dış politikasını ilkel bir biçimde değerlendirirken, öte yandan da Çin halkıyla dostluk çabalarını ve Çin Halk Cumhuriyeti ile barış içinde bir arada yaşama ilkeleri temelinde normal devletlerarası ilişkileri sürdürme arzularını belirttiler.»

Ortak Bildiri'de SSCB'nin ve MHC'nin emperyalizme, sömürgeciliğe, yenisömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı ulusal bağımsızlık ve

toplumsal ilerleme için savaşan Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarını etkin bir biçimde destekledikleri belirtildi.

Taraflar, sosyalist topluluğun kardeş ülkelerinin dış politika alanındaki yaptıkları işbirliğini daha da geliştirmekte hiçbir çabayı esirgememekte kararlı olduklarını bildirdiler. Barış ve uluslararası güvenliğin aracı olan Varşova Antlaşması Örgütü'nü güçlendirmeye yönelik önlemlerini ardıcıl sürdürme arzularını bir kez daha belirttiler.

Ortak Bildiri'nin uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketine ilişkin sorunlara değinilen bölümünde şu görüşlere yer verildi :

«Günümüz Komünist hareketinin uluslararası alandaki rolü ve etkinliği artmaktadır. Bir termonükleer savaşın önlenmesi, silahlanma yarışına son verilmesi ve silahsızlanma, toplumsal sistemleri ne olursa olsun, devletlerarası ilişkilerde barış içinde birarada yaşama ilkelerinin yerleşmesi, hegemonyacıliğa karşı koyma, sömürgeciliğin ve ırkçılığın kaldırılması ve benzerleri gibi önemli sorunlar, herşeyden önce, hem sosyalist, hem de kapitalist ülkelerin Komünist ve İşçi Partileri'nin girişimleri ve ortak çabaları sayesinde dünya politikasında ön plana gelmişlerdir.

«SBKP ve MSİP, toplumun devrimci dönüşümü konusunda, sosyalizm ve komünizmin kuruluşu konusunda Marks, Engels ve Lenin'in öğretilerini geliştirmekte olan kardeş partilerin yaratıcı çabalarını saygıyla karşırlar.

«Deneyim göstermektedir ki böylesi bir arayış, hem sınıf savaşını ve sosyalist reformlar için geçerli genel yasalar, hem de her ülkenin somut tarihsel durumu ve ulusal özgöl koşulları hesaba katıldığında verimli olmaktadır.

«Sovyet ve Macar Komünistleri, bütün Komünist ve İşçi Partileri'nin aralarındaki yoldaşça ilişkilerin, ikili temaslar sırasında ve 1976 Berlin Konferansı da içinde, uluslararası toplantılarda kendi aralarında geliştirmiş oldukları genel kabul görmüş ilişki normları temeli üzerinde geliştirilmesinin ardıcıl savunucularıdır.

«Görüşmelere katılan taraflar, bütün kardeş partiler arasındaki enternasyonalist dayanışmanın artan rolüne ve ortak eylemlerin daha da yoğunlaştırılmasının, işbirliği ve birliğin daha da güçlendirilmesinin gereğine işaret ettiler. SBKP ve MSİP bu amacın gerçekleşmesi için herşeyi yapmışlardır ve yapmaya devam edeceklerdir.»

■ AKEL MERKEZ KOMİTESİ'NİN 13 HAZİRAN 1979 TARİHLİ 3. OLAĞAN PLENUM KARARLARI

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) Merkez Komitesi 3. Olağan Plenum'u, çeşitli uluslararası sorunlara ve Kıbrıs sorununa ilişkin kararlar almıştır. Türkiye işçi sınıfının öncü partisi TKP'nin, Türkiye'nin demokratik ve yurtsever güçlerinin güç koşullar altındaki savaşımına da değer biçen 13 Haziran 1979 günlü bu kararların tam metnini sunuyoruz :

I

ULUSLARARASI GELİŞMELER

1. Parti'nin 14. Kongresi'nden bu yana geçen zaman içerisindeki uluslararası gelişmeleri gözden geçiren Parti Merkez Komitesi ve Merkez Kontrol Komitesi, uzlaşmaz, savaş yanlısı, anti-komünist ve antisovyet çevrelerin direnişine karşın, uluslararası yumuşama ve işbirliği ruhunun, barışın korunması ve güçlendirilmesi, stratejik silahların denetimi ve tedricen silahsızlanmaya gidilmesi sorununun uluslararası ilişkilerde her geçen gün daha da yaygın bir hal aldığını gözlemlemektedir.

Bu gelişmeler, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, sosyalist ülkelerin, kapitalist ülkelerin, komünist ve işçi partilerinin, ulusal kurtuluş hareketinin, bağlantısız ülkelerin, uluslararası ilerici, barışsever güçlerin yürüttüğü savaşımın bir sonucudur.

2. Bu gelişmelerin en önemlisi haziran ortalarında, Brejnev ile Carter arasında imzalanan SALT 2 anlaşmasıdır. Helsinki Nihai Belgesi'nin bir sonucu ve devamı olan SALT 2 anlaşması, uluslararası yumuşama ve işbirliği yolunda atılmış önemli bir adımdır.

SALT 2 anlaşması silahsızlanmaya, barış havasının yerleşmesine ve SALT 3 anlaşmasına giden kapıları açmaktadır.

Dünya Halklarının Savaşımı

3. AKEL Merkez Komitesi'nin değerlendirmesine göre, dünya halkları emperyalizme, faşizme ve gericiliğe karşı; ulusal kurtuluş, demokrasi, ekonomik ve toplumsal ilerleme yolunda verdikleri savaşımında epeyce kazanımlar elde ettiler.

Uluslararası çapta önem ve etkisi olan bu kazanımlar şöyledir :

a) **İran Halkının Utkusu.** Başta yurtsever, antiemperyalist, şahha karşı güçler olmak üzere İran halkı, kitlesel savaşımı sonun-

da, halk tarafından nefret edilen işkenceci, Amerikancı şah rejimini ve emperyalizmin ülkedeki kuklalarını alaşağı ederek ülkeye demokrasiyi getirmiştir.

İran halkının bu utkusu, İran'ı emperyalizmin CENTO paktından söküp atmıştır. Bu hareket CENTO paktının dağılmasına, İran'daki Amerikan askersel ve casusluk üslerinin etkisiz hale gelmesine sebep oldu, böylece Amerikan emperyalizminin çıkarları ve emellerine ağır, çok ağır bir darbe indirilmiştir.

İran demokratik, yurtsever güçleri, yaratılan yeni ortamda, kazanımların sağlamlaştırılması, demokrasinin daha da geliştirilmesi, köklü ekonomik ve toplumsal dönüşümler için i ve dış düşmanlara karşı etin bir savaşım veriyor. İran halkının bu savaşımında Komünist Partisi (TUDEH) en tutarlı ve belirleyici bir rol oynamaktadır.

b) Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'nin, büyük hegemonyacı soven Çin liderliğinin barbar saldırısına karşı utkusu. Vietnam halkının üstün kahramanlığının, Sovyetler Birliği'nin, diğer sosyalist ülkelerin yardımı, ilerici ve barışsever dünya halklarının desteği ile kazanılan Vietnamlıların bu utkusu, Güneydoğu Asya halklarını esaretleri altına almayı tasarlayan Çin liderliğinin saldırgan, genişleme heveslerini suya düşürmüştür.

Kamboçya'da sosyalizmin sağlıklı yurtsever güçlerinin, Pekin'in kuklası Pol Pot rejimine karşı utkusu da Çin yönetiminin hegemonyacı, yayılmacı planlarına karşı ağır bir darbedir.

Bu önemli kazanımların yanısıra, Zimbabve, Namibya, Güney Afrika ve Afrika'nın diğer ülke halklarının; ırkçı, faşist, askersel rejimlere karşı, gerçek bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme yolunda, gittikçe yükselen savaşımlarını da Merkez Komitesi gözlemlemektedir.

Enver Sedat'ın İhaneti

4. Ortadoğu'daki durum gerginlik ve ciddiyyetini muhafaza etmektedir. Enver Sedat'la Begin'in Kamp David'de imzaladıkları ihanet anlaşması, Ortadoğu sorununu, Amerikan emperyalizminin amaçları doğrultusunda ozemedi. Tersine, Arap lkeleri ile Sedat rejimi arasındaki çelişkileri daha da keşkinleştirdi, birçok Arap lkesi Sedat'la diplomatik ilişkilerini kestiler.

Arap halklarına karşı bir ihanet olan Sedat-Begin anlaşması, savaşkan Filistin halkına karşı saldırılarını hızlandırmak için İsrail'e yeşil ışık yakmıştır. Aynı zamanda İsrail sınırlarına yakın bir bölgede İsrail'in koruyuculuğu ve desteğinde bir devletiğin kurulması için, emperyalizmin kuklası Lübnan falanjistlerine de yeşil ışık yakmıştır.

Ortadoğu sorunu Kamp David tipi ayrı anlaşmalarla ozlemez. Ortadoğu sorunu bütün Arap yurtseverlerinin antiemper-

yalist, antisionist savaşımıyla, Filistin halkının kendi bağımsız ülkesini kurmasıyla çözülecektir.

Türkiye'deki Durum

5. Türkiye yıllardır çok yönlü bir krizle pençeleşiyor. Afganistan ve İran'da darbe yiyen Amerika-NATO ve diğer kapitalist çevrelerin, bütün çabalarına karşın, Türkiye'yi iflas ve yıkımdan kurtarıp Doğu Akdeniz'de emperyalizmin bir kalesi, bir jandarması olarak koruyabilecekleri kuşkuludur.

Türkiye'de durum kritik olup, istikrarsızlık belirtileri daha da artmaktadır. Sonucun ne olacağı belirsizdir.

Bu güç şartlar içerisinde, başta işçi sınıfı ve onun öncü Partisi TKP olmak üzere, ülkenin demokratik, yurtsever güçleri, ülkenin Amerika'ya, NATO'ya bağımlılıktan kurtarılması uğrunda, demokrasi, ekonomik ve toplumsal ilerleme uğrunda kararlı bir savaşım veriyorlar.

Nikaragua'da Durum

6. Latin Amerika halklarının, faşist diktatörlük rejimlerine karşı verdiği savaşım gittikçe şiddetlenmektedir. Şu anda bu savaşımın en önemlisi Nikaragua halkının diktatör Somoza rejimine karşı verdiği savaşımdır. Her türlü savaşım metodunu —silahlı savaşım, kitlesele grevler— uygulayan ve Latin Amerika'nın ve dünyanın tüm barışsever ve ilerici güçlerinin desteğine sahip Nikaragua'nın yurtsever, devrimci güçleri, Somoza rejimine ağır darbeler indirmektedir. Bu çürümüş rejimin çökmesi an meselesidir.

Avrupa'daki Durum

7. Avrupa'daki gelişmelerin en önemlileri, İngiltere'de Muhafazakarların seçimlerdeki utkusu, Batı Almanya'da eski bir Nazinin devlet başkanlığına seçilmesi, Yunanistan'ın Avrupa Ekonomik Topluluğu'na alınması ve İtalya'daki seçimlerdir.

İngiltere'de İşçi Partisi sağ kanadının izlediği gerici siyasetin bir sonucu olarak erke gelen Muhafazakarlar, uluslararası yumuşama havasını olumsuz yönde etkileyecekler, içte işçi düşmanı, dışta ise antisovyet ve ırkçı bir politika izleyeceklerdir. Muhafazakarların iç politikaları kendilerini İngiliz işçi sınıfı ile çatışmaya götürecektir, dışta ise soğuk savaş, antisovyet ve ırkçı politikaları kendilerini uluslararası alanda soyutlayacaktır; çünkü bu politika, günümüzde, uluslararası alanda hüküm süren yumuşama ve işbirliğine ters düşmektedir.

Batı Alman Devlet Başkanlığı'na Hitlerci Karstens'in seçilmesi, Avrupa ve bütün dünya için gerçekten bir meydan okumadır. Bu seçim, Batı Almanya'da Nazizmin yok edilmediğini göstermektedir.

riyor; bu seçim, Batı Almanya'da demokrasiyi ve dünyada yumuşama havasını tehdit etmektedir.

Yunanistan'ın Avrupa Ekonomik Topluluğu'na katılması, Yunanistan'ı ekonomik ve politik bakımdan AET'ye bağımlı kılacaktır. Bu arada Yunanistan'ın NATO'ya katılması sorunu da ele alınıyor. Bu gelişmeler Karamanlis Hükümeti'nin gerici ve halk düşmanı politikasını vurgulamaktadır. Bu politikaya karşı başta Yunanistan Komünist Partisi olmak üzere bütün yurtsever ve demokratik güçler savaşıyor.

İtalya'da son zamanlarda yapılan seçimler, ülkedeki politik durumu değiştirmede. Hıristiyan Demokrat Parti çoğunluğu sağlayamadı. Oy ve sandalye sayısında az bir kayıba uğrayan İtalyan Komünist Partisi ülkenin politik yaşamında, işçi sınıfının demokrasi, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için verdiği savaşım da etken bir güç olmaya devam etmektedir. İtalya'daki seçimlerin sonucu da gösteriyor ki, yıllardan beri devam eden politik kriz ve istikrarsızlık bundan sonra da devam edecektir.

II

KIBRIS SORUNU YENİ BİR AŞAMADA

1. Kıbrıs'ta en önemli politik olay, 18-19 Mayıs tarihlerinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Dr. Kurt Waldheim'in başkanlığında yapılan Denктаş-Kiprianu doruk toplantısı ve toplumlararası görüşmelerin başlaması için varılan 10 maddelik anlaşmadır.

Denктаş-Kiprianu görüşmelerinden ve 10 maddelik anlaşmadan sonra Kıbrıs sorunu yeni bir aşamaya giriyor. Bu anlaşmayla son 2 yıldan beri süren tıkanıklık ve durgunluk gideriliyor, Kıbrıs sorununun çözümü için toplumlararası görüşmeler yolu açılıyor.

2. 19 Mayıs tarihindeki Denктаş-Kiprianu anlaşması, Kıbrıs sorununun iç cephesinin barışçı çözümü için olumlu doğrultuda atılmış önemli bir adımdır.

3. Denктаş-Kiprianu görüşmelerini ve 10 maddelik anlaşmayı olanaklı kılan etkenler şunlardır :

a) Denктаş-Makarios Dört İlke Anlaşması; Birleşmiş Milletler kararları; 1977 yılında Makarios başkanlığında yapılan Ulusal Konsey-Bakanlar Kurulu toplantısında alınan kararlarda Kıbrıs Türk ve Rum yurtseverlerinin kararlı bir şekilde ısrar etmeleri.

Çok güç koşullar altında savaşım veren Kıbrıs Türkleri'nin ilerici, demokratik güçleri, bu gelişmelerde çok büyük ve etkin bir rol oynamıştır.

Bu çizgide kararlılıkla ısrar eden Partimiz, Devlet Başkanı ile yaptığı temaslarda, Ulusal Konsey ve Bakanlar Kurulu toplantısına sunduğu muhtıra ile, bu olumlu adımın atılmasında kesin bir rol oynamıştır.

b) Denктаş ile Kiprianu'nun bir araya gelmelerinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Dr. Kurt Waldheim'in rolü önemlidir.

c) Kıbrıs sorununun iç cephesinin toplumlararası görüşmelerle çözümünü içtenlikle isteyen Sovyetler Birliği'nin olumlu katkısı olmuştur. Bu konuya ilişkin olarak Brejnev, Dr. Waldheim ile görüşmüştür.

d) Kıbrıs sorununun barışçı ve adil çözümünü arzu eden uluslararası ilerici, demokratik ve barışsever güçlerin katkısı da rol oynamıştır.

Görüşmeler Başarıyla Sonuçlanmalıdır

4. 10 maddelik anlaşmadan sonra, Kıbrıs sorununun adil, taraflarca kabul edilebilir, kalıcı bir çözümünü arzu eden ve bu hususta savaşım veren Kıbrıs Türk ve Rum yurtsever güçlerinin temel görevi, görüşmelerin olumlu bir sonuca varması için kararlılıkla savaşım vermektir.

Böyle bir çözüme varılması için AKEL, Devlet Başkanı'nı karşılayacağı her türlü güçlükler karşısında bütün gücü ile destekleyecektir.

Merkez Komitesi ve Merkez Kontrol Komitesi, görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanması halinde Kıbrıs'ta durumun daha da kötüye gideceğinin bilincindedir.

Görüşmelerin çıkmaza girmesi halinde, Kıbrıs'ın düşmanları, emperyalizm ve yerli uşakları yıkıcı faaliyetlerini daha da artıracak, aşırı çevrelerin serüvenciliği şahlanacak, iki ayrı devletin yaratılması, ikili Enosis'in uygulanması için sorunun Birleşmiş Milletler dışına aktarılması için çabalar hızlandırılacaktır.

Pratik Önlemlerin Alınması

5. Toplumlararası görüşmelerin olumlu sonuca varması için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır :

a) Görüşmeler sürekli olmalı, gecikmeye yer verilmemeli, Denктаş-Kiprianu anlaşmalarında da belirtildiği gibi, olumlu bir ortamın yaratılması için her iki taraf da gereken pratik tedbirleri almalı ve bunları açıklamalıdır.

Bu gibi somut tedbirlerin alınması, Kıbrıs Türk ve Rumları'nın birbirlerine yaklaşmalarına, karşılıklı dostluk, güven ve işbirliği ruhunun tekrar yerleşmesine yardımcı olacaktır.

Resmi makamlarca alınması ve açıklanması gereken bu pratik önlemlerin yanısıra, sendikaların, tarım, mesleki, atletizm ve diğer örgütlerin biraraya gelmeleri için çaba harcanmalıdır.

Kıbrıs Türk ve Rum basın mensuplarının bir araya gelmeleri ve ondan önce yapılan temaslar, aradaki buzların çözülmesine, iki toplumu ayıran duvarın yıkılmasına, karşılıklı güven, saygı ve işbirliğinin yaratılmasına yardımcı olacaktır.

b) Güç olan görevini yapabilmesi için Görüşmeci'ye her türlü yardım yapılmalıdır. G. İoannidis'in Görüşmeci olarak atanmasını hoşnutlukla karşılayan AKEL, ona bu güç ve sorumlu görevinde her türlü yardımı yapmaya hazır olduğunu bildirir.

c) Denктаş-Kiprianu anlaşmasının 2. Maddesi'nde de belirtildiği gibi, her iki taraf da, Denктаş-Makaros İlke Anlaşması'na ve Birleşmiş Milletler kararlarına sarsılmaz bir bağlılık göstermelidirler.

d) Toplumlararası görüşmeler sırasında her iki taraf da, iyi niyet, sabır, kararlılık, karşılıklı anlayış ve uzlaşma ruhunda hareket etmelidirler. Her türlü güçlüğün üstesinden gelmek, sorunu belirlenen ilkeler ve Birleşmiş Milletler kararları çerçevesinde çözmek için taraflar iyi niyet, sabır ve kararlılıkla hareket etmelidirler.

e) Denктаş-Kiprianu anlaşmasının 5. Maddesi'nde de belirtildiği gibi, Maraş'ın yerleşime açılması konusuna görüşmelerde öncelik verilmesi ve bu konuda bir anlaşmaya varılması olumlu bir hava yaratacak, görüşmeleri olumlu yönde etkileyecektir.

Düşmanlarımız

6. Toplumlararası görüşmelerin olumlu sonuca varması gereğini vurgularken, görüşmelerin başarısızlığa uğramasını isteyen ve bu yönde her türlü çabayı harcayan iç ve dış düşmanların varlığı konusunda, Merkez Komitesi Kıbrıs halkını uyarmak istiyor. Kıbrıs'ı egemenlikleri altına almak isteyen Amerikan emperyalizmi, NATO, baş düşmandır. Çıkar ve politikalarını emperyalizme bağlayan çevreler de vardır. Bu çevrelerin bir kısmı emperyalizmin ajanlığını yapmakta, bir kısmı da izledikleri politika ile nesnel olarak emperyalizme hizmet etmektedirler.

Türk ve Rum toplumları içerisinde görüşmelerin başarısızlığa uğramasını isteyen şoven ve kargaşa yanlıları da vardır. Bu çevreler, EOKA-"B", T.M.T. ve ikili Enosis, iki ayrı devlet isteyenlerdir.

Toplumlararası görüşmelerin başarısızlığa uğramasını isteyen aşırı ve şoven çevreler de vardır. Bu çevreler toplumlararası görüşmeler metoduna, sorunun Dört İlke çerçevesinde çözümüne, Ulusal Konsey ve Bakanlar Kurulu çizgisine ve Birleşmiş Milletler kararlarına karşı çıkıyorlar.

Bu çevreler Kıbrıs'ı tümüyle felakete götürecektir, Kıbrıs'ın somut koşullarına uymayan, serüvenci savaşım metodlarını propaganda ediyorlar. Bu aşırı ve şoven, demagog çevreler, toplumlararası görüşmeleri baltalamak, bu kritik anlarda yaşamsal önemi olan yurtsever güçlerin birliğini bozmak için, olayları tahrif edecek, Partimize ve diğer yurtsever güçlere karşı karaçalma kampanyasını had safhaya çıkaracaklardır.

Son zamanlarda "Sosyalist Parti" Edek liderlerinin Partimize, Partimizin çizgisine yaptıkları gemsiz saldırı, toplumlararası görüşmelerin başarısızlığa uğratılması planlarına dahildir.

Bu saldırı ile EDEK, Kıbrıs için kritik olan bu anlarda yurtsever halk güçlerini, halkın birliğini parçalamakla, nesnel olarak, kurtuluşu için savaşan Kıbrıs Halkı'nın baş düşmanı emperyalizme paha biçilmez hizmetlerde bulunuyor.

AKEL Halkı Uyanık Olmaya Çağırıyor

7. Toplumlararası görüşmeleri ve genellikle Kıbrıs'ı tehdit eden tehlikeleri doğru bir şekilde değerlendiren AKEL, asgari bir program üzerinde bütün demokratik ve yurtsever güçleri antiemperyalist ortak bir cephede birleştirmek için her türlü çabayı harcayacaktır.

AKEL; Türk, Rum bütün yurtsever güçleri, Kıbrıs'ın düşmanlarının entrika ve planlarını anında savuşturmak için hazır ve uyanık olmaya davet ediyor.

Kıbrıs sorununun Dört İlke ve Birleşmiş Milletler kararları çerçevesinde, toplumlararası görüşmeler yoluyla, adil, barışçı ve taraflarca kabul edilebilir bir şekilde çözümünü istemekte olan Türkler, Rumlar, Ermeniler ve Moranitler, halkın ezici çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu güçler, toplumlararası görüşmeler sırasında, nereden gelirse gelsin, herhangi bir güçlüğü savuşturmak için hazır olmalıdırlar.

Uluslararası Konferans

8. Toplumlararası görüşmelere paralel olarak, sorunun uluslararası yönünün, özellikle Kıbrıs'ın bağımsızlık, egemenlik, toplam bütünlüğü ve bağlantısızlığını güçlü bir şekilde güvence altına alacak, yabancı askerlerin ve üslerin uzaklaştırılmasını, Kıbrıs'ın tümüyle askersizleştirilmesini sağlayacak uluslararası özel bir konferansın hazırlanması için de her türlü girişimlerde bulunmalıdır.

Toplumlararası görüşmeler metoduna sarsılmaz bir şekilde bağlı olan AKEL; bütün Kıbrıs'lıların —Türk, Rum, Ermeni, Moranit ve Latinler— gerçek çıkarlarına hizmet edecek, taraflarca kabul edilebilir, barışçı, adil bir çözümün bulunmasına, aynı zamanda bölgemizde ve dünyada yumuşama, barış, barış içinde yan-

yana yaşama ruhuna hizmet edecek bir çözümün bulunmasına bütün olanakları ile yardımcı olacaktır.

Bulunacak olan çözüm Kıbrıs'ın tümünün ya da bir kısmının yabancı bir ülkeye ilhakını, taksimini, ayrı bir Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasını olanaksız kılmalı; Kıbrıs'ın egemenlik ve toprak bütünlüğünü sağlamalı; iki toplumlu, federal bir Kıbrıs Devleti kurmalıdır. Bu çözüme göre Kıbrıs'tan Türk askerleri ve diğer bütün yabancı askersel üsler uzaklaştırılmalı, Kıbrıs'ın işlerine her türlü yabancı müdahaleye son verilmelidir.

Göçmenlerin evlerine dönmeye hakları olmalı, kayıp kişilerin akibetleri belirlenmelidir.

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık, egemenlik, toprak bütünlüğü ve bağlantısızlığı Birleşmiş Milletler aracılığıyla uluslararası güçlü güvencelerle sağlanmalıdır.

Yurtsever, demokratik, antiemperyalist güçlerin birliği ve savaşı; bağımsız ülkelerin, başta Sovyetler Birliği olmak üzere Sosyalist ülkelerin desteği ile bütün güçlükler savuşturulacak, Kıbrıs halkının savaşı utku ile sonuçlanacaktır. Bu hususta AKEL geleceğe inançla, iyimserlikle bakmaktadır.

■ FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİ'NİN 23. KONGRESİ

Fransız Komünist Partisi'nin 23. Kongresi 9-13 Mayıs 1979 tarihleri arasında Paris yakınlarında Saint-Quen'de yapıldı. Kongreye yaklaşık 2.000 delege katıldı. Kardeş Komünist ve İşçi Partileri'nden ve ulusal kurtuluş hareketlerini temsilen katılan konuk delege sayısı ise 88'di.

Kongre delegeleri, MK raporunu ve politik kararları onayladılar. Kongre ayrıca FKP Tüzüğü'nde değişiklik yaptı ve yeni yönetim organlarını seçti.

Yeni Merkez Komitesi'nin ilk Plenum'unda Politik Büro, Merkez Komitesi Sekreterliği ve Merkez Politik Kontrol Komisyonu seçildi. Georges Marchais tekrar Genel Sekreter seçildi. FKP MK Sekreterleri olarak Maxime Gremet, Paul Laurent, Gisele Moreau, Jean Colpin, Gaston Plissonnier ve Charles Fiterman seçildiler.

Georges Marchais'in sunduğu rapor

23. Kongre'ye sunduğu Rapor'unda, FKP Genel Sekreteri Georges Marchais, aralarında FKP'nin de yer aldığı devrimci partilerin bunalımdan çıkış yolunu köklü toplumsal değişikliklerde, ulusal büyük sermayeye karşı verdikleri savaşında gördüklerini belirtmiştir. Marchais, Fransa'nın önünde iki yol olduğunu söyleyerek, bunların ya çokuluslu tekellerin çıkarları doğrultusunda kendini bunalıma uyarılama yolu ya da Fransa'nın demokratik araçları kullanarak sosyalizme doğru ilerlemesini sağlayacak olan kapitalist egemenliği sınırlandırma, köklü demokratik dönüşümleri gerçekleştirme yolu olduğunu belirtmiştir.

Marchais, FKP Merkez Komitesi tarafından tartışılmak üzere kongreye sunulmuş olan karar taslağına değinmiş ve bu taslakta Fransız emekçi halkının günlük istemleri uğrunda verilen savaşında tüm demokratik, ilerici güçlerin özellikle tabanda birleştirilmesi, aralarında eylem birliğinin sağlanması gerekliliğine işaret edildiğini vurgulamıştır.

Daha sonra Marchais, Raporu'nda Fransa'nın uluslararası durumunun ayrıntılı bir çözümlemesini yapmıştır. Büyük Oktobr Devrimi'nin önemini vurgulayarak şöyle demiştir :

«Geçtiğimiz on yıllarda güçler dengesi ulusal ve toplumsal kurtuluş güçlerinden yana, insanlığın kurtuluşundan yana değişmiştir. Rusya'daki 1917 Büyük Oktobr Devrimi bu değişiklikleri sağlayan belirleyici olaydı ve hâlâ da öyledir; ve hiç kimse Fransız Komünist Partisi'nden bu devrimin önemini küçültecek bir davranışta bulunmasını beklemesin.»

Daha sonra, Raporu'nda Çin'in Vietnam'a karşı giriştiği saldırıya da değinen Marchais, bu konuda şunları söylemiştir :

«Çinli liderlere bir yandan Sovyetler Birliği'ni baş düşman olarak görürken öte yandan kendi halklarının çıkarları için, barış ve ilerleme için çalışmanın olanaksız olduğunu kesinlikle söylüyoruz. Bir NATO düzenlemesini, Atlantik ve Avrupa entegrasyonunu savunurken ulusal egemenlik için savaşmak olanaksızdır. ... Çin'in Vietnam'a karşı giriştiği saldırıyı kınıyoruz. Vietnam'ın soykırımına kurban edilen Kamboçya halkına yaptığı yardım, Çin'in saldırısı için bir gerekçe olamaz.»

Daha sonra, Raporu'nda FKP'nin Fransa'nın Ortak Pazar'a girmesine karşı çıktığında, bunun ülkenin ve halkın çıkarlarına ters düştüğünü belirten Marchais, Komünist Partileri arasındaki ilişkilere de değinmiş, Komünist Partilerinin çok çeşitli, farklı koşullar altında çalışıyor olmalarının ve aralarındaki farklılıkların Komünist Partileri arasında işbirliğinin ve enternasyonalist dayanışmanın geliştirilmesinin önünde bir engel olarak görülmesi gerektiğini belirtmiştir.

FKP'nin sosyalist ülkelere karşı tutumunu da ayrıntılı bir biçimde ele alan Marchais, Raporu'nda bu konuda özetle şöyle demiştir :

«Burjuva haberleşme araçlarında sosyalist ülkelere karşı girişilmiş olan ısrarlı amansız kampanya karşısında komünistler dikkatli bir tarafsızlık gösteremezler; çünkü bu, yoğun baskılara öden vermek olur. Komünistler bunu sınıfsal buluş açısıyla değerlendirmelidirler. Bu ülkelerin halklarının sosyalizmi kurmuş olmalarının iyi birşey olup olmadığı sorusuna gelince, biz bunu ikircimsiz yanıtıyoruz. Evet, onlar için de, bizim için de iyi olmuştur... Fransız Komünistleri görmektedirler ki, bugün sosyalizme doğru ilerlemede kendi özgün yollarını çizebiliyorlarsa, bu-

nu büyük çapta sosyalist ülkelerin varlığına borçludurlar. Sosyalist bir toplumun kurulmasında, her ülkede fiilen varolan koşullardan hareket edilmelidir ve dolayısıyla tek bir model olamaz. Gittikçe daha çok ülke sosyalist gelişme yoluna koyuldukça, bu gelişmenin biçimleri de o-denli çeşitli olacaktır. Ama bu özellikle temel üretim ve değişim araçları üzerindeki özel iyeliğin kaldırılması ve işçi sınıfının ve bağlaşıklarının erkinin kurulması gibi genel yasallıkların, genel ilkelerin varlığını dışlamaz.»

FKP Tüzüğü'nde yapılması önerilen değişikliklere de değinen Marchais, Fransız Komünistleri'nin ideolojisinin, «Marks, Engels ve onların yüce izleyicileri, ki bunlar arasında Lenin'i özellikle belirtelim, tarafından kurulan bilimsel sosyalizm» olduğunu söylemiştir. «Parti Tüzüğü'nde yer almasını önerdiğimiz formülasyon "Marksizm-Leninizm" değil, "Bilimsel sosyalizm"dir. FKP örgütsel, ilkesi demokratik merkezîyetçilik olan devrimci bir partidir,» demiştir.

Boris Ponomaryov'un Konuşması

FKP'nin 23. Kongresi sırasında, Paris'te bir işçi mahallesi olan Bubigni'de yapılan yığınsal toplantıda SBKP MK Sekreteri ve Politik Büro Aday Üyesi ve SBKP delegasyonu başkanı Boris Ponomaryov bir konuşma yapmıştır.

SBKP'nin ve Sovyet halkının komünizm kuruculuğundaki etkinliklerini, başarılarını anlatan B. Ponomaryov şöyle demiştir :

«Yoldaşlar, halkımızın tüm başarıları Marksizm-Leninizme dayanır, bu yüce öğretiye bağlılıkla bu öğretimin temel düşüncelerini durmaksızın yaratıcı bir biçimde geliştirilmesinin birleştirilmesine dayanır. Marksizm-Leninizm, ondan dersler çıkarmak için geçmişi çözümlememizi sağlar; toplumsal gelişme süreçlerinin özünü derinlemesine kavramamıza, ortaya çıkan sorunları zamanında görmemize ve bunlara doğru çözümler getirmemize yardımcı olur. Marksizm-Leninizm, geçmişin sonuçlarını özetlememizi ve daha da ilerlememiz için ortaya güvenilir açıklama klavuzu koyarak geleceğin perspektiflerini görmemizi sağlar.

«Yoldaşlar, Marks, Engels ve Lenin'in öğretisinin, onu dogmatikçe değil, yaratıcı bir biçimde ele alanları, onu bilimsel başarılar ve yığınların pratik deneyimleri temeli üzerinde geliştirip zenginleştirenleri güçlendirdiğinin elbette farkındayız. Ve bizim partimiz bu ilkeye sadıktır.»

Konuşmasında barış ve yumuşama savaşımının sorunlarına, bu savaşımında başta Komünist Partileri olmak üzere, dünya devrim sürecinin öğelerinin işbirliğine ve dayanışmalarının belirleyici önemine değinen B. Ponomaryov, konuşmasına şöyle son vermiştir :

«Yoldaşlar, Sovyet ve Fransız Komünistleri güçlü ve çok eskilere uzanan dostluk ve dayanışma bağlarıyla birleşmişlerdir. Partilerimiz günümüzün temel sorunları konusundaki ortak tutumlarıyla birleşmişlerdir. Tarih ve günümüz, geçmişteki ve günümüzdeki ortak savaşımız, SBKP ile FKP arasındaki işbirliğinin Sovyet ve Fransız halkının yararı ve barış ve sosyalizmin çıkarları doğrultusunda daha da geliştirilmesi ve güçlendirilmesi için sağlam bir temel yaratmıştır. Sınıf düşmanı ve oportünistler ne kadar çabalarlarsa çabalasınlar, barış, demokrasi ve sosyalizm uğruna ve antikomünizmin ve antisovyetizmin tüm görüntülerine karşı uzun savaşım yılları içinde yaratılmış olan kardeşçe dostluğu yıkamazlar.

«Yaşasın Fransız Komünist Partisi, Fransa işçi sınıfının ve emekçi halkının militan öncüsü!

Yaşasın SBKP ile FKP'nin dostluğu ve dayanışması!

Sovyetler Birliği ile Fransız halkının dostluğu gelişsin, daha da güçlensin!

Yaşasın barış ve sosyalizm!»

■ BREZİLYA KOMÜNİST PARTİSİ MK GENEL SEKRETERİ LUIZ CARLOS PRESTES'LE RÖPORTAJ

L'Humanite'nin 4 Mayıs 1979 günlü sayısında, BKP MK Genel Sekreteri Luiz Carlos Prestes'le yapılan bir röportaj yayımlanmıştır. Röportajı aynen sunuyoruz :

- **Soru :** Brezilya kendisini yeniden demokratikleştiriyor mu?
- **Yanıt :** Büyümekte olan yığın hareketi, muhalefetin artan gücü, çok kötü olan ekonomik durum ve uluslararası atmosfer, Brezilya'da yeni bir durum yaratmıştır. Seçim bölgelerinin nüfusun yoğun olduğu büyük sanayi merkezleri zararına belirlenmesi ve haberleşme araçlarının hükümet tarafından kullanımına karşın, 1978 seçimleri muhalefet lehine son derece büyük bir halk hareketinin var olduğunu doğrulamıştır. Senato seçimlerinde Brezilya Demokratik Hareketi (BDH), hükümet partisinden 5 milyon daha çok oy aldı. Daha yakın geçmişte muhalefetin düzenlediği bir toplantıya katılımın kişisel güvenliği tehlikeye attığı gerçeğini gözönüne alacak olursak, bu çarpıcı bir sayıdır.

Brezilya'da meydana gelmiş olan değişiklikler elverişlidir, ama rejimin niteliği değişmemiştir. Her fırsattan yararlanmalıyız. Bu fırsatlar çoktur ve çeşitlidir. Halkın her kesimi bu fırsatlarla ilgileniyor. Elbette işçi sınıfını kastediyorum, ama bu işverenler için de geçerlidir. Bu arada belirtiyim ki, bazı işverenler

Brezilya Komünist Partisi'nin yasallaşmasını istemişlerdir. Halktan gelen baskı çok büyüktür.

• **Soru : Bu değişiklikler geri döndürülebilir mi?**

• **Yanıt :** Sanmıyorum. Bu değişiklikler ortadadır. Bunlar geri alınması güç kazanımlardır. Ama şunu da vurgulayayım: hükümet hâlâ yasal ve maddesel araçlar ve baskı mekanizmasını elinde tutuyor.

Mevcut durum dengededir ve işçi sınıfı hareketinin gücü başta olmak üzere halktan gelen baskı sonucunda demokrasiye doğru bir eğilim vardır. Yığınların örgütlülük ve toplumsal bilinç düzeyinin bu yeni durumda hâlâ yetersiz olduğu kabul edilmelidir. Metal işçilerinin son günlerdeki eylemlerinin de gösterdiği gibi, özellikle işçi sınıfı önemli bir ilerleme gösterdi. Ama daha yapılacak çok şey var. Aslında şu anda muhalefet güçlerini toparlama sürecinin, bu uzun sürecin ilk ve değerli sonuçlarını görüyoruz. Bu süreç 1964 darbesinden sonra başladı.

• **Yoğun propagandası yapılan Brezilya'nın liberalleşmesi konusunda ise, BKP Genel Sekreteri şunları söyledi :**

• «Alınacak ilk önlem herkes için genel aftır. Bu önlem alınmadıkça hiçbir gerçek liberalleşme olamaz. General Figueiredo af vaadediyor. Sınırlı bir af. Yeni Başkan saygınlık arıyorsa, giriş sınavını geçmelidir, bu da sözleriyle yaptıklarının birbirini tutması demektir.»

• **Muhalefetin birliği ve hükümetin politik partilerin kurulması yolundaki önerisi konusunda ise, Prestes yoldaş şunları belirtti:**

• «BDH'ni diktatörlük yarattı. Dolayısıyla bu yapay bir oluşumdur. Resmi bir muhalefettir. Ama 1974'den bu yana BDH, aralarında komünistlerin de yer aldığı tüm muhalefet akımlarını toparlayan belli başlı bir yığın partisi haline geldi. BDH şimdi örgütlü yığınsal temele sahip bir güçtür. Bu durum hükümetin kendi varlığını tehdit eden bu hareketi bölme çabalarının nedeni budur.

«Yeni partilerin kurulması önerisine gelince, bu açıkça muhalefeti bölmeyi amaçlayan bir manevradır. Biz Komünistler, şu anda, BDH'nin birliği için çalışıyoruz. Brezilya'da eksiksiz özgürlük getirilinceye kadar muhalefetin birliği için çalışacağız. Komünistler de içinde, tüm politik akımlar örgütlenme hakkına sahip olmalıdır, ama şu anda tek bir cephe olmalıdır. Önemli olan, birliği korumaktır.»

AYLIK TEORİ VE ENFORMASYON DERGİSİ

Ülkemizde de Ekim 1977'den bu yana yayımlanan **BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI** dergisi, Dünya Komünist ve İşçi Partileri'nin teori ve enformasyon dergisidir ve 1958'den bu yana yayımını sürdürmektedir. Derginin yazı kurulu ve yazı konseyinde 58 ülkenin Komünist ve İşçi Partisi'nin temsilcisi bulunmaktadır. Dergi 34 dilde 57 ayrı baskı yapmakta ve 150'ye yakın ülkede okunmaktadır. Derginin Baş Editörlüğünü SBKP'nin ve Dünya Komünist Hareketi'nin önde gelen savaşçılarından Konstantin ZARODOV yapmaktadır.

Aşağıda **BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI** dergisinin Haziran, Temmuz ve Ağustos 1979 tarihli sayılarında yer alan yazıları sunuyoruz :

■ 21. (HAZİRAN 1979) Sayıda :

NATO Neyin Görevlisi? — İ. Bilen • Emperyalist Strateji ve Ortadoğu Sorunu — Nicolas Hauri • Bilimsel ve Teknik İlerleme ve Nükleer Enerji Mühendisliği — Anatoly Aleksandrov • DEVRİM SÜRECİNE BAĞLI GÜÇ: Portekiz'de Köylü Örgütlenmesinin ve Savaşımının Deneyimi — Vasco Paiva, Agastinho Lopes • GÖRELİ OLGUNLUK MUTLAK BAĞIMLILIK: Kapitalizmin Latin Amerika Modelinin Nitelikleri — Viktor Volsky • Gelişmiş Sosyalizmin Politik Sistemi • "SOL" RADİKALİZM: "Aşırı Devrimcilik"ten Konformizme Gidiş ve Tersine — Jürgen Reusch • FARKLI ÇOCUKLUK ÇAĞLARI: 1979 Yılı Uluslararası Çocuk Yıldır •

■ 22. (TEMMUZ 1979) Sayıda :

Barış İçinde Yanyana Yaşama ve Barışçı İşbirliği — Alfredo Varela • Dünya Komünistlerinin Kollektif Gücü — İgor Sokolov • DEVRİM VE DEMOKRASİ: Uluslararası Bilimsel Konferans • Yaratıcı Araştırma İçin — Miklos Ovari • Lenin'in Diyalektik Öğretisi ve Günümüz — Bonifatij Kedrov • Bağışıklık Politikası ve Burjuvazi — Antonio Maidana • TERÖRÜN TIRMANIŞI: Baskı ve Kısımlara Karşı — Enrigue Rodrigez • ORTADOĞU DÜĞÜMÜ, GERÇEK VE SÖZDE ÇÖZÜM: Doğru ve İlkesel Tutum, Filistin Ulusal Birlik Programı — Emil Tula, Naim Aşhab • Pekin Yönetiminin Savaş Üstüne Görüşü — Nyamin Luvsançultem • İnsan Hakları ve Sovyet Yasası — V. İ. Terebilov • ETKİLİ VE KARŞILIKLI YARARA DAYALI: Sovyetler Birliği ile Gelişmekte Olan Ülkeler Arasındaki İşbirliği •

■ 23. (AĞUSTOS 1979) Sayıda :

Sosyal Reformizm ve Ulusal Kurtuluş Hareketi — Halid Bağdaş • SALT 2: Anlaşma İmzalandı — John Pittman • Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin Ekonomik ve Toplumsal Politikasının Birliği — Gŭnter Mittag • Y e n i D e n e y i m l e r : Pratiğin Gereksinimlerine Yanıt Vermek — Yannıs İnvriotis • DEVRİM VE DEMOKRASİ: Uluslararası Bilimsel Konferans • Tekeller ve Latin Amerika'da Erkin Yapısı — Hugo Fazio, Arsenio Hernandez Fortuna • Reform Politikasının Açımları — Kurt Schacht • AFRİKA PANORAMASI: İlerleme Savaşımında — Sergio Vieira • Afganistan [Halk gazetesil, İnan [Mardom (Halk) gazetesil, Tŭrkiye [Savaş Yolu gazetesil — H. Bahrami, Kemal Kervan.

Fiyatı : 25 Lira

Yazıřma ve Havale Adresi : ŪRŪN, PK. 41, Sirkeci-İSTANBUL •

Yurtiçi Abone Koşulları : Altıaylık 125, Biryıllık 250 Lira • **Yurtdışı Abone Koşulları :** F. Almanya - 35 DM, Hollanda - 38 Fl, Belçika - 600 Fr, İngiltere - 9 Sterlin, Fransa - 75 Fr, İsviçre - 40 Fr, İsveç - 75 Kron, ABD - 22 Dolar.

Tŭrkiye Dağıtımı : TEMEL DAĞITIM
TEMEL DAĞITIM ŐUBELERİ :

İSTANBUL ŐB. Himayei Etfal Sok Dr. Orhanbey İşhanı No: 6 Kat 1, D. 1 Cağaloğlu-İST. • İZMİR ŐB. 3 Bŷyler 850. Sok. No: 31/201 Kemeraltı-İZMİR • ADANA ŐB. Atatŭrk cad. Özel Sancak apt. Kat 4 No: 50 ADANA • MERSİN ŐB. Sahil cad. Yaşat İşhanı Kat 2 No: 314 MERSİN • DİYARBAKIR ŐB. Gazi cad. Belediye Arkası Ar Pasajı Kat 2 DİYARBAKIR • ZONGULDAK ŐB. Mithatpaşa mah. Nizam cad. Arıhan No: 1 Kat 2 ZONGULDAK • BURSA ŐB. Veziri cad. Kent İşhanı Kat 1 No: 106 Tahtakale-BURSA • İZMİT ŐB. Demiryolu cad. Őafak Pasajı No: 38 İZMİT • TRABZON ŐB. Maraş cad. No: 72/2 TRABZON

Yayınevimizin 41. Kitabı

K. BRUTENTS

GÜNÜMÜZDE

ASYA VE AFRİKA HALKLARININ

KURTULUŞ SAVAŞIMI
ve
DEVİRİMCİ DEMOKRASİ

Fiyatı : 50 Lira

Türkiye Dağıtımı : **TEMEL DAĞITIM**

